

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Égész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadóért felelős: Hubinek Gyula az OMGE. Igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Országos sörárpa- és komlókiállítás Budapesten.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. é. szeptember hó 27—29-én a földmívelési miniszter anyagi támogatásával Budapesten a Köztelek székházának nagytermében díjazással egybekötött

országos sörárpa- és komlókiállítást

rendez.

A kiállítás célja, hogy azon a magyar sörárpa- és komlótermesztés fejlettsége, továbbá versenyképessége a bel- és külföldi fogyasztók előtt bemutattassék és hogy a kiállításra kerülő árpa- és komlóminták révén tanulságos összehasonlításra alkalmat adva a természetzők további versenyre buzdíttassanak.

A kiállításra beküldött minták a földmívelési miniszter, az OMGE., a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Serfőzők Egyesülete és a Segesvári Komlótermesztők Szövetkezete által felajánlott hozzájárulásból *díjaztatni fognak*. Kiosztásra kerül sörárpanál 7 első díj egyenként 150 korona, 14 második díj egyenként 100 korona és 21 harmadik díj egyenként 50 korona értékben, a komlónál pedig 4 első, 8 második és 12 harmadik díj egyenként 150, illetve 100 és 50 K. értékben.

Felhívjuk a magyar sörárpa- és komlótermesztő gazdaközönseget, hogy az országos sörárpa- és komlókiállításon mintáikkal mennél nagyobb számban vegyenek részt. A kiállítók térdíjat nem fizetnek és a beküldendő 10 kg. sörárpa, illetve 2 kg. komló átengedésén kívül a kiállítókat semminemű költség sem terheli.

Sörárpa- és komlótermesztőink címére külön felhívást küldöttünk szét, melyben az összes tudnivalók megtalálhatók. Aki ezen felhívást esetleg nem kapta meg és erre igényt tart, szíveskedjék eziránt az Országos Sörárpa- és

Komlókiállítás rendező-bizottságához (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) fordulni, ahol a szükséges felvilágosításokat is készséggel megadják.

Az Országos Sörárpa- és Komlókiállítás rendező-bizottsága nevében

Budapest, 1912. jun. 21-én.

Kerpely Kálmán s. k.
a rendező-biz. elnöke.

Tagjaink figyelmébe!

A „Gesellschaft zur Förderung deutscher Pflanzenzucht” című német egyesület e hó folyamán nagyszabású tanulmányutat rendez Magyarországra a f. hó 26-án d. u. 1 órakor az „OMGE.” növénytermelési szakosztályával karöltve közös ülést tart. Ez ülésen Appel dr. kormánytanácsos, aki a berlini birodalmi biológiai intézet képviseletében vesz részt a tanulmányuton, illetve az ülésen „Die Phytopathologie in Beziehungen zur Pflanzenzucht” cím alatt előadást fog tartani a „Köztelek” nagytermében, továbbá több aktuális kérdést is óhajtott megvitatás tárgyává tenni. Ugyanezen alkalommal tartja meg Hegyi Dezső a magyaróvári m. kir. növényélet és kórtani állomás vezetője „Die Phytopathologie im Dienste des Mehrertrages in Ungarn” című előadását.

Az értekezlet után este 8^{1/2} órakor társasvacsora lesz az alsó margitszigeti Kovács-féle vendéglőben, ahol egyesületünk minden tagját szívesen látjuk. Étkezés étlap szerint. Előzetes jelentkezés kívánatos.

Mind a két előadás aktuális és egyszerűsrendkívül érdekesnek is ígérkezik, kérjük tehát egyesületünk tisztelt tagjait, a minél tömegesebben való megjelenésre és a vitában való részvételre, annál is inkább, miután a csupa intelligens gazdából álló német vendégeinkkel való személyes érintkezés csak tanulságos lehet.

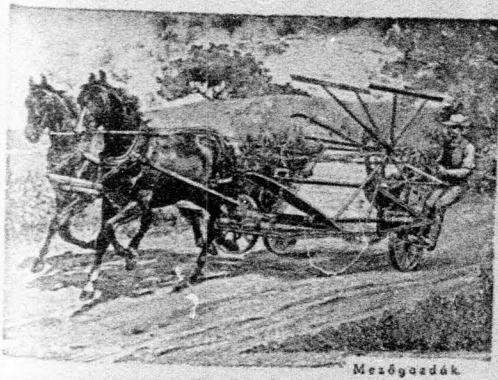
Igazgató.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Tízezer gazda Siófokon. — Milliók az agrárprogram mellett. — Károlyi Mihály gróf ünneplése. — Darányi Ignác agrárpolitikánk feladatairól.)

Multheti jelentésünkben utaltunk arra, hogy a tőzsdén beállott hirtelen árcsökkenés semmi-vel sincs indokolva. Az események nekünk adtak igazat. Az árcsökkenés nemcsak hogy elenyészett, hanem hatványozott mértékű ár-emelkedés következett be. Pest vidékén a rozst már aratják, a minőség igen jó s tekintve, hogy az időjárás is megre fordult, egy hét kérdése, hogy az aratás az egész vonalon meginduljon. Általánosságban a búzák is jók, ha lesz is valami változás, ez nagymérvű nem lehet. Kétségtelen, hogy ezidén korábban fogunk aratni s megtörténhetik, hogy időlegesen erőteljesebb kínálat lesz, ami az árakat némileg lenyomhatja, de ez tartóssá nem válhat, mert készlet vajmi csekély maradt fenn, a fogyasztás pedig nagy, miért is az áraknak csakhamar azon nivóra kell emelkedniök, melyen most állanak, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy ezidén mennyiségileg kevesebb termésünk lesz, mint tavaly volt. A tengeri fejlődése némileg késett, sok helyen egyenlőtlen, a zabra több oldalról panaszok hallhatók.

A magyar tenger partjai soha nem láttak olyan impozáns és lelkes gazdatáborot, aminő e hó 19-én Siófokra sereglett össze, hogy kifejezést adjon vezérei iránt való bizalmának és hitet tegyen a mezőgazdaság érdekeit védő, becsületes, céltudatos és hazafias politika mellett, amelyért küzdeni és helytállani — mint ezt a gyűlésen felszólalt vezetőférfiak és kisgazdák egyaránt hangsúlyozták — pártkülönbség nélkül minden öntudatos magyar gazdának érdeke és kötelessége. És éppen ez a köztudat, ez az egész gazdatársadalomnak lelkét betöltő egységes felfogás tette lehetővé azt, ami politikai légkörünk mai feszültsége mellett valóban bámulatra és elismerésre méltó, hogy nyolcz-tízezer lelkes gazdaember a párt-

Mezőgazdák.

ADRIANCE kévekötő aratógépek

vezérképviselője a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

politikai disszonancia minden legkisebb nyoma nélkül tárgyalhatta órákon keresztül a legpéldásabb rendben és mindvégig lankadatlan érdeklődéssel a napirendre tűzött kérdéseket s hogy a napi politika perczeire sem vitt egyenetlenséget ebbe az impozáns, szívet-lelket egybeforrasztó egyértelműségbe.

A siófoki gazdaggyűlés résztvevőinek száma jóval nagyobb volt, mint a Magyar Gazdaszövetség megelőző ilyen összejöveteleinek bármelyikén s a rendezőség nem csekély érdeme, hogy a reánehazedő súlyos feladatot ily fényes sikerrel tudta megoldani. És ami a Balaton kies partján megjelent ezrek ajakán elhangzott, százezrek és milliók érzésének, akaratának visszhangja volt, igazi országos közvéleményt jelent. Hiába igyekeznek bizonyos oldalról a gazdatársadalom egységébe mindenáron éket verni: ime Siófokon is meggyőződhetik róla bárki, hogy nagy- és középbirtokosainkban megvan a legjobb akarat a kisember érdekeinek védelmére, viszont kisgazdáink teljes bizalommal tekintenek fel vezéreikre s a közös czélokért folyó küzdelem tömör hadsorokat talál az irányításra hivatottak mögött.

Ezt a tanulságot nem árt újra meg újra hangsúlyozni, de ebből a tanulságból illetékes helyen a következtetéseket is le kell vonni. Mezőgazdasági érdekeinket, amelyek mellett ilyen hatalmas és végrevalahára örvendetes módon szerveződő hadsereg áll ott, nem lehet és nem szabad olyan quantitá négligeable-nak, olyan mellékes valaminek tekinteni, amelyekben könnyedén átsiklani, vagy amelyeket holmi nagyhatalmi, diplomáciai sakkhuzásoknak feláldozni államférfiú bölcsességet jelent. A Siófokon elhangzott szózat az egész országnak, de felfelé is szólott. És aminthogy meg fogják érteni az utolsó kunyhóban is azt a követelést, hogy a magyar földet s e föld népét helyes gazdasági politikával kell az ország érdekében felvirágoztatni: ennek az erdőkről-mezőkről visszhangzó programnak a törvényhozásnál is, a kormányzatban is érvényesülnie kell.

Hogy a magyar nép mennyire szívébe zárja azokat, akik érdekében önzetlenül fáradoznak és bölcs irányításukkal a haladás útján előbbre viszik: igazán megható módon bizonyította az az egyre megújuló, szívből fakadó, spontán lelkesedés, amelylyel a siófoki nagygyűlésen egybegyűlt sok ezernyi gazda Darányi Ignácot és Károlyi Mihály grófot ünnepelte. Amelyik hadsereg így tud vezéreikhez ragaszkodni, annak az összetartás erejével diadalmaskodnia kell. És Darányi Ignác valóban a közhangulatnak adott az elnöki székéből kifejezést, amidőn percekig tartó lelkes eljenzés és szünni nem akaró tapsvihár közben üdvözölvén Károlyi Mihály grófot, az OMGE. lemondott elnökét, meleg szavakkal arra kérte őt, tartaná meg a mai válságos időkben a vezéri pálcát, mert kiváló képességeit, kipróbált hazafiságát és lelkes ügybuzgalmát

sem az ország első gazdatársadalmi testülete, sem a gazdatársadalom nem nélkülözheti.

Károlyi Mihály gróf válaszában azt hangsúlyozta, hogy az aktuális politika kérdéseit teljesen ki kell küszöbölni a gazdaggyűlés tanácskozásairól. Hadd honoljon ezen a napon olyan treuga Dei a pártellentétek között, aminő béke napokat a középkor hadakozásaiban szenteltek a hétköznapi viaskodásokban kifáradt emberek az élet magasabb eszményeinek. Az OMGE. elnökségéről való lemondását illetőleg hálás köszönetet mondott a megnyilatkozó bizalomért, de kijelentette, hogy elhatározási szabadságát az OMGE. igazgató-választmányának öszszel meghozandó döntéséig minden irányban fenn kívánja tartani. Meg-megújuló eljenzéstől kísért szavait azzal zárta, hogy a mezőgazdaság érdekeiért való egyöntetű, vállvetett munkásságra és párt-szenvedélyektől mentes, higgadt tanácskozásra hívta fel a gyűlés résztvevőit s a gyűlés impozáns lefolyása igazolta, mennyire elértették és megfogadták a népszerű ifjú gazdavezér kérését és tanácsát.

Általános figyelem és érdeklődés fogadta Darányi Ignác elnöki megnyitó beszédét, mert évek során át megszokta gazdaközönségünk, hogy e magas nyilatkozatokból keressen irányítást az időszerű agrárpolitikai kérdések tekintetében. Más helyen egész terjedelmükben közöljük Darányi mélyenjáró fejtegetéseit, amelyek során a vámpolitikai kérdések tolnak előtérbe. Mert „arra a vámpolitikára, amelyet mezőgazdaságunk ma élvez, olyan szükségünk van — ugymond — mint a mindennapi kenyérre: enélkül megállni és megélni nem tudunk.” Mégis a legutóbbi Balkán-szerződés megkötése arra enged következtetni, hogy a jövő külkereskedelmi szerződésekben az osztrák ipar érdekében újabb vámpolitikai áldozatokat akarnak majd kicsikarni mezőgazdaságunktól, ami ellen kis- és nagygazdáinknak vállvetve kell küzdeniük, mert ettől függ egész létünk, boldogulásunk. A nagygyűlés egyéb eseményeiről külön értesítésünk számol be.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A szuperfoszfát és a gipsz, mint a rozsdá ellenszere.

A kalászos növényeinket állandóan fenyegető rozsdá a legelterjedtebb növényi betegségek egyike; bármennyire igyekezünk is a gazdaközönség ellene védekezni, sikerrel azt leküzdeni eddigéig alig volt képes. Már pedig tudvalevő, hogy a rozsdá az általa megtámadott kalászosok szemtermését a várható termés-eredménynek legalább is 20—25%-ával csökkenti.

A tapasztalat is igazolja azt, hogy a rozsdát rendszerint a hirtelen beálló időváltozások ered-

ményezik az olyan kalászosoknál, amelyekben túlbőven raktározódik fel a nitrogéntartalmú tápanyag. Már 1901—1905. években, amidőn Magyarország kalászosokat termő nevesebb területeit behatóbb megfigyelések tárgyává tettem, tapasztaltam azt sajnos, hogy a rozsdá föllepte óriási arányokban veszélyezteti a kalászosoknak minőségben is legkiválóbb termőterületeit. Ennek következtében az ország egyébként oly kedvező termőtalajviszonyai mellett is a kalászosok szemtermése hozamában messze elmarad a szomszéd Ausztriáé mögött, ahol pedig a talajminőségek megközelítőleg sem oly kiválóak, mint a magyarországiak. Érthető ezután, hogy a rozsdá sikeres leküzdése Magyarországon kalászosokat termő területein elsőrangú fontosságú gazdasági érdeket is képez.

Saját bér gazdaságomban az istállótrágya szokásos alkalmazása mellett évről-évre észlelhető volt nemcsak a kalászosok megdőlése, hanem egyben a rozsdá jelentkezése is. Legkivált az árpa és a zab silylették meg nagyobb mértékben ezt a két csapást. Miután az eredményesenek mutatkozó védekezési módokból kifogytam, mentőgondolatként gipszet és szuperfoszfátot szórtam el fejtrágyákkal a bajtól meglepett kalászosokra. E czélra 7% szabad foszforosavat és 60% nyi gipszet tartalmazó szuperfoszfátterméket használtam fel.

Az ily uton elért eredmény meglepő volt, amennyiben a megdült kalászosok a rövid idő alatt megint lábra álltak; emellett pedig a közbeneső csapadékos időjárás az elszórt anyag 7% nyi foszforosavtartalmát is hihetetlen gyorsasággal bemosta s beolvasztotta a talajba, míg a gipszrések jelenléte a kalászosok levélzetén látható keskeny fehér sávonalokon volt leginkább megállapítható. Egyben kétségtelenül megállapítható volt az a kedvező jelenség is, hogy a szuperfoszfáttal és gipszzel beszórt árpa- és zabtáblákról a rozsdá nyoma teljesen eltűntek.

Figyelemmel kísérve a külföldi idevágó szakirodalmat is, örömmel állapíthatom meg, hogy a nálam előfordulthoz hasonló esetek egyebütt is megismétlődtek, még pedig mindenütt azzal a kedvező eredménnyel, amit az előzőekben ismerttettem.

Egy másik esetben buza földön lépett fel nagyobb mértékben a rozsdá, mire a kora regg óráiban, amidőn a kalászos területen még bőven állt a harmat, czukorporozáshoz hasonló bőségben szórták el a gipszes foszfátot a rozsdától belepert kalászosokra. A szembeötlően kedvező hatás rövid idő alatt észlelhető volt, amennyiben a kalászosokon és a levélrészeken ott, ahova a gipszpor ért, nyoma se látszott többé a rozsdának s így a kalászosok és buzaszemek is normális beérésnek indulhattak; míg ellenben a gipsz által nem ért növényrészekben a rozsdá tovább folytatta veszedelmes pusztításait.

Ezekután kétségtelennek látszik, hogy a helyesen alkalmazott gipsz és szuperfoszfátosítás csalhatatlan leküzdője a rozsdának, amelynek fölleptével és elhatalmasodásával szemben eddigéig ugyszólván tehetetlenek voltunk.

Legjobbak a Magyar Királyi Államvasutak gépgyárában készült

**fűkaszaló, marok-
rakó és kévelő**

ÁRATÓGÉPEK.

Elsőrendű **kévekető manilazsineg** jutányos áron kapható.

Árajánlattal szívesen szolgál.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST.

Nagy raktárkészlet!

Azonnali szállítás!

knál, amelyekben nitrogéntartalma években, amidőn mő nevesebb területévé tettem, hogy a rozsdá föl- zelyezteteti a kalá- gkivalóbb termő- az ország egyéb- viszonyai mellett hozamában messze- áé mőgött, ahol özletileg sem oly- iak. Érthető ezek- eküzdése Magyar- ületein elsőrangú is képez.

istállótrágya szo- öl-évre észlelhető megdőlése, hanem is. Legkivált az nagyobb mérték- az eredményes- dokból kifogytam, s szuperfoszfátot bajtól meglepett ad foszforsavat és superfoszfáttermé-

ny meglepő volt, osok a rövid idő- mellett pedig a s az elszórt anyag- hihetetlen gyors- a a talajba, míg szosok levézetén- lokon volt leg- en kétségtelenül ző jelenség is, pszszel beszórt nyomai teljesen

idevágó szak- om meg, hogy a etek egyebütt is ndenütt azzal a előzőekben ismer-

épett fel nagyobb ra regg óráiban, ég bőven állt a onló bőségben a rozsdától be- n kedvező hatás , amennyiben a t, ahova a gipsz- bé a rozsdának is normalis be- lenben a gipsz a rozsdá tovább it.

tszik, hogy a és szuperfoszfá- zsdának, amely- ásával szemben voltunk.

Mindenesetre szükséges és ajánlatos volna, ha egy gazdasági egyesületek, mint egyes uradalmak és kisgazdák e téren a kísérletezések mezejére lépnek s ebbeli tapasztalataik eredményeit közzétenék. Az eredményességet magában véve nemcsak a gipsznek rozsdapusztító hatása hivatott itt biztosítani, hanem egyúttal az a körülmény is kedvez a kísérleteknek, hogy a szuperfoszfát könnyen és gyorsan oldódó foszforsavtartalmánál fogva a kalászosoknak csak úgy javára szolgál, mint bármely utóvetemények.

Az ideirányuló kísérletezések során legkivált az a körülmény volna végezhető tüzetesen még megállapítandó, hogy mily % arányban kellene a gipsz és a szuperfoszfát keverékét alkalmazni; tehát mennyi szuperfoszfát és mennyi gipszre volna szükség egy-egy hold teleszórása céljából, hogy ez a teleszórás a rozsdá megszüntetéséhez egyben legeredményesebben hozzájáruljon. A magam tapasztalatai után indulva hektáronként 3—4 q szuperfoszfátot és 4—5 q gipszet bőségesen elegendő mennyiségnek itélek ahhoz, hogy ezeknek alkalmazásával egy a megdőlés, mint a rozsdá ellen sikerrel védekezhessünk. Gipsztermékek fölött elegendő bőségben rendelkezünk hazánk egyes vidékein; a helyes alkalmazásnak egyik jelentős kelleke mindenesetre az volna, hogy a szuperfoszfáttal kevert gipsz, minél finomabb poralakban kerüljön a kalászosokra, ami az ilyen rozsdavédőszerek tapadó-képességét kellőképpen biztosítja.

Pettera Alfréd.

A vér mint trágya.

Jól esik megállapítani, hogy Magyarországon évente sok ezer méterháza mütrágyát használ- nak el s e mütrágyaféleségek közt első helyen a szuperfoszfát áll, azután jön a kálisó és leg- végül a nitrogéntrágyák legfontosabbja, a chili salétrom.

Mindhárom mütrágyafélének a beszerzésé- nél sajnos a külföldnek adózunk, mert hazánk- ban nincsen olyan nyersanyag, amelyből a foszfor és káli előállítható volna. Ugy tudom, hogy mütrágyáért évente több mint 20 millió korona vándorol ki az országból s emellett kivándorol a munkáskéz is Amerika szénbányáiba. Ilyen két nagy veszteség és teszünk-e valamit a baj orvoslása céljából? Valljuk meg, semmit.

A mütrágyába fektetett pénz biztos kamatot hoz, nagyon üdvös dolog ezt terjeszteni és népszerűsíteni, mert a többtermelésnek ez az egyik főtenyezője. És ha már idegen ország használja el a magyar gazda pénzét a foszfor- és kálisók árában, semmiképpen nem indokolt, hogy az itthon előállítható nitrogéntrágyáért is a külföldnek adózunk akkor, mikor minden városban, minden községben sikerrel lehetne nitrogéntrágyát előállítani. Értem ez alatt a vágóhídi vér felfogásával előállítható vértrágyát elsősorban és a csaknem minden városban, faluban nyúgnak, tehernek tekintett emberi ürüléket.

En már három év óta használom a vértrágyát, 70 hold szőlőmnek és kis gazdaságomnak nitro- génszükségletét oly olcsón látom el, hogy ezt gazdatársaimnak ajánlani el nem mulaszthatom.

Szabadka szab. kir. város vágóhídján előálló állati vért 10 esztendőre kibéreltem. A vért igen egyszerű módon kezelem, megszáritom s akár csöves tengeri darálón, akár motorerővel hajtott malmon megőrölöm és elszórom.

A vértrágyának elszórása sokkal egyszerűbb és olcsóbb, mint a chilisalétromé, melynek gyors oldhatósága miatt a kétszeri s némely esetben, például szőlőben, a háromizbeni elszó- rása indokolt, sőt szükséges.

A száritott vértrágya összekeverhető a foszfor- savtartalmu mütrágyával és kálisóval s egy füst alatt, egyszer dolgozva szórható el a szőlő- ben, a gazdaságban, akár ősszel a szőlőben takarás előtt, vagy takarás után, akár tavaszszal, szóval nem kell kétszer-háromszor igénybe venni a munkásokat, mint akkor, ha chilisalétromot kell elszórnunk, miután bár a vér gyorsan érvényesül, de humuszszertü anyaghoz lévén kötve, nem mossák le azt az altalajba a hirtelen és nagy záporok.

A jelen év folyamán egy a foszfor-, mint a káli-, valamint a vértrágya használatától el kellett tekintenem, miután szőlőmnek lombzata oly nagy, hogy egy évig indokolt, sőt szükséges is, hogy tartózkodjam a trágyázás alkalmazásától.

Meg kell azt is jegyezni, hogy a vértrágyá- ban a nitrogén mellett még 1—2% foszforsavat és káliit is adunk a talajba. Ily nagyfontosságú dolgok, mint a vágóhídi vér és a pöczegődrök tartalma, megérdemlik, hogy komoly megfontolás tárgyává tétessenek és a mai nehéz gazdasági viszonyok között elkallódásuk megakadályoz- tassék. Ezer és ezer korona értékű javak megmentéséről van szó és ha minden város, minden község és minden falu egy kis figyelmet fordít ezen nagyértékű dolgok megmentésére és ok- szerű kihasználására, bizony mondom, hogy a nemzeti vagyon szaporítása, a termelés fokozása s a nagyobb jóvedelem előállítása jutalmazza fáradozásunkat. Bővebb felvilágosítással szíve- sen szolgálak az érdeklődőknek.

Szobonya Bertalan.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

A sertésvész elleni ojtóanyag alkalmazása.

Azt hiszem, jó szolgálatot teszek gazdatár- saimnak, amikor a Hutya-féle ojtóanyag alkalmazásáról én is beszámolok, jótékony eredmé- nyét megismertetve a bakteriológia e fényes viv- mányának.

Már többször elhangzott e helyen, hogy csak jókor, a betegség legkezdetelegesebb stádiumá- ban, ennek tüneteikor rögtön alkalmazzuk az ojtást, mert csak úgy végezzük eredményes munkát. Ezt könnyen megtehetjük, mert a sertést könnyű megismerni, mielőtt beteg. A sertés ilyenkor szomorú, bágyadt, szemei becsettek, fülét és farkát leereszti és egy hangot sem hal- lat. Nem türelmetlen, ha az etetés ideje elér- kezik, sőt a karámból az etetőhelyre erőszakkal kell kihajtani. Nem eszik, de annál szívesebben iszik. Természetesen eleinte kevésbé mutat- koznak a betegségek első hírnökei és így csak

ha jó felügyelet alatt vannak, lehet azt észre- venni.

Uradalmunkban márczius hó végén 85 darab 3/4 éves sertésünk között észrevettük a vész kezdetleges sziptomait. Nem sajnáltunk az ügy érdekében egy darab beteg sertést leszurni, amelyet állatorvos közbejötté mellett felboncolva, a szervezetben sikerült a vész tipikus jeleit meg- állapítanunk és így az ojtást haladéktalanul foganatosítottuk.

A sertések e védőojtás után még szomorub- bak, betegbék lettek. Minthogy nem ettek, le- is romlottak, de az ojtás után már egy hét mulva ismét étvágyhoz kapva, kezdték a bajt kiheverni. Ez idő alatt 3 drb pusztult el, de az ojtás után három hét mulva az egész állomány egészséges lett, vigan rőfögve, a legjobb egész- ségnek örvendez.

A véletlen egy legjobb tanulságot, kontrollt tárt elénk, mert közvetlenül a megbetegedés előtt nevezett állományunkból eladtunk 10 drb maggőbét, mint véseletlen anyagot egy szom- széd birtokosnak, kinél a sertések a mieinkével egy időben vészbe jöttek és mivel az illető nem védekezett, állományának fele, 5 drb elpusztult, míg nálunk, hol az ojtóanyagot alkalmazzuk, 85 darabból 3 drb, azaz nem egészen 3 és fél % pusztult el. Meg kell még jegyezni, hogy majorunkban, hol e sertések voltak, oly mérv- ben pusztított a vész, hogy a cselédsertések 80%-ig elpusztultak, mert a védőojtásba nem akartak beleegyezni.

Ezekután nem kell bővebben magyaráznom, mily rentábilis eredményt értünk el az ojtással és mennyi sertést lehet majd egy év alatt meg- menteni a pusztító vész elől, ha mindenütt egy- aránt alkalmazzuk. Szolgáljon ez tanulságul gazdatársaim közül azoknak, kik a tudomány és a teória vivmányait mindig bizalmatlanul fogadják és leszólva mellőzik a modern gazdál- kodás mindazon eszközeit, amikhez nem értenek.

Góth László.

A sertésvész elleni védőojtás kérdéséhez.

Mult ősszel vidékünkön is föllépett a sertés- vész, mire felkértem a járási m. kir. állatorvost, hogy amint nálam jelentkezik, azonnal ojtá- sa be az állományt széruramal. Február végén távollétem alatt elhullás történt nálam. Távirat ment az állatorvosnak; megjött a szérum, meg- jött az állatorvos, konstátálta, hogy nincs vész, nem is volt egy beteg sem s így fölösleges ojtani.

Márczius 5-én a szomszéd pusztán tényleg kiütött a vész, az általam hozatott szérummal márczius 10-én be lett ojtva 156 drb tiz- hónapos süldő; ebből 24 drb elpusztult, 132 drb megmaradt. Ugyanakkor volt 195 drb szopós malacz is, melyeknek nem jutott a szérumból, ezek részére újabb szérum lett rendelve, addig, amíg a szérum megérkezett, a 195 drb malacz- ból elpusztult 67 drb, ojtás után csak 2 drb, 126 drb megmaradt.

Április elején kiütött nálam is a vész; az első elhullás április 8-án történt, április 13-án beojtattak. Az állomány volt 112 darab, ojtás

KEMNA

SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT

mérnökdoktor hirneves
füstcső-tulhevitőjével ::

**Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett
rendszerrel teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében
messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.**

Referenciákkal, kimerítő fel-
világosításokkal és költség-
vetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J.

Budapest, VI. ker., Váci-körút 51. sz.
Sürgőnyozim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon: 91-21.

előtt elpusztult 8 drb, ojtás után 86 drb Mind-össze 18 drb maradt meg.

Míthogy a szomszédom sertései mangaliczák, az enyének yorkshireiek, ebből úgy látszik, hogy csak a mangaliczánál hatásos a szérum, míg yorkshireinél nem volna szabad alkalmazni.

Magyar Károly dr.

Részünkről eddig nem észleltünk különbséget a sertések fajtája szerint, illetve legfeljebb annyiban, hogy az angol fajták általában érzékenyebbek lévén a sertésvészes fertőzés iránt, könnyebben fertőződnek és hamarabb betegszenek meg súlyosan. Ilyen falkákban tehát inkább fenforog annak a lehetősége, hogy akkor, amidőn már több állat (pl. 70%) elhullott, a többiek is már annyira súlyosan fertőzöttek, hogy a védő-oltás már nem fejtheti ki védő hatását, vagyis itt még fontosabb az idejekorán való ojtás.

Rovatvezető.

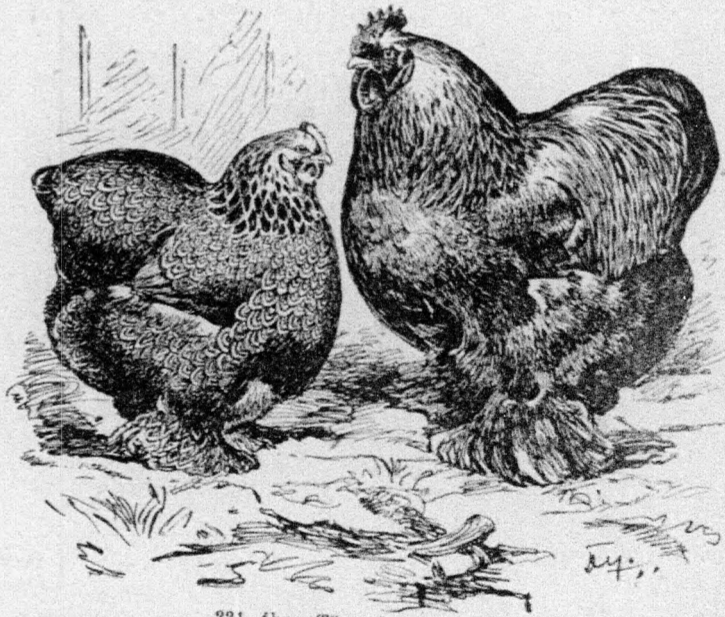
BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

A törpetyukok tenyésztése a jövedelmezőség szempontjából.

Az ember azt hinné, hogy a kistestű, ugynevezett törpefajta tyukok tenyésztése nem lehet hasznos, az csak kedvtelés. A dolog pedig bizonyos körülmények közt nem így áll. A törpetyukok tartása és szaporítása bizony lehet jövedelmező, amint azt sok külföldi cikkben olvassuk.

Ez a fajta igen kedves háziállat és mivel nem kapar, parkban és kertben is tartható, ahol már csak a rovarok összeszedése által is hasznossá válik. De tojásai és csibéi is jól hozzájárulnak hasznos voltához, mert elég sokat tojik — bár apró tojásokat — és csibéi gyorsan fejlődnek.

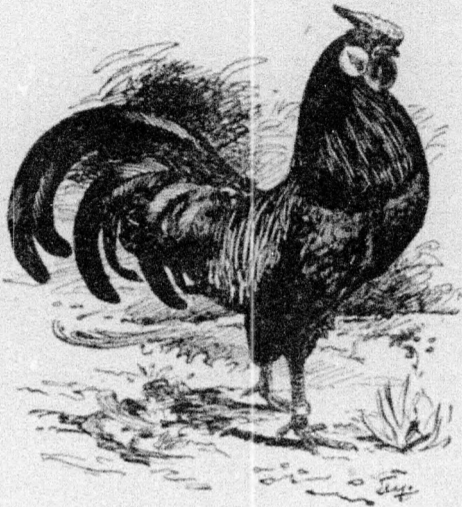
221. ábra. Törpe kokin tyukok.

A fekete bántám 3 tojása többet nyom a közönséges tyuk 2 tojásánál. Természetes dolog, hogy ahol a rendes házi-tyuk tartható, ott a törpefajta tartása nem ajánlható, de oly helyeken és oly körülmények közt, ahol a rendes házi-tyukot tartani lehetetlen, talán a törpefajta még elhelyezhető.

Miután lapunk főcélja az, hogy baromfitenyésztésünket a lehető legszélesebb körben úgy ismertesse meg, hogy aki tanácsaink után indul, az jó eredményeket is érjen el, ez alkalommal bemutatunk néhány olyan törpetyukfajtát, amelyek mindegyike nálunk jól tenyészthető.

A 220. sz. ábrán a fekete bántámot mutatom be. A fekete bántámok Angolországból erednek és kicsinyben a fekete hamburgiakhoz hasonlítanak, melyekhez — a nagyságot kivéve — mindenben hasonlítaniok is kellene, azonban némileg mégis különböznek, amennyiben törzsük rövidebb és vaskosabb, a mell élesebben ki-domborul, a szárnyak kissé lelógók, a czomb és a lábszár pedig rövidebbek.

A fekete bántám fajta tyuk nagy elterjedésnek és közszeretnek örvend egész Európában. Bármilyen szépek az összes törpetyukok féle-ségei, legkiválóbbja a büszke testtartású és szép

220. ábra. Fekete bántám kakas.

zöldesfekete színben játszó fekete tollazatu bántám. Ez a legkisebb az összes törpetyukok közt. A kakas nagyobbak tűnik fel, mint amek-kora a valóságban; ezt a hosszú szárny- és farktollazat okozza. De éppen ezért a fark nem-csak legnagyobb disze, hanem ennek a fajtának legfontosabb jellemzője is. Az alak és tollazat-nak párosulnia kell a kicsinységgel, de ez a három legfontosabb tulajdonság sem elegendő; az állatnak még így sincs meg a legmagasabb

körmöknek teljesen simáknak és lehetőleg pala-színűeknek kell lenniök.

A 221. sz. ábrán láthatók a törpe kokin tyukok, amelyek állítólag a fogolyszínű brámatyuktól veszik eredetüket. A tenyésztők egy része azt állítja, hogy ez a törpe fajta a fogolyszínű bráma tojó és a japáni törpekakas első ivadékaiknak párhuzamos tenyésztésének eredménye. Bizonyos, hogy szép formájú, szelid és jól tojó tyukfajta, amely épp úgy mint a fekete bántám, megérdemli a felkarolást. Kertekben, parkokban való tenyész-tésük ajánlatos. Előfordulnak fehér, sárga és fekete színben is. A képünkön látható tyukpár fogoly színű.

A 222. sz. ábrán bemutatom a törpe japán tyuk-párt, amely származásra nézve messze földről való, Kinából hozták Európába, hol csakhamar elterjedt. Ez a kis diszmadár rendkívül csinos élénk állat, amely harcziás természeténél fogva mindenrová élénkséget visz. A kakas nagyfejű s taraja, arca veres, csupa tűz. A tojó szelidebb kifejezésű. Tollazatuk fehér alapon tarka s ezüst-tős színű. A kakas és a tojó farka fekete tollazatban végződik. Nálunk nem tenyészítik, de Németországban igen kedvelik s sportolnak vele.

Nem tudok elképzelni olyan kis udvar-t, ker-tet, vagy másféle területet, ahol néhány ilyen kis állatka el nem férne. Nem tudok magamnak olyan embert elképzelni, aki az ily kis kedves állatát ne szeretnén, amelynek tartása is alig kerül valamibe, mert a háztartási és kony-hai hulladékból megél. És ezért a gondozásért fizet tojással és hussal.

Már az elemi iskolákban kellene a baromfi-tenyésztés iránti kedvet a gyermekekben fel-ébreszteni azáltal, hogy az iskola udvarán vol-nának apró baromfiak tartandók, a tanító vagy iskolaszolga köteles lenne ilyeneket tartani, hogy a gyermekek ezen csinos kis állatokat megis-merhessék és megszereztessek. Csak akkor fo-gunk haladhatni e téren is előre, ha az elemi iskolákban is a politikai földrajz és Angolország gyarmatpolitikája helyett a tanító vagy tanítónő a nebuló fejébe gazdasági ismereteket beleverni igyekszik. Bár már így lenne!

Hreblay Emil.

222. ábra. Törpe japán tyukok.

értéke, csak ha a következő, tökéletességéhez feltétlen megkívántató tulajdonságokkal rendel-kezik. Ezekhez tartoznak: egy tökéletes rózsar-taraj, mely a homloknál félkör alakban, szélesen indul ki s hátrafelé elkeskenyülve hosszú, tús-kéhez hasonló hegyben végződik; nagy, majd-nem kör alakú hófehér, lapos, sima, szilárdan álló füllebeny, ezek egy igazi, fajtiszta bántám kakasnak legfőbb ismertetőjelei; de szükséges ezeken kívül, hogy a csőre (alsó és felső káva) fekete, a szemek nagyok és sötétbarnák, az arcz sima és vérvörös színű, szakálllebenye kerek és alig legyen nagyobb a füllebenynél, a csüd és

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Imre.

A tejelést ellenőrző egyesületek alakulásának előfeltételei.

Hazánkban ezidő szerint öt tejelést ellenőrző egyesület van s ezek 2436 drb tehenet foglal-nak magukban. Ezek közül a károlyháza az, melynek első évi adatai nemsokára napvilágot látnak. Az öt egyesületben tett megfigyelések máris igen sok hasznos és tanulságos adatot

haddattak kezeink közé, melyek az állattenyésztés terén továbbhaladásunknak alapkövei gyanánt fognak szerepelni. Igen sok akadálytal kell azonban még megküzdünk, míg ennek az intézménynek maradandó tért fogunk hódíthatni, mert ma még nincsenek meg hazánk igen sok vidékén azok a feltételek, melyek az ellenőrző egyesületek teljes virágzásához szükségesek.

Elsősorban említem a gazdák érdeklődését. Sokan vannak már, de még nem elegendő, akik a formalizmust, a külsőt már nem a legfőbb és majdnem kizárólagos követelményként hangoztatják a szarvasmarhatenyésztésben és az állatok vásárlásánál, de még mindig vannak megfélemlítő számmal olyanok is, akik a külsőtől igyekeznek következtetni a termelőképességre. Természetes ezek sziklaszilárdan védik helytelen álláspontjukat s egyben hadat üzennek az ellenőrző egyesületi intézménynek, mely elsősorban a termelőképességet s csak azután a külsőt veszi minden egyes egyedénél figyelembe. Arról le kell mondanunk, hogy a szarvasmarha külsejéből bizonyossággal vonjunk következtetéseket annak termelőképességére, mert ez ellen a gyakorlati megfigyelések egész sokasága tiltakozik.

Nagy átlagban azt mondhatjuk, hogy a gyakorlati gazdák az ellenőrző egyesületi intézmény iránt érdeklődnek — mint minden új dolog iránt — s hatra-vakra szeretnék az egyesületek számát szaporítani, anélkül azonban, hogy annak létfeltételeiről tudomással bírnának. Tehát itt van a második akadály, mely elhárítandó. Meg van az érdeklődés, de nincs meg a szükséges szakismeret. Alakítani szeretnének egyesületeket anélkül, hogy annak terepviszonyait megbirálni tudnák, vagy ismernék az ellenőrzéssel járó akadályok nagyságát és azoknak leküzdési módjait. Ilyen körülmények között azután nem csoda, hogy nem egyszer az üzembeállítás előtt a birtokos azt mondja: „Nem léptem volna az egyesületbe, ha tudom azt, hogy azzal a mesterséges borjunevelés, az egyedenkénti (esetleg csoportonkénti) takarmányozás is vele jár”. Pedig az így van s anélkül a kitűzött cél a többtermeléssel kapcsolatos fokozottabb jóvedelmezőséget az egyesület keretein belül a tehenészetekben elérni nem lehet.

Olyan vidékeken tehát, ahol még a tehenészetek intenzív terén nem tartanak ott, hogy a mesterséges borjunevelést, főleg azonban az egyed takarmányozást megvalósíthatják s az egyedek termelőképessége, jobban mondva takarmányértékesítő képessége alapján tenyészték ki állományukat a lehető legnagyobb fokú jóvedelmezőségig, ott sokkal célszerűbb, ha nem alakítanak addig egyesületet, míg az azzal járó kívánalmaknak eleget tenni nem tudnak. Mert hiszen azt érzük el azzal, ha még nem „érett” területeken alakul meg az egyesület, hogy csak nyög lesz a gazda nyakán, végeredményben pedig feloszlik, mely körülmény rontani fogja ezen nálunk még rögzös uton haladó, áldásos intézmény hírnevét az amugy is kételkedő gazdaközönség körében. Vannak olyan esetek is elég szép számmal, amidőn a gazdák körében megvan a szükséges érdeklődés, a szakismeret is, de nincs meg egy főkéllék, a megbízható és értelmes cselédség. Természetes ilyen helyeken az egyesület szintén hajótörést szenved.

Oda kell törekednünk, hogy legelsősorban fel legyenek világosítva a gazdák ezen intézmény belső szervezete felől, a végrehajtandó munkák milyenségéről és azokról az akadályokról, melyeket le kell küzdeni, hogy célját érhesse. Éppen azért, mivel nálunk igen kevesen tudják elképzelni, még kevesebben kivihetőnek tartani, — ami a svédoknál és dánoknál, de meg a németeknél is megvan — hogy egy ország tehenállományának jóvedelmezőségét milliókkal lehet fokozni, ha állataikat jóvedelmezőség és külső alapján kiválogatva tovább tenyésztik, kívánatos lenne ezt az intézményt a gazdaközönség minden rétegével behatóan megismertetni.

De tovább megyek, nemcsak ismertetni, hanem az összes akadémiák, földmivességek, ménesbirtokok és egyéb állami birtokok tehenészetébe kívánatos lenne behozni az ellenőrzést úgy, hogy ilyenképp a hallgatók, illetőleg tanulók ne csak elméletben ismerkedjenek meg az intézmény kiváló jelentőségével, hanem mindjárt a szükséges gyakorlati fogásokat és a könyvvezetést is elsajátíthassák. Ezt megvalósítani — úgy gondolom — csak aképpen lehetne, ha az állami gazdaságokon levő fiatalabb generációt kiképeznek tanfolyamokon a munkálatok végzésére s akik azután átvénnek és elhítenék ezen eszme magvait az egyes intézeteknél. El lehetne ezáltal érni azt, hogy a jövő nemzedék kivinne magával az életbe egy olyan kincset, mely mint a tömredék külföldi példa igazolja, biztosan meghozná a maga gyümölcsét.

De ezen eszme megvalósításának nemcsak ez lenne az egyedüli haszna, hanem az is, hogy ezáltal gyarapodnék az ellenőrzés alatt álló egyedek száma, minek következtében eljutnánk idővel oda, hogy a vidékenként nyert eredmények összegezve, általános érvényű adatok birtokosaivá tennének. Most még kényszerítve vagyunk a takarmányozásnál svéd, dán és német adatokat felhasználni, mert a takarmányegység szerinti etetésre nézve megbízható adataink megegyeznek a mieink, azonban mégis egyes takarmányféléseknél oly lényeges eltérések vannak, melyeket nekünk figyelembe vennünk szükséges. Ezt persze megfigyelések, kísérletezések nélkül tenni nem lehet. Ezért is szükséges, hogy minél több állomány álljon ellenőrzés és állandó megfigyelés alatt, ami — úgy gondolom — legkönnyebben kivihető a mezőgazdasági szakoktatásnál. Az eddig megalakult 5 ellenőrző egyesület kötelekébe tartozó 2438 darab egyed adatai meg korántsem elégségesek arra, hogy azokból általános érvényű következtetéseket vonhatnánk le.

Örömmel hozom ez alkalommal a gazdaközönség tudomására, hogy az egyesületek máris igen szép eredményeket tüntetnek fel az egyes egyedek takarmányértékesítő képességeikre nézve, ott, ahol az egyedenkénti, esetleg csoportonkénti takarmányozást már megvalósították. Merem remélni, hogy ahol a tejelést ellenőrző egyesületi intézményhez szükséges feltételek elől az akadályok elhárítatnak, ott ez az intézmény hazánkban is meg fogja hozni gyümölcsét.

Skita Mihály.

A tejelést ellenőrző egyesületek létesítésének akadályául többen azt tüntetik fel, hogy nálunk a

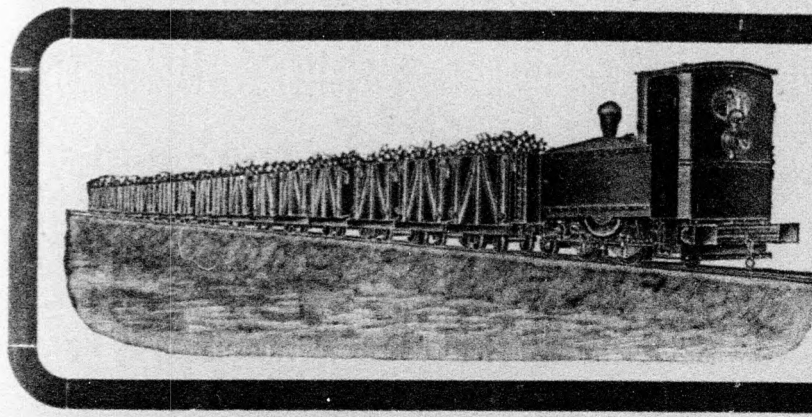
borjúk mesterséges felnevelése nincs szokásban. Midőn a gümőkór elleni védekezést honosítottuk meg Magyarországon, akkor is ez volt az ütközőpont és nagyon sok gazdaság éppen azért nem vezette be a gümőkór elleni védekezést, mert úgy állították azt oda, amely csakis a mesterséges borjunevelés mellett lehetséges. Azonban — nézetem szerint — amint lehetséges volt a gümőkór elleni védekezést és pedig nagyon szép sikerrel és eredménnyel több gazdaságba bevezetni anélkül, hogy a mesterséges borjuneveléshez kötöttük volna, éppen úgy lehetséges ez a tejelést ellenőrző egyesületeknél is. Arra az időre, amíg a tehen borjút szoptatja, tehát rendszerint 2 hónapig, meg lehet állapítani a tejmenyiséget oly módon, hogy az első, esetleg első 1—2 próbafejés eredményének számbavételével kiszámítjuk a szoptatási napokra nyert tejmenyiséget. Pl. ha a borjú 60 napig szoptott s a tehen az első próbafejés alkalmával napi 10 liter adott, a borjúfej kerekén 600 liter tesz ki.

Amennyiben a zsirtartalmat is megállapítani kívánjuk, ezt is az első próbafejésből számítjuk a szoptatás idejére. Két hónapon túl nem szükséges szoptatni s amennyiben a bikaborjút tovább is tejjel kívánjuk tartani, kéthónapos korban már egész jól el lehet őket szoktatni a tőgytől és reászoktatni az itatásra. Ebben a korban az itatás nem okoz már oly gyakran bajokat az erősebb szervezett borjúknál, mint az élet legelső napjaiban.

Sajnos, Magyarországon a borjúk mesterséges táplálása nem léven szokásban, nagyon kevés teljesen megbízható emberrel bírnak, aki ezt a munkát kielégítő eredménnyel végezni tudná. De számolnunk kell még azzal is, hogy egyáltalában nem minden borjú türi a mesterséges itatást, amint erről akadémiai gazdaságunkban is tapasztalatokat szerezhettünk. Amig pl. friz borjaink minden további nélkül felnevelhetők voltak mesterséges itatással, addig szimentáli teheneknek borjui közül, bár ezekkel is teljesen úgy bántunk és bánunk mint a frizekkel, akárhány nem volt a mesterséges táplálásra reabítható, úgy hogy most a szimentáliaknál a mesterséges itatást csakis kéthónapos kortól fogva, tehát a bikaborjúknál teljesítjük. Az üszök ugyanis csak 2 hónapos korig szopnak. Azt hiszem, ha a mesterséges felnevelést legalább is kéthónapos korig kikapcsoljuk ebből a kérdésből, a magyar gazdaközönség — számolva a mi hazai viszonyainkkal — sokkal inkább hajlandó lesz ennek az üdvös eszmének a befogadására.

A megfelelő cselédség kérdése sokkal kevésbé lesz gátló ok az ellenőrző egyesületek alakulásánál, mint a mesterséges borjunevelés. Ahhoz, hogy individuálisan etessenek, a gazdaságnak csak egy értelmes cselédre, a tehenesgazdára van szüksége. Mert ha ezzel az egy emberrel meg tudjuk magunkat értetni, akkor — mint hogy ez osztja ki a takarmányokat — az eredmény biztosítva van.

Azt az eszmét, hogy az „akadémiák, földmivességek, ménesbirtokok és egyéb állami uradalmak tehenészetében kívánatos lenne behozni az ellenőrzést”, magam is kiváló jelentőségűnek tartom, mert ilyen módon nemcsak jó példát adnának ezek, de a példa vonzó erejénél fogva az ellenőrző egyesületek eszméjének terjedéséhez nagyban hozzájárulnának. En

Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beálló répa-benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idejére ajánlunk, is alkalmasak. ::

Oberurseli motorgyár r.-t.

Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 72/K. sz.

Költségvetések díjmentesen.

a magam részéről az ellenőzést a mi óvári akadémiai gazdaságunkban már két év óta gyakorlom, minthogy azonban többé-kevésbé mégis csak érdekelt félnek tűnhetnek fel, tehenészetünket ellenőrzésnek vettem alá, amely ellenőrzés: az akadémiaától teljesen független tejkisérletli állomás alkalmazottja végezi, éppen úgy, mint hogyha az akadémiai gazdaság ellenőrző egyesületben volna. Egyesületünk ugyan sajnos nincs, mert itt a környéken nincsenek olyan nagyobb gazdaságok, amelyek az ellenőrző egyesületbe lépnének. Azonban nekünk nem az egyesület a fő, hanem az ellenőrzés. Hogy ezt az ellenőrzést a többi akadémiai és tanügyi, valamint állami gazdaságunk is megismerhesse, azt a magam részéről is csak kívánatosnak tartom.

Rovatvezető.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Jószág-tartás mint az állandó cselédség biztosítója.

XXXVI.

Daczára annak, hogy 35 évi gyakorlatra tekinthetnek vissza, nem kívántam soha és semmi-lyen a nyilvánosság terére lépni, mert a leggyakrabban és a legtöbb szakkérdés fejtegetésében a kialakult viták folyamán eltalálva láttam azt az alaphangot, melynek fonalával elindulva a labirintusból kivezető utat megtalálnak ítélttem magam is.

Most is magasabb szempontok vezetnek midőn én is hozzászólni kívánok ehhez a kérdéshez, amelynél egyik gazdaságam ilyen, a másik amolyan gyógy mód alkalmazásával véli ennek a ma már általános és főképpen gazdasági bajnak, a cselédkérdésnek orvoslását.

En mindannyi gazdaságam véleményétől eltérőleg úgy a bajnak kuforrását és következtetését annak orvoslását is másban találok.

Ha igaz az, aminthogy nagyon is igaz az, hogy „minden ország támasza és talpköve a tiszta erkölcs” stb., úgy áll ez a nemzeteket alkotó társadalmak egyes rétegeire is. Anélkül, hogy erkölcsi prédikátorra akarnék feltolakodni, egész bizonyossággal állithatom azt, hogy a hitélet meglazulásával meglazultak az erkölcsök is. S így teljes bizonyossággal állithatom azt, hogy mindaddig, amíg a művelt gazdaság minden rétege módot nem talál arra, vállvetve egyéb tényezőkkal, hogy e kérdést erkölcsi alapon oldja meg, addig ez mindig nyílt sebet fogja képezni a gazdaságadalmnak, adjunk bár annak a cselédnek marhatartást vagy nem, adjunk bizonyos haszonrészesedést vagy sem.

Es hogy e tekintetben célzott érthessünk, nem elégséges az, hogy szeptembertől május végéig lepergő 273 nappól legfeljebb 150 napot, napi 4-5 órában foglalkozzék a tanító jól-rosszul a gyermekek erkölcsi és szellemi kiképzésével, hanem a nevelésben és főképpen otthon iparkodjunk erkölcsi tartalmat vinni és vitetni a

zsenge lélekbe, közvetve a képzetesebb társadalmi osztályok, közvetlenül pedig a gyermek-eket idomító és nevelő szülők által. Felnevelt cselédjeinket pedig jó példaadással iparkodjunk visszavezetni ezen hitéleti alaphoz, melynek elmaradhatlan következménye azon erkölcsi alap, melyre azután biztosan építhetünk. Azt, hogy ez miképpen történjék úgy valláserkölcsei, valamint társadalmi alapon, nem lehet az én feladatomban megoldani.

B. D.

XXXVII.

Hallottunk nyilatkozatokat az állattartás ellen, az állattartás mellett, azonban konstatálni lehet, hogy a magyar gazdaközönség felfogása ezidő-szerint az állandó cselédség biztosításában nem alakult ki olyan formában, hogy attól gyökeres orvoslást várhatnánk. Hallottunk a cselédség és az uraság érdekközösségéről, nyugdíjszervezés-ről, a cseléd-törvény hiányairól és sok egyébről. Míg egyesek a cseléd állattartásától várják a hűséget, állandóságot, megtörténik, hogy olyan uradalmak, hol a cseléd állattartással bir, ugy-szólván cseléd nélkül maradnak, mert cseléd-jeiket fényes ígéretekkel más vármegyékbe csalták, a cseléd pedig megy, mert véreben van a jó szerencse keresés, az állandó vándorlás egyik helyről a másikra.

Valóban megtörtént, hogy Zalában egyes bir-tokosok ugyszólván cseléd nélkül maradtak, pedig a cselédnek e vidéken állattartása van. Termé-szetesen találok, hogy a cseléd vándorol, mert amint tudom én, tudja a cseléd is, hogy X-nél jobb a fizetés, mint Y-nál, humánusabb a bánás-mód is, tehát oda törtet s ott is marad. Általá-ban a cselédséget 2 részre lehetne osztani, a józanabb elemre és a selejtes, vándorló tömegré, amely utóbbinak leköltésére szolgál a *Köztelek* hasábjain megjelent sok jóakaratu közlemény. A józanabb elem türethető viszonyok között meg-marad, melyben része lehet az állattartásnak is, de az egyenkénti vándorláshoz szokott cseléd bizony kikéri a levelét s tovább áll.

Ne szóljunk többet a cselédéről, nézzük a cseléd-fizetést. Tapasztaljuk, hogy nagy uradalmak egyes gazdaságaiban a cseléd fizetése nem egyforma, itt valamivel több, ott valamivel kevesebb. Nézzük a szomszéd kisebb birtokosokat, a cseléd-fizetés itt már tetemesen kevesebb, a gabona silányabb, tengeriföldje trágyázatlan, a legelő silány. Ilyen helyen tehát nem igen marad a cseléd, jóllehet urasága ellátja szürrel, csizmával, nehéző munkában pálinkával, borral.

A cselédváltozás, illetve vándorlás megaka-dályozására legfontosabb eszköznek tartanám ezidő-szerint legalább vármegyénként a gazda-társadalom abbeli akcióját, hogy a cselédség fizetését egyöntetűen, egyforma értékben szabja meg, ahol lehet állattartással, ahol erre a fel-tételek nem alkalmasak, az állattartás megfelelő ellenértékével. Így vélem röghöz kötni a folyton vándorló cselédet, mert akkor tudni fogja, hogy a cselédber a környéken egyforma s a szolgál-tatát mégis elhagyó cselédéről a felfogadó gazda is tudni fogja, hogy aligha jobb szerencsét

keresni indult, hanem a szolgálatból hibái miatt bocsátatott el.

Kétségtelen, hogy a gazdaságadalm efféle eljárása a cselédvándorlásra nézve nagy ütköző-pontul szolgálna, de az is igaz viszont, hogy egyes birtokosokat is kényszerítene régi (rossz) szokásaikkal felhagyni, amennyiben a köz érde-kében legalább vármegyénként a gazdaságadalm-ból egy bizottság alakulna, amely szigoruan örködnék azon, hogy a körzetükbe tartozó bir-tokosok szolidárisak maradjanak.

A cselédség, ha szükséges, ha nem, tud kérni, követelni, végső esetben sztrájkba állani; a gazdaságadalm fogjon tehát kezét, szervezked-jék, legyen egy testületé alakulva, állapítson meg humánus és elfogadható cselédbérösszeget, melyben állattartás, korpótlék, pénzjutalmak szerepelhetnek, de szür, csizma, pálinka elma-radhatnak s azt hiszem, ha a cselédség egy jól szervezett gazdaságadalmmal áll szemben, elveszti kedvét a vándorlástól s csak a férgese hull ki, aminek egyébként is pusztulnia kell.

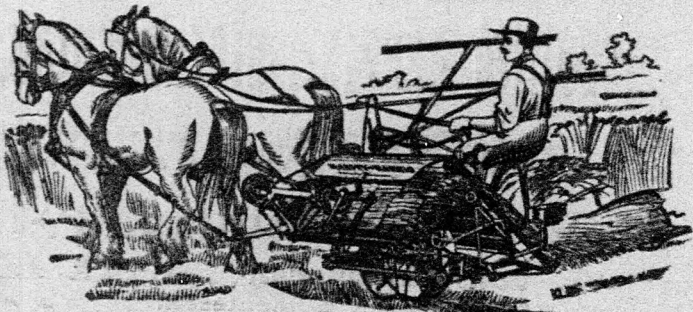
Kuti Ernő.

XXXVIII.

A gazdasági cselédek állandóságát a jószág-tartással mindig kevésbé és kevésbé biztosít-hatjuk. De hiszen ez egészen természetes követ-kezménye a gazdasági fejlődésnek, mert a tapasztalatok és megfigyelések szerint a produktív gazdasági fejlődés nem egyéb, mint haladás az extenzivitásból az intenzivitás felé, kézi munká-tól a gépi munka felé, természettől a tőke felé, terménygazdálkodásból a pénzgazdálkodás felé. A fejlődés úgy hozza magával, hogy a szükség-letek egyre növekszenek, még pedig azok a szükségletek, melyek pénzért szerezhetők be. Az egyre fejlődő ipar és kereskedelem csupán pénzzel javadalmazott munkásainak nagy befolyásuk és átalakító hatásuk van a mezőgazdasági munká-sok gondolkodásmódjára úgy, hogy ezek is házi gazdálkodásukban mindinkább a pénzre alapítanak. A közlekedési eszközök fejlődése, a hir-szolgálat tökéletessége mind előmozdítják a cselédek vándorlását. A munkáshiány, a szemé-lyes szabadság és a könnyű közlekedés páro-sulva az egyéni boldogulás vágyával, bizony vándorlóvá tesz mindenféle munkást, tehát a gazdaságit is. A régi szűk látókörben termé-szetesen nem tudott olyan könnyen mozogni a cseléd.

A pénzgazdasági szellem fejlődése egyre problematikusabbá teszi a főcélt, amit a jószág-tartás tulajdonképpen szolgál, tudniillik, hogy tejjel és tejtermékekkel lássa el a cseléd ház-tartását. Manapság már igen gyakran azt ta-pasztaljuk, hogy vásározással, mérszárossal, állatneveléssel, tinókkal, sőt még tenyészbi-kával is spekulál a cseléd, pedig családjának a legnagyobb szüksége volna a tejrre és ter-mékeire. Inkább pénzért vesz tejet, sőt sok-szor a spekuláció miatt nélkülözi. Ezen az alapon mindinkább veszít fontosságából a jószág-tartás higiénikus jelentősége. Sokkal fontosabb, hogy a cselédnek módjában legyen a gazdaságtól tejet beszerezni, még pedig jutányosabb áron.

Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszó- gépek és talajmivelő eszközök gyára.

A legnagyobb független és kartellen kívül álló gyár.

A világ legjobb gyártmányai.

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T. Budapest, U., Alkotmány-u. 23.

álattól hibái miatt
 atársadalom efféle
 ézve nagy ütköző-
 gaz viszont, hogy
 ritene régi (rossz)
 yiben a köz érde-
 t a gazdátársada-
 t, amely szigoruan
 tükbe tartozó bir-
 ak.

na nem, tud kérni,
 rájka állani; a
 kézet, szerveked-
 kulva, állapítson
 eselédberősséget,
 k, pénzzutalmak
 na, pálinka eima-
 eselédesség egy jól
 al áll szemben,
 s csak a férgese
 pusztulnia kell.
 Kuti Ernő.

óságát a jószág-
 evésbébbé biztosít-
 természetes követ-
 mert a tapaszt-
 int a produktív
 mint haladás az
 felé, kézi munká-
 ettől a tőke felé,
 zaldálkodás felé.
 hogy a szükség-
 g pedig azok a
 rezhetők be. Az
 n csupán pénzzel
 y befolyásuk és
 gazdasági munká-
 gy ezek is házi
 pénzre alapi-
 fejlődése, a hir-
 előmozdítják a
 áshány, a sze-
 özlekedés páro-
 ágával, bizony
 unkást, tehát a
 ókörben termé-
 nyen mozogni a

fejlődése egyre
 t, amit a jószág-
 tudniillik, hogy
 l a cseléd ház-
 yakra azt ta-
 mészároossal,
 ég tenyészbika-
 g családjának
 teje és ter-
 tejet, sőt sok-
 állózi. Ezen az
 ágából a jószág-
 kkal fontosabb,
 en a gazdaság-
 ányosabb áron.

Bár elismerendő dolog, hogy a régi kaliberű és patriarális érzésű cselédet állandósítja a jószág-tartás, de konstatálnunk kell, hogy bizonyos körülmények között újabb időben határozottan előmozdítja a vándorlást. Például a berki szénájú gazdaságokból lehetőleg jobb takarmánytermő vidékre igyekeznek a cseléd, hogy állatait jobban tarthassa. Vidékenként valósággal kísérleteznek a takarmánnyal vándorlásaik közben. Az állategészségügy is ellenzi a jószág-tartást. Nem tartom realisnak azt a nézetet, hogy a cseléd saját érdekében vigyáz az állategészségügyre, mert csekély intelligenciájánál fogva a modern állategészségügy prezeptív és desiciciens eljárásait nem tudja eléggé értékelni, éppen ezért nem védekezik az állati ragály ellen kellőleg. A sok részben még a babonák világában élő cselédség nagyon messze van az állategészség megvédésében. Ha meg a cseléd állatja elhullik, valóságos kritikus helyzetbe kerül létfenntartása, ami bizony ismét csaknem előnye a gazdaságnak. A fixum mindinkább jobban megfelel a mai gazdálkodási rendszernek, mint a bizonytalanságnak kitett állattartás.

Rátérve arra, ami a cselédek állandóságát biztosítja, szükséges, hogy *közvetlenül*, in radice, kell ennek hiányát orvosolnunk. A negatív jellegű következtetések és az indirekt eljárási tervek bár nagyon értékesek a gazda szempontjából, de tökéletes eredményt csak úgy érhetünk el, ha *magát az állandóságot jutalmazuk*. Ezen cél elérésére igen jónak mutatkozik a korpótlék meghonosítása. Gazdaságunkban a cselédváltás nagyon csekély, amit csak a korpótléknak tulajdonítok, pedig végeredményében nagyon csekély összeg ez: öt évente 10 korona, csak hogy ez is idővel 50—60 koronára szaporodik, ami mégis figyelemre méltó különbség. Azt hiszem, hogy vidékek szerint nehézség nélkül lehetne adni 15—20 K. korpótléket, ami még mindig behozná a gazdaságnak az által, hogy állandó jó cselédet biztosíthat magának.

A családi élet természetének is megfelel a korpótlék. A cseléd szükséglete gyermekeivel megnövekszik s ezt a korpótlék mintegy követi. Mikor pedig a gyermekek annyira növekednek, hogy maguk keresik meg kenyerüket, akkor a cseléd felnövekedett fizetéséből esetleg valami kis összegecskét megtakaríthat öreg napjaira. A megnagyobbodott fizetéstől nem válik meg egykönnyen a cseléd: a gazda és cseléd érdeke így összekapcsolódnak s a felmondás Damokles-kardjában erős quasi fizelmi eszköz van a gazda kezében a cseléddel szemben.

A cselédet le lehetne kötni esetleg jutalommal, vagy talán más valami módon, de mindig úgy, hogy az világosan az egy helyütt töltött esztendőket jutalmazását mutassa.

Prack László.

A fűzvesző héjazása.

(Együttal válasz a g... i uradalom kérdéseire.)

Kérdés: Gépünk van, amelylyel gözzel hántjuk fűzveszőnket, de a hántás után azonnal a vessző elveszti fehérségét, megsárgul, megvörö-

sodik, úgy hogy eladásra alkalmatlanná válik. Miként lehetne megakadályozni az olvátozást és elérni azt, hogy a vessző hántás utáni eredeti fehér színét megtartsa? Kérünk tanácsot arra nézve is, hogy fűzvesző szárításához a hántás után, milyen szárítóhelyiséget ajánlunk?

Felelet: Nem minden fűzfélése (fajta, válfajta) vesszői hántathatók, vagy héjazhatók könnyen s még a jól hántathatók sem mindannyian adnak tiszta fehérén maradó vesszőket, különösen akkor nem, ha a héjazott vesszőket zárt helyiségben kell szárítanunk, vagy ha gözzel, főzés által lazítjuk meg a vesszők héja és faanyaga közötti összefüggést s így tesszük azokat hántathatókká. Jól meg kell választanunk tehát a természetű fűzfajtákat már a telepítés alkalmával, vagy legalább a későbbi felújításnál, ha fehér vesszőt akarunk termelni.

A kaspi fűz (*salix caspica*) pld. megfeketedik héjazás után s különben is csak úgy héjazható jól, ha nedvben vágjuk vesszőit (augusztusban, vagy április és május havakban). A kenderfűz (*s. viminalis*) fajtái, melyek közül a világosabb héjjal bírók érdemelnek különösebb figyelmet, jobb talajokon igen bőtermők, vesszőik hosszúak, kitűnően héjazhatók, de vastagabb vesszőik inkább csak hasítás után volnának használhatók s hasíthatóságuk nem kifogástalan és még a legjobb fajták vesszői is (sárga kenderfűz, vagy királyfűz és a kenderfűznek biborfűzzel keresztezése — *s. purpurea* + *vinimalis*) hántás után sárgásak, vagy szürkés-fehérek lesznek. E hiba szabadbani hájtás és napon való szárítás, vagy fűtött helyiségbeni nedvbehozás és zárt helyiségbeni szárítás és kénezés mellett azonban annyira csökkenthető, hogy nem sokat von le a vesszők értékéből. Mindaz, amit a kenderfűz félékről mondtam, vonatkozik a biborfűz félékről (*S. purpurea*) is.

Szép fehérveszőt ad a babérfűz (*S. lucida*, v. *pentandra*), de nem bőtermő s vesszői rövid, miért is nem érdemes termeszteni.

Héjazásra a legkitűnőbb fűzfélék a mandula-fűz (*S. amygdalina*) világos héjú fajtái és az amerikai fűz (*S. americana*). Ez utóbbi valószínűleg a mandula- és biborfűz keresztezése. E fűzfélék vesszői hosszúak, faanyaguk tömött, bélszövetük kicsiny, héjazás után igen szép fehér színűek és jól is hasíthatók.

A legszebb fehér vesszőket a legnemesebb fűzfajtákról is elsősorban a nyári (augusztus elején) és tavaszi (április v. május elején) nedvbeni metszés után nyerjük, ha a metszés után azonnal héjazzuk s szép időben a szabadban (a napon), esős időben szellős pajtákban, színekben szárítjuk a vesszőket.

Nedvbeni metszés után a héjazás is könnyen és gyorsan megy és mégsem ajánlhatjuk ez eljárást, mert a nyári metszés a hozamot csökkenti, nem ad szívós, tömött vesszőt, mivel a faanyag még nem érett s idő előtt elpusztítja, kimeríti a fűzöveteket, mert tartalékanyagok nem rakódhatnak le bennök s a metszés után jelentkező hajtások éretlenek, rövidke maradnak s mégis szaporítják munkánkat s termelési költsé-

geinket, mert a jövő termés érdekében télen ezeket is le kell metszenünk. A tavaszi nedvbeni metszésnek csak egy előnyét lehetne számba vennünk s ez az, hogy késlelteti a fűz hajtását s így némileg véd az utófagyok kártételei ellen, de viszont azt is tapasztalták, hogy kései tavaszi metszés után a hajtás roszszul indul, főleg meleg és száraz időben és sok tőke el is pusztul utána, a jövő termés meg mindig kisebb lesz s a tavaszi metszés és hántás költségesebb is, mert ekkor már magasabbak a munkabérek.

Leghelyesebb a fűztelep termését télen, a novembertől februárig terjedő időben betakarítani, osztályozva elraktározni s legalább 4 usque 6 hétig pihentetni s csak azután külön e célra épített hajtató helyiségekben, vagy tavasszal a szabadban nedvbe hozni, avagy a tél folyamán gözölni, illetve főzni és héjazni.

A tavaszi nedvbehozás aránylag a legolcsóbb eljárásnak látszik, bár ez időben (március végén, április elején) a munkaerő már drágább s aránylag rövid idő áll rendelkezésünkre, másrészt meg kevés helyen lesz meg a hajtásnak megfelelő vízterület s legtöbbször árkokat, mesterséges medenczékkel kell e célra készítenünk, még pedig minden kat. hold vesszőtermésének hajtás céljából befogadására legalább 40—50 m²-nyi alapterülettel, mert ilyenkor a víz a szabadban még hideg s a nedvbeindulás lassan megy.

Minden víz jó a hajtásra, ha alja homokos, kavicsos. A mesterséges hajtató árkok, vagy medenczék alját is meghordják homokkal, vagy kavicssal, kirakják deszkával, téglával, vagy ki is cementezik, hogy a vesszők ne ériék a földet, ne álljanak iszapban, mert az iszapban nehezebben indulnak nedvbe, nem fejlődnek jól a gyökerek, mivel kevés levegő jut a vesszők alsó végéhez és ez megszükrül, vagy megbarnul és nehezen is lesz héjazható.

A nedvbehozás csak 5—8 cm. mélységű vízben történjék, mert mélyebb vízben csak úgy nem indul nedvbe a vessző és nem fejlődnek gyökérképletek, mint akkor, ha iszapba állítjuk azt. Levegő kell a nedvbeinduláshoz s a kedvező 10—12 C^o-nyi hőmérséklet még inkább elősegíti e folyamatot.

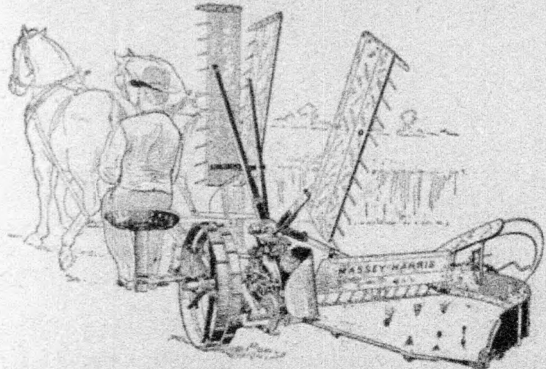
Jó, ha a víznek lefolyása van, vagyis ha a víz cserélődik. Friss, levegődus viz bevezetése sietteti a nedvbeindulást.

A hajtató helyen lazán helyezzük el a vesszőket, hogy a nap és a levegő érje őket s korlátokkal, rudakkal, kifeszített kötelekkel biztosítjuk a vesszőkéveket az eldülés ellen.

Csakis teljesen ép héjú, jól osztályozott s egyenlő minőségű (egyenlő hosszú és vastag) vesszőket állítsunk együtt a hajtóba s azonnal vegyük ki azokat, mihelyt jól héjazhatók, amiről egyszerűen hántási kísérlettel győződünk meg, de akkor is meg lehetünk győződve az állapot bekövetkeztéről, ha a vesszők alsó végén erős gyökérkoszoru képződött és a rügyekből fakadt hajtások már elérték a 6—8 cm.-nyi hosszúságot.

A hajtott vesszőket gyorsan meg kell héjaz-

Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszáló gépek és talajmivelő eszközök gyára.

Kéveköto aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszáló gépek, gereblyék, szénaforgatók, szabadalmazott kombinált szénagyűjtő- és forgatógépek, rugósboronák, kultivátorok, lókapák, tárcsásboronák és szalmakötőgépek.

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T., Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

nunk, mert hánthatóságukat néhány óra alatt elvesztik.

Tavaszzal (a szabadban) nedvbe hozott vesszőket, ha kedvező az időjárás, héjazás után a napon szárítjuk meg, ha azonban esős idő uralkodik, úgy ezt pajtában, szinben kell megtennünk, mert az ázott vesszők elvesztik szép fehér színüket s foltosakká lesznek. A szárítás alatt a vesszőket gerendákra, vagy cserényekre (állványokra) kell fektetnünk s nem falhoz, vagy kerítéshez támogatnunk, mert különben meggörbülnek.

A nagyobb fűztermesztők nem végezhetnek a rövid tavaszi hajtató és héjazó idény alatt; ők már december közepén, vagy végén kezdik meg e munkákat s vagy gőzöléssel, illetve főzéssel készítik elő a vesszőket a hántásra, vagy külön e célra épített fűtött helyiségekben hozzák azokat nedvbe.

A kérdéstevő uradalom gőzölés által készíti elő vesszőtermését a héjazásra, lássuk tehát először ezen olcsó, gyors és az egész télen folytatható eljárás rövid leírását.

Gőzölés végett a gondosan válogatott vesszőket, akár frissen metszettek, akár szárazak azok (pihentetésre tehát ez eljárás mellett szükség nincs), jól zárható s vízzel félig telt kádakba, vagy vastartányokba tesszük, a tartányokat lezárjuk s azután csöveken át gőzt vezetünk beléjük s ezzel a vizet felforraljuk. Félórás főzés után a vesszők héjazhatók, de a hántással sietnünk kell, mert az így előkészített vesszők egy, usque másfél óra alatt már elvesztik héjazhatóságukat.

Ha kézi erő hiányában ily rövid idő alatt nem vagyunk képesek az egyszerre gőzölt vesszőt meghántani, úgy inkább egy órával tovább főzzük azokat, mikor is három-négy óráig maradnak jól héjazhatók.

Szokták a vesszőket légmentesen zárható erős vastartányokban magas nyomású gőzök hatásának is kitenni; ez az eljárás gyorsítja a héjazható állapot bekövetkezését, de a vesszőket ezen eljárás mellett is azonnal meg kell hántani, mielőlt a gőzből kivesszük, vagy ha a hántás több órát venne igénybe, úgy 40—50 C° hőmérsékletű vízbe fektetjük azokat, hogy tovább is nehézség nélkül héjazhatók legyenek.

Az első gőzölési, illetve főzési eljárás mellett tűrhetően jó minőségű fehér vesszőket nyerünk, ha a főzést éppen csak a héjazható állapot beálltáig, tehát legfeljebb egy fél óráig folytatjuk s a héjazást a kiszedés után következő mintegy egy órai idő alatt befejezzük, de kielégítő eredményt ez esetben is csak akkor érünk el, ha tényleg olyan nemes fűzfajták vesszőit dolgozzuk fel, melyek nemcsak kitűnően alkalmasak a héjazásra, hanem más eljárások mellett elsőrendű fehér vesszőt is szolgáltatnak s ha a vesszők szárítása alkalmas állványokon (224. ábra), fűthető, szellőztethető és világos szárítóhelyiségben történik s még ekkor is gyakran ajánlatos lesz a vesszők fehérítése, kénezése.

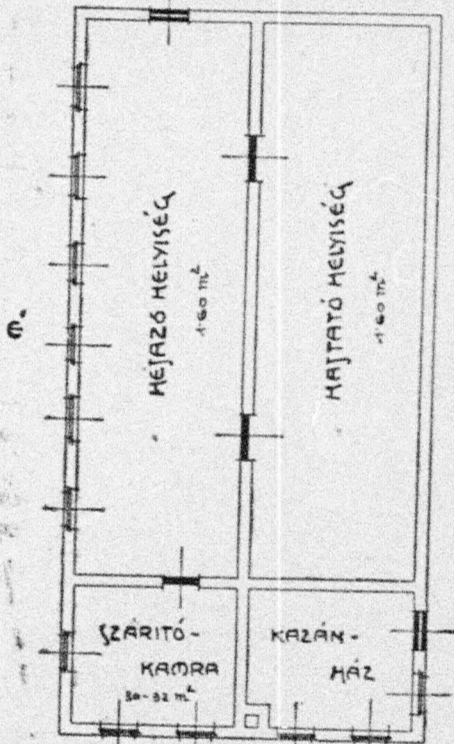
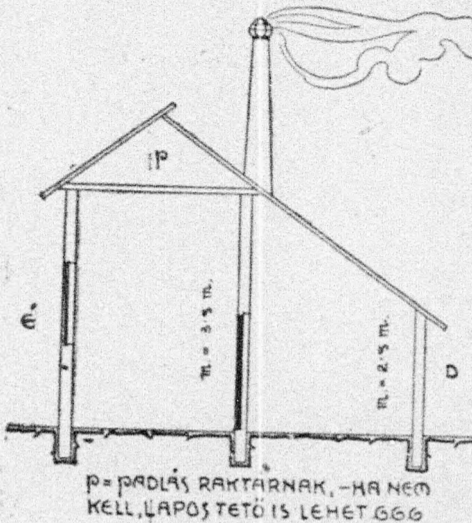
Hosszabb főzés, vagy magas nyomású gőzökkel kezelés után a héjazott vesszők még akkor is szürkék, sárgások, bőrszínűek, vagy vörösesek lesznek, ha mindjárt a legkiválóbb fűzfélékről származnak is. Az ilyen vesszőt legjobban mint festett árut értékesíteni, ha mint fehérét nem veszik, mert a színén kívül, mi a héjnak beléje főtt festanyagától ered, más hibája nincs, sőt azt tartják, hogy a héj egyéb alkotórészei (csersav, salicil), melyek szintén impregnálják, még tartósabbá is teszik a fűzött vesszőt.

Néhol a főzéssel színezett vesszőt, ha a szín a hosszas (2—3 órai) főzés által intenzívebbé és egyenletesebbé lett, már kedvelik is (Anglia, Németország), főleg a bőrszínű (sötéthéjú mandulafűzféléknél) s a pirosat (biborfűzfélék vesszőin).

Költségesebb a héjazott, vagy fehér vessző előállítása akkor, ha a héjas, vagy zöld vesszőket fűthető hajtató helyiségben mesterségesen hozzuk nedvbe s így héjazzuk, de a jó eredmény ezen eljárásnál mégis sokkal biztosabb,

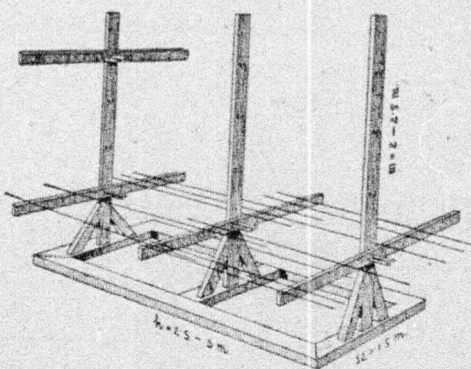
mint a gőzölésnél s a hántás szintén csaknem az egész tél folyamán tizhető.

A téli hajtás és hántás céljaira a vesszőt rendszeresen november hónapban vágjuk, de lehet

223. ábra. A fűz vessző hajtatóhelyiség elhelyezése.

bármikor, egészen február végéig, csak arra kell ügyelnünk, hogy a hajtató helyiségbe mindig csak olyan vesszőket helyezzünk, melyek a metszés után már 4 usque 6 hétig pihentek, raktározva voltak. A frissen metszett, valamint az igen régen heverő és elszáradt vesszők

224. ábra. Állványok a fűz vessző szárítására.

egyaránt nehezen indulnak nedvbe s ezért nehezen is héjazhatók.

A fűthető hajtatóhelyiségekben — hajtatóházakban — a vesszők nedvbehozását, vagy

hajtását rendszerint december hó közepén kezdjük és április hó végéig folytathatjuk. A hajtás sikerét előmozdítja az egyenletes hőmérséklet, mely akkor a legmegfelelőbb, ha a hajtatómedenczék vizét állandóan 12 C°-on tartjuk; az ilyen hőmérsékletű vízben a hajtás 12—18, átlag 14—15 nap alatt befejeződik, egy idényben tehát 8—9-szer is megrakhatjuk vesszőkkel a medenczéket.

A hajtásra, mint már fenn említettem, nem szabad ujonnan metszett vesszőt használnunk, de olyat sem, mely már hajtásba indult, s különben is gondosan meg kell a vesszőket válogatnunk, hogy sérült héjut, vagy elágazót, tehát hántásra nem valót, ne helyezzünk a hajtatókba, s együtt csak egyenlő vastagságu és hosszúságu vesszőt hajtassunk, mert csak ezek indulnak egyszerre nedvbe.

A hajtatóházban a megfelelő hőmérsékletet a leghelyesebb gőzfűtéssel fenntartani, mikor a gőzvezető csöveket nemcsak a falakon vezetjük körül, hanem a hajtatómedenczékben is.

A hajtatóház nagysága a héjazandó vesszőtermés nagyságától függ. Mondottuk fenn, hogy a tél folyamán a medenczék jól vezetett hajtás mellett 8—9-szer is megrakhatók újból vesszőkkel s ha tudjuk, hogy még laza kévékben, vagy kötegekben is legalább 2—2.5 q zöld-, vagy hántatlan vesszőt helyezhetünk el egyszerre egy m²-nyi területen, úgy nem lesz sok, ha a hajtási idényre a hajtatóház alapterületének minden m²-nyi területére 16—20 q zöldvesszőt számítunk s így pl. 3000 : 20 = 150) 150—160 m² területtel rendezzük be a hajtatóházat, amikor már be is számítottuk a medenczék körül szükséges utak és korlátok helyét is.

Ily nagyságu hajtatóház azonban sokkal nagyobb vesszőtermés nedvbehozására is megfelel, ha a könnyebben nedvbe hozható hosszabb vesszőket tavasszal a szabadban hajtadjuk s csak a nagyobb gondozást igénylő rövidebb vesszőket helyezzük el a fűtött hajtatóházban.

A hajtatóháznak déli fekvést adjunk, tehát valamely épület déli oldalához építsük azt. Leghelyesebb, ha a héjazóhelyiséggel és a szárítóval együtt egy közös épületben helyezzük el a hajtatót, úgy hogy a héjazó- és szárítóhelyiség foglalja el az épület északi s a hajtató a déli oldalát. A hajtató- és a héjazóhelyiség ajtóit egymásba nyiljanak, hogy a vesszők áthordása megkönnyíttessék.

A hajtatóhelyiség mindig világos legyen; legjobban, ha üvegfedele van, mint a melegházaknak, mert akkor felülről hathat a nap fénye és melege a vesszőkre s a hajtás a legtermészetesebb és leggyorsabb lefolyású lesz. Üvegfedelű hajtatóházat éjjelre mindig le kell takarni. A hajtatóház külső széle 2, belső széle 3.5 m. magas legyen, hogy a különböző hosszúságu vesszők elhelyezésére megfelelően s mégse kerüljön sokba.

A hajtatómedenczékben a vesszőket nem szabad a nedves talajra állítani, a medenczék alját tehát burkolni kell. Jó e célra a homok, vagyis kavics is (jó vastagon felhordva), de rendszerint deszkákkal, vagy téglával fedik, sőt cze mentel is burkolják a hajtató medenczéket.

Az elhasznált víz levezetéséről és friss víz állandó bevezetéséről megfelelő csövezetéssel gondoskodnunk kell. Jó, ha e víz gőzcsövekkel elő lesz melegítve. A medenczékbe csak annyi vizet bocsássunk, hogy a vesszők 6—8 cm.-nél mélyebben ne álljanak benne.

A hajtatókban a vesszők, mint már fenn megmondottuk, átlag 2 hét alatt jól nedvre jönnek, mit a vesszők alsó végén fejlődő gyökérszoru s a rügyekből előtörő 6—10 cm. hosszú hajtások is eléggé bizonyítanak, de azért nem lesz felesleges héjazópróbát is tennünk, mikor néhány vesszőt a héjazóvíllán áthuzunk s lehántunk. Ha könnyen és tisztán héjazhatók, úgy kivesszük a vesszőket a hajtatóból és azonnal a hántáshoz fogunk, különben inkább még 1—2 napig várunk.

A nedvbejött vesszők a héjazóhelyiségben kézi vagy rögzített hántóvíllákon húzatnak át, vagy héjazógéppel dolgoztatnak meg (Rapid)

s azután kézzel letisztítva a szárítóba kerülnek. A 223. ábrán bemutatott szárítóállvány igen czélszerű, mert alulról felfelé rakható meg. Működésben a keresztléczek fokozatosan erősítettnek meg rajta s így a gyors munkát nem gátolják. Még czélszerűbb e szárítóállványt kerekre alkalmazni, mert ez esetben az mindjárt a hántóhelyiségben rakható meg s így tolható át a szárítókamarába.

Ha a hajtatóhelyiség alapterülete 160 m² (mintegy 3000 q héjas vessző hajtására), úgy ugyanily nagyra (3.5 m. magassággal) kell lennie a héjazónak is, de a szárítókamra elég nagy, ha ötödét teszi ki a hajtónak, ez esetben tehát 30 m².

A szárítókamra fűtése szintén gőzesövekkel történik, de gondoskodni kell jó szellőztetésről is, még pedig a fal alsó részén is, hogy a nehezebb nedvdus levegő cserélődjék. A szellőztető nyílásoknak jól kell zárniok, mert kénezés alkalmával be kell azokat csukni.

Két szárítóállvány bőven elegendő a szárítókamra felszerelésére, mert 25-30 ember által egy nap alatt meghántott vessző igen könnyen elhelyezhető rajtuk, sőt több is, mert 6-8 óra is elég a szárítás befejezésére.

A héjazott vessző nemcsak főzés vagy gőzölés után, hanem igen gyakran hajtás után is, zárt helyiségbeni szárítás mellett, nem kapja meg azt a szép fehér színt, mely tetszetőssé és keresetté teszi, különösen akkor nem, ha nem a legnemesebb fűzfélék vesszőit használjuk héjazásra vagy valami kezelési hibát követünk el. Ilyenkor kénezéssel segítünk a bajon. A szelelőnyílásokat elzárva, megfelelő edényben (vaslapát, lábas stb.) jó adag ként gyújtunk meg s a kénessav behatása alatt hagyjuk a száraz vesszőket a kamrában körülbelül egy óra hosszáig s azután kivéve, szellős, száraz és védett helyen raktározzuk el a felhasználás vagy eladásig. Wickl Gyula.

A síófoki országos gazdaggyűlés.

(Kiküldött munkatársunktól.)

Magyarországon eddig még nem látott nagyarányú gazdaggyűlés zajlott le a hét szerdai napján Síófokon. A megjelentek túlnyomó nagy része kiscsajda volt. De nem hiányoztak a gazdatársadalmi élet vezető egyénéi sem és ha valamikor, úgy a tegnapi nap folyamán a magyar kiscsajdaosztály valóban fényes tanubizonyágot tett magas intelligenciájáról s politikai érettségéről. Akadtak ugyanis egyesek, akik tulzott aggodalommal a tegnapi napra nagyszabású politikai demonstrációkat jósoltak, de az aggodalom nem vált be. A kedélyek kétségtelenül forrongók voltak, de Darányi Ignác és Károlyi Mihály gróf higgadt felszólítására elnémult minden politikai szenvedelem s a nagygyűlés voltaképpen nem volt más, mint a gazdatársadalmat szorosán érdeklő néhány fontos gazdaságpolitikai kérdés fölött folytatott gazdag tanácskozás. A nagygyűlés lefolyásáról kiküldött munkatársunk a következőkben számol be:

Már a gyűlést megelőző napon csak egy özönlöttek az ország minden vidékéről a Balaton partjára a kiscsajdák és a falusi társadalmi élet vezetői. Előző napon mintegy 1500 ember volt

együtt, az esti gyorsal érkezett meg Darányi Ignác dr. a Magyar Gazdaszövetség elnöke is, Rubinek Gyula, Bernát István s mások társaságában. A pályaudvaron ezekre rugó tömeg fogadta a társaságot és a községi előljáróság üdvözölte az illusztris vendégeket. Másnap a menetrend szerinti vonatok s ezenkívül egész sereg különvonat és hajó valósággal öntötte a népet. Rendkívül sokan jöttek a környékbeli falvakból kocsin és gyalog. A nagygyűlés résztvevőinek a számát több mint tizezerre lehet tenni amelyhez hasonló tömeget eddigél csak a német Bund der Landwirte tudott mozgósítani az agrárpolitika szolgálatára.

A nagygyűlés céljaira hatalmas sátor emeltek, amelynek vászonfedele alatt állandóan 7-8000 ember hullámozott. Körülbelül 4000 re lehet tenni azt a szoros embergyűrűt, amely az elnöki emelvényt körülvette s amely a gyűlés kezdetétől a végéig nem tágitott. Az emelvényen foglaltak helyet az előadókon kívül Károlyi Mihály gróf, Károlyi József gróf, Bethlen István gróf, Herteleny Ferencz, Emödy József, Széchenyi Aladár gróf, Rubinek Gyula, Hunkár Dénes, Ottlyk Iván államtitkár, a kormány képviselője, Majláth József gróf, György Endre, Blaskovics Ferencz, Makfalvy Géza stb. Az elnöki emelvényhez közelfekvő padsorokban pedig Balogh Elemér, Perczel Ferencz, Pajor Ignác, Széchenyi Viktor gróf, Szily Tamás, R. Molnár István, Serfőző Géza, Krolopp Hugó, Mutschenbacher Emil dr., Mezey Gyula, Oestroluczky Miklós, Ivánka Oszkár, Horváth Jenő stb.

Mikor Darányi Ignác és Károlyi Mihály gróf megjelentek az emelvényen, mind a kettőnek hatalmas ováció jutott ki. Ez csak akkor csendesült le, amikor Darányi Ignác dr. az elnöki megnyitójához fogott. Legelső sorban is a királyról emlékezett meg s az ő indítványára Ofelségét a nagygyűlés táviratilag üdvözölte, amely üdvözlést a király kabinetirodája utján még a nagygyűlés folyamán megköszönte.

Az elnöki megnyitó első része a Balatonnal, mint az ország legszebb természeti kincsével foglalkozott. Elismerés akart ez lenni a „Balatoni Szövetség” iránt, amelynek, vezető egyénéi Ováry Ferencz elnök és Cséplő Ernő odaadóan fáradoztak a nagygyűlés sikere érdekében.

Ezután áttért az elnök a vám- és kereskedelmi szerződésnek dolgában elfoglalt agrárius álláspont ismertetésére. A hallgatóság Darányi fejtegetéseit feszült figyelemmel és tetszéssel hallgatta, amely után az elnök a napirenden lévő tárgyakat ismertette s azok jelentőségét méltatta. Megnyitó beszédének végén némi célzást tett a jelenben tapasztalható súlyos viszonyokra, de amelyek éppen nem elegendők arra, hogy a magyar gazda elcsüggedjen s éppen ezért lelkes szavakkal hívta fel a közgyűlés tagjait, hogy merítsenek küzdelmeikhez erőt Károlyi Sándor gróf szelleméből, aki nem ismert soha csüggedést.

Az elnöki megnyitó után percekig ünnepelelték Darányit, amelynek csillapultával Veszprém megye, a Veszprém megyei Gazdasági Egyesület és a Balatoni Szövetség üdvözlétet tolmácsolták az illető szervezetek vezetői. Ekkor következett a nagygyűlés legérdekesebb jelenete, Darányi elnök néhány rövid szóval megköszönve az üdvözlést, Károlyi Mihály gróf felé fordult s őt

köszöntötte meleg szavakkal s egyuttal a nagygyűlés dörgő éljenzése közepette kérte őt, hogy az OMGE. elnöki állásáról való lemondását vonja vissza. Percekig zugott az éljenzés és a taps az elnök szavai után, úgy látszott, hogy nem is akar csillapodni, amikor aztán Károlyi Mihály gróf emelkedett szólásra. Köszönetet mondott a megtiszteltetésért, de egyben nagyon kérte a közgyűlést, hogy az ő lemondását ezuttal ne feszegetse. Ő maga sem indokolja ehelyütt meg azt, hogy miért mondott le, mert az a kívánsága, hogy a mai nap tisztán a gazdasági érdekek szolgálatában álljanak s ehelyütt szó se essék politikáról. A lemondását fenntartja, előlött ugyanis csak ősszel dönt az arra legilletékesebb fórum, addig tehát főlegesen neki ebben a kérdésben nyilatkoznia. Mély hatást keltő szavakkal kérte végül a nagygyűlést, hogy azuttal őrizze meg a politikai higgadtságát, a nyugalalmát és ne foglalkozzék mással, mint a napirenden lévő kérdésekkel.

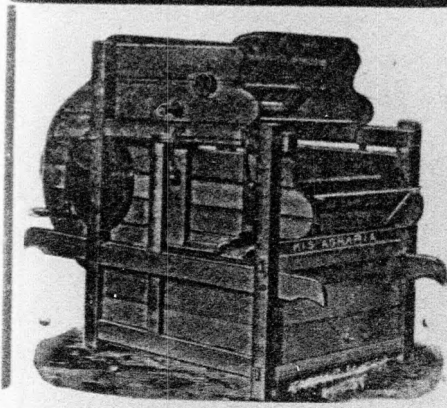
Mialatt ismét orkányszerűen zugott fel a taps és az éljenzés, Ottlyk Iván államtitkár, aki jóformán az egész kormányt képviselte, felkelt a helyéről s a legmelegebben gratulált Károlyi Mihály grófnak az elhangzott felszólalásáért.

A nagygyűlés vezetőinek valóban teljesen sikerült lecsillapítani a politikai szenvedelmeket. Ettől a perctől kezdve egy-két temperamentumosabb felszólalástól eltekintve, a napi politikáról a gyűlés tartama alatt szó sem esett.

A napirend első tárgya Bernát István előadása volt a mezőgazdasági termelés védelméről. Előterjesztett határozati javaslatának két kiemelkedő pontja van, az egyik, amely a nagygyűlés tagjainak szankezióját kéri ahhoz a munkához, amelyet a Magyar Gazdaszövetség és a többi gazdatársadalmi testületek a mezőgazdasági vámvédelem csökkentésére irányuló támadások visszaverésére kifejtettek, a második része a javaslatnak viszont felhívás a magyar gazdaközönséghez, hogy minden erejével rajta legyen, miszerint ez a vámvédelem jövőben is biztosítottassék a mezőgazdaság részére.

A nagy tetszéssel fogadott előadáshoz fűződött vitában Emödy József az agrárprogramnak a képviselőválasztásoknál való érvényesítését sürgette, Serfőző Géza a gazdasági érdekeképviselet szervezésére hívta fel a figyelmet, Rubinek Gyula pedig nagy hatással utalt az agrárvédelem eddig elért fényes eredményeire, amelyek igazolják, hogy a gazdasági termelés okszerű védelme egyetemes nemzeti érdek. A francia kamarában Klotz pénzügyminiszter éppen pár napja ismerte ezt el, amidőn a gabonavámok leszállítására irányuló szocialista javaslat ellen érvelt. Hiszen Európaszerte az agráriusoknak s a nyomukban járó gazdasági fellendülésnek köszönhető a fogyasztás emelkedése. Ha most mégis éppen a fogyasztás akarná elvetni a bevált alapot a drágaság jelszava alatt, mihamar kiábrándulna e lépés előrelátható súlyos következményeinek hatása alatt. Nemzeti érdek tehát 1917-re gondosan készülnünk és fegyverkezünk, nehogy a mérkőzésben alul maradjunk.

Meskó Pál a nemzeti birtokpolitika feladatait vázolta. Sürgette különösen a parcellázási visszaélések megakadályozását. A nemzetiségi

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

Eredeti „Kalmár”-rosták

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSAI, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde. ■ ■ Vezérképviselő

A Magyar Királyi Allamvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. Váci-körút 32. sz.

elemek földbirtokszerezésének törvényes eszközökkel való megakadályozását. A rég várt egészséges, állami földbirtokpolitika megteremtését a földbirtokforgalom teréről a spekuláció kiküszöbölését. Meskó Pál előadását szinte kísértette Bethlen István gróf felszólalása, aki az erdélyrészi földbirtokok veszedelmére hívta a közfigyelmet és kérve-kérte, hogy a nemzeti erők részéről fenyegető veszedelem ellen a segítségére az erdélyieknek a királyhágón belüli magyarság és a hazafias sajtó.

A Meskó Pál előadása körül folyó vitában a Káli Endre ref. lelkész szinte katonai szavakkal követelte, hogy a nemzeti földbirtokpolitika céljait szolgáló altruista bank ezennel kizárólag a kisgazdák érdekeit képviselje. Erre a felszólalásra Károlyi Mihály gróf válaszolt s higgadt, de mély hatást keltő szavakkal megmagyarázta a felszólalónak, hogy az altruista banknak nem kizárólag az a célja, hogy a törpebirtokok számát mód nélkül szaporítsa, hanem hogy az egészséges birtokmegosztást elősegítse. Ő maga mindig azon fog lenni, különösen mint a bank igazgatósági tagja, hogy ahol törpe birtokokat, vagy kisbirtokot létesítenek, a bank mindég alakítson középirtokot is, vagy középirtokot, amelyek az okszerű gazdálkodás terén példaként fognak állani a kisgazdák előtt.

Nem volt érdektelen Henter Ferencnek egy valóban értelmes s amellet szónoklati tudással rendelkező kisgazdának a felszólalása sem, aki azokat a károsodásokat sorolta fel, amelyek egy némelyik mezőgazdasági vonatkozású törvénynek, pl. a vadászati törvénynek a téves magyarázásokból származnak a kisgazdákra.

Óváry Ferenc országos képviselőnek a gazda jövedelmének fokozásáról és a mezőgazdasági termények értékesítéséről szóló előadása a termelés megfelelő szervezését és értékesítő csomópontok felállítását sürgette. Ezzel az előadással egyébként az őszi szövetkezeti kongresszus fog behatóan foglalkozni.

Végül Fáy Gyula ismertette nagy hatás mellett a gazdasági munkás és cselédpénztárra vonatkozó tudnivalókat s nagy lelkesedéssel és kétségtelenül sikerrel is ajánlotta a földművesek figyelmébe a nyugdíjbiztosítás felkarolását.

A közgyűlés berekesztése után külön sátorban közös ebéd volt. Ez az ebéd még nagyobb arányu volt, mint a kecskeméti gazdaggyűlés bankette s a lebonyolítása is díszetere válik a házigazda szerepét vivő Balatoni Szövetségnek, úgy hogy akik a június 19-i gazdanapra összerögzöttek, valóban minden tekintetben kedves emlékekkel távozhattak vissza szűkebb hazájukba.

A nagygyűlés jelentőségére „Egyről-másról” című rovatunkban is reflektálunk. Darányi Ignác megnyitó beszédét alább szó szerinti szövegben közöljük.

Darányi Ignác elnöki beszéde a siófoki gazdaggyűlésen.

Tisztelt Nagygyűlés! (Halljuk, halljuk!) Ujra együtt vagyunk a Balaton partján. Ez reám nézve egyénileg annál emlékezetesebb, mert a Balatonhoz sokszoros kötelék kapcsol; de magának Siófok közönségének is kitüntető rokonszenvelt

mindenkor hálásan éreztem. Azt hiszem különben mindnyájan öröme osztatlan, hogy idejöhettünk, mert át vagyunk hatva annak tudatától, hogy a Balatonban hazánk egyik legszebb kincsét birja. A hazafias tihanyi apátság, mely egy Árpád hamvait őrzi és azok az ősi romok, melyek a Balaton partján, szemben elterülnek, régi dicsőségünkre emlékeztetnek bennünket. A Balaton értékét tetemesen emeli szemünkben az is, hogy a kies tó mindkét partját életrelvő, szorgalmas, értelmes és gyarapodó földművelő nép lakja és miveli. Megjelenésünk által ezen érzelmeinknek is óhajtottunk kifejezést adni. Jóllehet az ország különböző vidékeiről sereglettünk össze, sokkal jobb hazafiak vagyunk, hogyssem irigységet éreznénk és szívesen elismerjük, hogy mindaz, amit a nemzet a Balatonért tett és tenni fog, egész Magyarország édekében lesz téve. Engedje a Gondviselés, hogy a maink megvalósuljanak s hogy ne legyen messze az az idő, amidőn a Balatont eleven koszorúként a fürdőtelepek, üdülőhelyek és villák szakadatlan láncolata veszi körül.

Tisztelt Nagygyűlés! A mi üléseinknek és azok határozatainak alaki súlya nincs. Annyi tekintéllyel bírnak, amennyit mi magunk tudunk azoknak adni. Azt mindenkinek el kell ismerni, hogy eddigi üléseinken imponált nemcsak az a nagy tömeg, mely százezerek képviselőiben az ország minden részéről megjelent, hanem üléseink nyugodt és méltóságos lefolyása is és az az osztatlan egyetértés, mely azokon megnyilatkozott. Imponált az az irány, mely nem támadott, de védte a magyar föld jogát és érdekét, és jelezte, hogy mi e földön nemcsak ma élünk, de azon meg is akarunk maradni. (Ugy van!)

Nem tagadom, hogy a mai gyűlés közviszonyainknak áldatlan alakulása folytán súlyosabb időre esik. Mindenkinek nehéz megtartóztatni magát, hogy napirendünk tárgyának keretében maradjon. De bármennyire méltányolom is a hazafias érzelmeiket, mégis arra kell kérnem mindenkit, hogy tartsuk e napon szívünket melegen, de fejünket hidegen; maradjunk meg szabályaink keretében, melyek a pártpolitikát kizárják, de annál tágabb teret adnak közgazdasági és szociális politikánk kifejtésére. (Általános helyeslés.) Oly nagy és fontos kérdések kerülnek tárgyalás alá, miszerint országos érdek, hogy egységünk és szolidaritásunk minél ünnepelesebb és minél méltóbb kifejezést nyerjen. Ezért meg vagyok győződve, hogy a siófoki nagygyűlés és annak egész lefolyása méltán fog csatlakozni elődeik díszes sorozatához, melyek — talán ezt túlzás nélkül mondhatjuk — a magyar gazdatársadalom és különösen a kisgazdák ügyét előbbre és előbbre vitték.

Ma sem mondhatok egyebet, miszerint mindazon kérdések között, melyekkel a gazdatársadalom foglalkozik, a legfontosabb és legéletvesztőbb a vámpolitika és az 1917. évi kiegyezés kérdése. Utolsó összejövételünk óta Szerbiának tarifális szerződés engedélyezett és pedig olyképpen, hogy az Ausztráliával 1909. márczius 16-án Bécsben a kiegyezéshez kötött titkos pótszerződés daczára a sertéseket illetőleg az összkontingens fokozatosan az utolsó években 50,000-ig terjedő létszámmal túllépett. Ezzel szemben a sertésárak kilátásba helyezett emel-

kedését nemcsak hogy nem látjuk, de sőt ellenkezőleg azt tapasztaljuk, hogy azok tetemesen visszaestek és így a sertésenyésztésre, valamint a hizlalásra bémítológ hatottak és ily körülmények között indul meg agitáció Ausztriában, mely az alig megkötött szerződést Szerbia előnyére és a mi hátrányunkra módosítani akarja.

A montenegrói szerződés is tiltakozásunk daczára életbe léptetett anélkül, hogy a keleti marhavész behurcolásával szemben Németországtól a sürgetett garanciát megkaptuk volna.

Bulgáriával, annak daczára, hogy egyezményileg megállapított összkontingens már túllépett legtöbb kedvezményes szerződés helyett tarifaszereződés kötött és pedig úgy, hogy az az utolsó években 12,000 drb ökörig terjedő létszámmal haladja meg az Ausztriával megállapított egyezményt. Emellett még aziránt sem vagyunk értesülve, hogy Bulgária nem képezve határmenti államot, miképpen sikerül 3-ik államokra való tekintettel a határmenti levágás vámtéchnikai kérdését a legtöbb kedvezmény elvének sérelme nélkül megoldani. Ily körülmények között kénytelenek vagyunk a bolgár szerződés becikkelyezésével szemben határozott tiltakozó szavunkat felemelni. (Zajos helyeslés.)

Az argentinai hus kérdésében igaz, hogy a kormány azon a lejtőn, amelyre lépett volt, megállott, de az is igaz, hogy Bécs város agitációja még folyton tart. A világos kiegyezés daczára Bécs városa az osztrák kormánytól az argentinai hus egyoldalu engedélyezését sürgeti és ezáltal nemcsak velünk gazdákkal, de egész Magyarországgal szemben egy nemcsak teljesen jogtalan, de amellet igen barátságtalan álláspontot is foglal el.

Az általam felsorolt vámpolitikai intézkedések, melyekben a mi álláspontunk megfelelő méltánylásban nem részesült, szomorú világot vetnek az 1917-iki kiegyezés elömlő munkálataira és méltó aggodalomba ejtjük a magyar gazdasági osztályt. Már pedig a mi helyzetünkben arra a vámvédelemre, melyet jelenleg élvezünk, oly szükségünk van, mint a mindennapi kenyérre; anélkül megállni és megélni nem tudunk. (Ugy van! Ugy van!)

Mi látjuk az osztrák ipar egyoldalu és önző törekvéseit, mely az ipari vámpolitikát sértetlenül fenn kívánja tartani, a mezőgazdasági vámpolitikát pedig, amelyek bennünket érdekelnek, a fogyasztás nagy érdekeire való utalás mellett le akarja szállítani. Ezen irányzatokkal szemben a hivatalos oldalról a megfelelő szilárd ellenállást, eddig legalább, nem látjuk, de azt nagyon is látjuk, hogy akadnak a jelzett osztrák áramlatoknak Magyarországon is szövetségesei, akik nem érzik, hogy bennünket támadva, önmaguk alul is kilövik az alapokat, amelyeken a közgazdasági élet egész egyeteme nyugszik. (Ugy van! Ugy van!)

Hallom és olvasom, hogy a vámvédelem első sorban a nagyobb birtok javára esik és hogy a kisgazdát az közönségesen hagyja. Én ugyan nem láttam még kisgazdát, aki erre az álláspontra helyezkednék. A kisgazda inkább azt mondja, amit a minap mondott az egyik, hogy „kiadásaimat fedezem az állattenyésztésből, ami gabonám terem és eladásra marad, annak árát a hitelszövetkezetbe teszem”.

McCormick tárcsásboronák

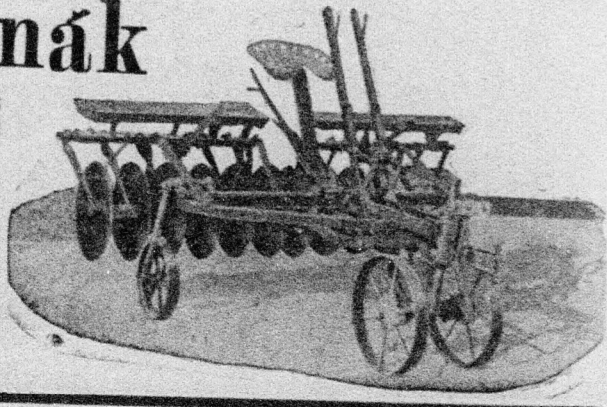
egyénletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. Őszi szántásra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA

BUDAPEST, V., VACZI-UT 98.

Az egész vonalon különbség nélkül mutakozó drágasággal mindenkinek számolni kell; ezt egyedül és kizárólag a magyar gazda rovására írni a legnagyobb igazságtalanságok közé tartozik. Hányszor sürgöttük pl. a drágaság csökkentésére a fölös közvetítés kiküszöbölését. Amikor mi sürgöttük, akkor unisono reánk támadtak, hogy a kereskedelmet akarjuk tönkretenni. Most már ott tartunk, hogy a merkantil világhoz nagyon közel álló hivatalos oldalról programmszerűleg követelik a fölös közvetítés megszüntetését és ezt az álláspontot, mert nem mitőlünk való, nem támadja senkise. Ugy látszik ezen a téren is olyan utat tettünk meg, mint a szövetkezetek terjesztésénél, hogy lassan bár, hogy igazat kapunk, csak odáig nem jutunk, hogy igazságunk nyíltan el is ismertessék.

Hallom és olvasom, hogy tekintettel az 1917-iki kiegyezésre, álljanak a magyar közgazdasági ágak párhuzamos működésre össze, ez igen helyes és okos dolog volna és pedig mindannyinak egyforma érdekében. De ennek első feltétele, hogy céljaik közösek legyenek és hogy eddigi vámvédelmünk és állategészségügyi oltalmunkon senki esorbítani ne akarjon. Mi szívünkkel kívánjuk, hogy mások is boldoguljanak, méltányos tehát az a kérésünk, hogy bennünket is elni és boldogulni hagyjanak. (Zajos helyeslés.)

Egy másik igen fontos kérdése a napirendnek birtokpolitikánk kérdése. (Ugy van! Ugy van!) A telepítési és birtokfeldarabolási törvényjavaslat dolgát nem lehet azzal elütni, hogy az előző kormány által készített törvényjavaslat nem volt megfelelő, mert erre az a válság, hogy tessék megfelelőbbt csinálni. Se a szorongatott Erdélyt, sem határhátyainkat, a végvidékeket maguk sorsára hagyni nem lehet, ha nemzeti állam akarunk maradni. De szemben azzal az uzsorával és visszaélésekkel, melyek parcellázás czimén kisgazdáinkkal oly gyakran üzetnek, ezeket törvényes védelem és oltalom nélkül hagyni szintén nem lehet, ha jobb állam akarunk maradni. Az altruista bank a legjobb skarat mellett sem lehet minden betegségre orvos, kivált ha nem kapja meg azon alapokat és eszközöket, melyek a hatályos működés feltételei. Az altruista bank kezdeményezése főleg a Gazdaszövetség, a Magyar Földhitelintézet és a gazdatársadalom szerveinek köszönhető, de nagyon tévedni fog mindenki, ha azt hiszi, hogy ezzel az állam birtokpolitikai feladatát kimerítettnek tekinti s hogy most már el lehet altatni a gazdák közvéleményét s hogy a fától nem fogja látni az erdőt. (Zajos helyeslés.)

Ilyen tünetek, de különösen az előttünk álló 1917-iki nagy vámpolitikai és kiegyezési kérdés arra indítanak bennünket, hogy sürgősen szervezzünk és szervezzük autonómiánkat.

Örömmel és köszönettel vettük a vidéki gazdasági egyesületek rendszeresített, felemelt segélyezését. Várjuk és reméljük, hogy ennek segélyével fokozott tevékenységet fognak kifejteni, de az érdekképviselő törvényes szabályozását el nem engedhetjük. Sajnálatos, hogy azon időpontban, amidőn ezen törvényjavaslat könnyen megalkotható lett volna, éppen a gazdatársadalom magatartása elszalasztotta a jó alkalmat. De ezen körülmény nem ad jogczimet arra, hogy ezen kérdés megoldása időtlen-időkéig elodáztas-

sék; és talán akkor kapjuk meg ez intézményt majd, mikor az már nekünk csak eső után köpnyegyet jelenthetne. (Általános helyeslés)

Addig is feladatunknak azt tartjuk a Gazdaszövetség részéről, hogy vidékekként és megyékként fejlesszük alapszabályainknak megfelelőleg tervezetünket. Feladatunknak tartjuk, hogy önállóságunkat és független helyzetünket minden irányban megóvjuk; sem jobbra, sem balra nem tekintve felfelé és lefelé egyaránt szabadon kívánunk a gazdákat érdeklő minden kérdésben nyilatkozni. (Viharos éljenzés.) Bármily korlátoltak is anyagi eszközeink, a nyílt és igaz beszédnek, a határozott és szilárd álláspontoknak, az önzetlen és következetes munkának meglesz mindenkor a maga ereje és a maga hatása. Igaz, hogy sok nehézséggel küzdünk, igaz, hogy sok aggodalom emészt bennünket, de vegyünk példát a Balaton tulsó partjáról és annak derék lakóiról. Nem is oly régen volt, midőn a most zödelő szőlőhegyek kietlen és kopár képet nyújtottak, de az a szőlőket mivelő gazdatársaink még sem estek kétségbe. Hozzáálltak a szőlők felújításához és a magyar életrealitás és kitartás rövid idő alatt csodát teremtett. Válaszszuk az ő példájukat. Ha gazdasági társadalmi és közviszonyainkban bármily kedvetlen jelenségeket is látunk, ha eszünkbe is jutnak olykor a klasszikus szavai: „Omnia iam incerta sunt certa que esse putabam”, mindenek immár bizonytalanok, melyeket bizonyosoknak gondoltunk, merítsünk erről nagy alapítónk Károlyi Sándor gróf emlékéből, hagyományából, szelleméből, amelyek azt hirdetik nekünk: félre minden csüggedéssel, félre minden kishitűséggel! Fogjunk össze és haladjunk a megkezdett úton, — bátran előre! (Hosszantartó általános zajos éljenzés, megújuló tapsok.)

VEGYESEK.

Maí számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1733
Egyről-másról	1669
A fűzvesző hájazása	1739
A síófoki országos gazdagülés	1.41
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
A szuperfoszfát és a gipsz mint a rozsda ellen-szere	1734
A vér mint trágya	1735
Állategészségügy.	
A sertésvész elleni ojtóanyag alkalmazása	1735
A sertésvész elleni védőojszék kérdéséhez	1735
Baromfi-tenyésztés.	
A törpetyukok tenyésztése a jövedelmezőség szempontjából	1736
Tejgazdaság.	
A tejelést ellenőrző egyesületek alakulásának előfeltételei	1736
Gazdasági üzemtan.	
Jószágártás mint az állandó cselédség biztosítóka	1738
Vegyesek	1743
Gazdasági szaktudósítói megbízatás Svédországra. — Előkészületek a kereskedelmi szerződések megújításához a földművelésügyi minisztériumban. — A horvát-szlavon gazdasági egyesület közgyűlése. — A Köztelek pályázata. — Félreértés a berlini örlési kísérlet ügyében. — Ősztündiypályázat gazdatisztek gyermekei részére.	

— A kolozsvári méhészkongresszus nagybizottságának megalakulása. — Kírándulás a Balatonon. — Állami emlékvásárlás. — A peronoszpóra újabb fellépése. — Kenderszokványok létesítése a budapesti tőzsdén. — Az állami fedezőmének. — Terményszállítások a hadsereg részére.	1715
Kereskedelem, tőzsde	1746
Szerkesztői üzenetek	1748

Gazdasági szaktudósítói megbízatás Svédországra. A földművelésügyi miniszter *Krisztin-Kovich Ede* miniszteri tanácsos, Berlin székhellyel Észak-Németország, Hollandia és Dánia területére kiküldött gazdasági szaktudósítójának működési körét Svédország területére kiterjesztette.

Előkészületek a kereskedelmi szerződések megújításához a földművelésügyi minisztériumban. A földművelésügyi miniszter az Ausztriával és a külföldi államokkal fennálló szerződések lejáratának idejére szükséges munkálatok előkészítése céljából egy a minisztérium egész ügykörét felölelő állandó véleményező tanácsot szervezett. A tanács rendes tagjain kívül — kiket a minisztérium főosztályának főnökei és ezek helyettesei közül a miniszter fog kijelölni — kellő számú szakelőadó is különleges megbízatással fog részt venni a tanács munkálataiban. Ezeket a munkálatokat és tanulmányokat, melyeket nemcsak az őstermelés, hanem a mezőgazdasági iparok, a behozatali és kiviteli viszonyok, a víziutak, vasuti és hajózási tarifális politika, a mezőgazdasági munkáskérdés és munkásjóléti intézmények, a mezőgazdasági gépipar stb. szempontjából a minisztérium, illetőleg a fennhatósága alá tartozó intézetek fognak teljesíteni, kiegészíteni lesz hivatva az a statisztikai anyagszolgáltatás is, melynek egybegyűjtésére a miniszter szintén megteszi a kellő intézkedéseket. A tanács ülésére, melyek részben teljes ülések, részben albizottsági tanácskozások lesznek, a szükséghez képest meg fognak hivatni a hazai gazdasági érdekképviselők mindazon tényezői is, melyek meghallgatása a földművelésügyi és az ezekkel kapcsolatos nagy gazdasági érdekek szempontjából kívánatosnak fog látszani. E külforgalmi tanács, melynek elnöke a minisztérium illetékes államtitkára lesz, a folyó év őszén fogja működését megkezdeni.

A horvát-szlavon gazdasági egyesület közgyűlése. A „Kroatisch-Slavonische Landwirtschafts-Gesellschaft als Zentral-Genossenschaft in Osijek“ f. hó 29-én d. e. 9 órakor tartotta közgyűlését az egyesületi helyiségekben (Chav. utcza 1.), amelyre tagjait ezuton is meghívta. A közgyűlés folyamán ünnepélyesen leleplezték az egyesület tiszteletbeli elnökeinek, Cseh Ervának és Mundaevic Vasonak arczképét.

A Köztelek pályázata. A „Köztelek“ szerkesztősége tudvalevőleg három, egyenként százkoronás aranyat tűzött ki pályadíjként gyakorlati mezőgazdasági kérdéseket tárgyaló szakközleményekre. A pályázon részt vehettek mindazon dolgozatok, melyeket 1912. évi május hó elsejéig olyan szerzők küldöttek be a „Köztelek“-hez, kik mint földbirtokosok, bérlok vagy gazdatisztek gyakorlati gazdának tekintendők. Egy díjat

**Czukorczirok magot
Muharmagot
Kölesféléket
Pohánkát
Lófogu tengerit (csalamádénak)**

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. márkerekedése
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33. szám,
IV., Kossuth Lajos-u. 4. szám.

mostani vetésre

a legmegbízhatóbb minőségben ajánl:

a növénytermesztés, egyet az állattenyésztés köréből vett közleménynek, egyet pedig valamely más szakrovat alá tartozó dolgozatnak szánt a szerkesztőség. A közlést váró szakcikknek nagy száma miatt a pályázat feltételeinek megfelelő közleményeket eddig még nem tudtuk mind leköszölni, a közel jövőben azonban a hátralevő cikkek is megjelennek s azután a bíráló-bizottság meghozhatja a döntését.

Felreértés a berlini örlési kísérletek ügyében. A *Pester Lloyd* május 23-iki számában rövid közlemény jelent meg, mely a magyar búzával Berlinben végzendő kísérletekről adott hírt. A berlini „Versuchsanstalt für Getreideverarbeitung” részéről rövidesen úgy a *Pester Lloyd*-ban, mint egyes külföldi lapokban tiltakozás jelent meg, amelyben az intézet kijelenti, hogy a magyar búzának egyoldalú dicséretére nem vállalkozik és hogy a Versuchsanstaltnak ellenőrzésére senkinek jogot nem ad. E kellemetlen félreértés folytán *Kossutány Tamás dr.* a *Molnárak Lapjában* nyilatkozatot tett közzé, amelyben részletesen elmondja a berlini örlési és sütési kísérletek felmerülésének tervét, amelyet a Köztelken legutóbb tartott előadásában is megvilágított. Rámutat arra, hogy a kiküldött szakemberek a kísérletek menetére befolyást gyakorolni nem akartak, hanem céljuk csak az volt, hogy a hazai és ottani örlési és kelesztési eljárások közötti különbséget megfigyeljék és az intézményt tanulmányozzák. Reklámról egyáltalában szó sem esett, — mondja a nyilatkozat — csak mindenestre örülnünk annak, hogy egy ilyen világszerte ismert intézet a mi búzáunkat és lisztünket tanulmányozni akarja. Ha mi reklámot akartunk volna csinálni, akkor semmi esetre sem pénzért adtuk volna a földolgozandó anyagot a Versuchsanstaltnak, sőt még fizettünk volna érte, hogy a kísérletet végrehajtsák; továbbá a kísérlet eredményeiről valami bizonyítványt kívántunk volna, amiről azonban egyáltalában szó nem esett. Végül megjegyzem, hogy magyar búzánk és a magyar liszt legnagyobb része a közös vámtérületen találván elhelyezést, kivételre s az azt forszírozó reklámra alig is van szükség, de a magam részéről fontosnak tartottam azt, hogy a mi vizsgálati és örlési eljárásunkat a Berlinben gyakorolt eljárással minden tekintetben összehangzásba hozzuk, hogy így a későbbiekben eredményeink egymással összehasonlíthatók legyenek. Ellenőrzésről vagy a kísérletek bármilyen irányban való befolyásáról szó sem esett.

Ösztöndíjpályázat gazdatisztek gyermekei részére. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete 1911. évi közgyűlésén, a szövetkezet huszéves fennállása emlékének megörökítésére elhatározta, hogy tagjai gazdatiszti karának fiú- és leánygyermekai között iskolázatási ösztöndíjakat fog szétosztani ama bizottság javaslatára, amelyet az igazgatóság e célból a gazdatisztek bevonásával megalakított. E második alkalommal is 15 egyenként 400 koronás ösztöndíj, összesen tehát 6000 korona kerül pályázati kiírásra, a következő feltételek betartásával: Pá-

lyázó köteles a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatóságához intézett bélyegmentes, sajátkezű folyamodványát az 1912—1913-ik tanévre f. évi augusztus hó 15-ig benyújtani, amelyet atyja is láttamozni köteles, valamint szolgálatadó tagunk is igazolási záradékkal lát el. A pályázó kérvényéhez mellékelni tartozik: 1. a befejezett iskolai esztendő sikeres haladását tanúsító, valamely hazai nyilvános középiskolai vagy főiskolai bizonyítványát, esetleg az okmányok hiteles másolatát; 2. születési levelet; 3. bélyegtelen családi tanúsítványt, amelyet valamely egyházi vagy világi hatóság láttamoz. Több családtag ez ösztöndíjat egyidőben nem élvezheti. A döntés 1912. szeptember hó elején, később meghatározandó napon fog megtörténni és ugyanakkor az ösztöndíjat nyertek szülei erről az összeg megküldésével értesítettnek.

A kolozsvári méhészkongresszus nagybizottságának megalakulása. Az V. Országos Magyar Méhészkongresszus és Kiállítás nagybizottsága f. hó 8-án tartotta meg alakuló nagygyűlését Kolozsvárt. A gyűlésen a földmívelésügyi kormányt *Lipthay Béla* cs. és kir. kamarás, miniszteri osztálytanácsos és *Kovács Antal* kir. tanácsos, orsz. méhészeti felügyelő képviselte. A nagygyűlés végérvényesen megállapította a kongresszus tárgyait, annak napirendjét, megválasztotta a kongresszus tisztikarát és a kiállítási bizottságok tagjainak egyrészt, valamint a kiállítás rendezőségét. Diszelnök: *Zichy Aladár* gróf v. b. t. t. Elnök: *Jósika Gábor* báró. Társelnökök: *Bacsikay Sámuel*, *Bokor Károly*, *Feder Ottó dr.*, *Juhász Imre*, *Kovács Antal*, *Krenedits Ferencz dr.*, *Lányi Imre*, *Nemes Ferencz dr.*, *Rihm Jakab*, *Szabó József dr.*, *Szilassy Zoltán*, *Vékes Imre*, *Zsögön Béla dr.* Főtítká: *Balázs Ferencz dr.* A kiállítás rendezőségébe beválasztottak: I. csoportba: *Balázs Ferencz dr.*, II. és VI. csoportba: *Ványolós Miklós dr.*, III. csoportba: *Szilágyi Márton*, IV. csoportba: *Zsögön Béla dr.*, V. csoportba: *ö. v. Kremnitzkyné Fröhlich Ilona*.

Kirándulás a Balatonon. A Magyar Gazdaszövetség nagygyűlésén résztvevők nagyrésze még szerdán elutazott, de azért még mintegy másfélszáz ember Siófokon maradt, hogy résztvegyen a csütörtöki badacsonyi hajókiránduláson. Két színtűlt megelt gőzhajó indult velük Badacsonyba rendkívül kedvező időben. A kiránduló társaságot a Balatoni Szövetség elnöksége vezette, élén *Óváry Ferencz dr.* országgyűlési képviselővel, aki az előző napi balatonfüredi, almádi kiránduló társaságot is vezette. A kirándulónak mindenütt a legszivesebb fogadtatásban volt részük, de különösen szívélyes volt a badacsonyi fogadtatás, ahol *Ibos Ferencz* hegyközségi elnök vezetése alatt megjelent a badacsonyi szőlőbirtokosok túlnyomó nagy része. Jelen voltak továbbá a földmívelésügyi miniszter képviselői is, akik szakszerű előadást tartottak a badacsonyi szőlőkultúráról. A kiránduló társaságot, amely apróra megtekintette a kiváló badacsonyi szőlőket és pincéket s az épülő állami borközpontt a földmívelésügyi kormány vendégelte meg.

Állami ménlóvásárlás. A földmívelésügyi minisztérium felhívja mindazokat a tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolczadik évet meg nem haladt kora ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékokat annak kitűntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, városban, községben, vagy pusztán áll, továbbá a mén származását, valamint az eladási árt is (1 K. bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó év augusztus 1-ig a földmívelésügyi minisztériumnak jelentsék be. Az eladandó mének e bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, úgy mint a múlt évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsemmisíteni s a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétni. 165 cm.-nél alacsonyabb mének, tekintettel a méntelepeken már meglévő anyagra, nem vásároltatnak. Hidegvérű mének bejelentése csupán a hidegvérű tenyészkörület körzetében lakó tenyésztők részéről fogadtatik el. A megvásárolt mének vételára azon m. kir. adóhivatalnál fog kiűzetetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelöl.

A peronoszpóra újabb fellépése. Az Ampelológiai Intézet f. hó 15-éről közli, hogy a múlt hét folyamán ismét több helyről érkeztek az intézetbe peronoszpóras szőlőlevelek vizsgálatra. Ezekből megállapított, hogy a peronoszpóra újabbán a keszthelyi (Zala m.), tabi (Somogy m.), nyitrai (Nyitra m.), vámosmikolczi (Hont m.), esztergomi (Esztergom m.), biai, gödöllői, kiskunhalasi (Pest m.), adonyi (Fehér m.), szekszárdi (Tolna m.), siklósi és baranyavári (Baranya m.), hatvani (Heves m.), bajai (Bács m.), karlócazi (Szerém m.), szegedi és hódmezővásárhelyi (Csongrád m.), pancsovai (Torontál m.), hajdunánási (Hajdu m.) és mihályfalvi (Bihar m.), tasnádi (Szilágy m.) és szatmári (Szatmár m.) járásokban is fellépett. E veszedelmes gombabetegség ellen való védekezésben most kell a legerélyesebb munkát végezni, a rezes védekező szerekekkel, mint a bordói lével való permetezés útján. Utmutatást a védekezéshez mindenkinek küld az Ampelológiai Intézet (II., Debrői-ut 15—17.), aki címét közli.

Kenderszokványok létesítése a budapesti tőzsdén. Méltányolva azokat a nagy előnyöket, amelyek speciális tőzsdei szokványok megalkotása által a hazai kendertermesztésre és feldolgozásra egyaránt háramlanak, már az év elején arra indította a Magyar Textil és Textilvegyészeti Gyárosok Országos Egyesületét, hogy *Michels Károly* igazgatónak és *Wimmer Fülöp* vezérigazgatónak az indítványára kenderszokványoknak a budapesti börzén való bevezetésére a kezdeményező lépéseket tegyegye. Ezek keresztülvitelével a textilgyeület a kenderipari szakosztályának javaslata alapján igazgatósági tagját *Szurday Róbert* tőzsdetanácsost, valamint főtítkárat *Mahler Lénárt dr.-t* bizta meg. Minthogy a börzén a szükséges kezdeményezés már megtörtént, a kenderipari szakosztály *Wimmer Fülöp* vezérigazgató elnöklésével az összes hazai kendergyárak részvétele mellett ülést tartott, amelynek tárgya a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Tarlóhántásra

ajánljuk utólérhetetlenül tökéletes munkateljesítésű, könnyűjárású

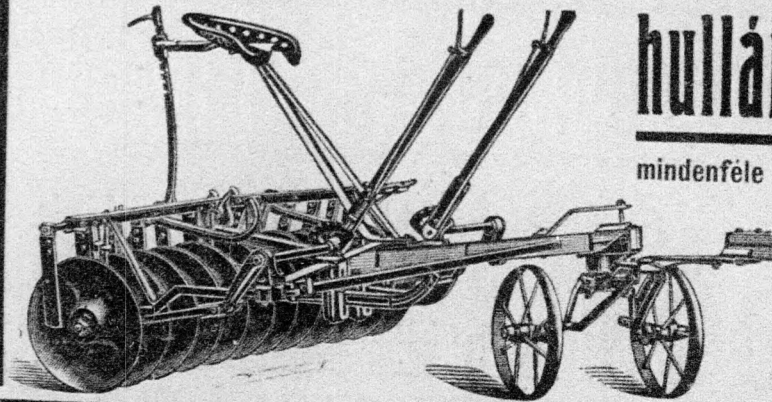
hullámos tányéru tárcsásboronáinkat

mindenféle talajviszonyokra elsőrendű anyagból a legmodernebb kivitelben.

BÄCHER RUDOLF

eke- és talajmivelő eszközök gyáranak magyarországi vezérképviselete:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

tözsden bevezetendő kenderszokványok előkészítése volt. A tözsde elnöksége szívesen fogadta a kenderipari szakosztály törekvéseit és a legnagyobb készséggel hajlandó a szokvány kérdésének további vitelét átvenni. Szurday vezérigazgató bejelentette, hogy a budapesti tözsde ankétet készül összehívni, amelyen elsősorban az érdekelte kendertermesztőket és kendergyárosokat fogja meghallgatni, de meg fog hívni más, a kereskedelmi élet terén működő szakfériákat is. Ennek az ankétnek feladata lesz a kenderszokványok alapelveit megállapítani. Ha ez megtörtént, akkor a szövegezés munkáját szűkebb szakbizottság fogja végezni. Az előadásról beható vita indult meg.

Az állami fedezőmének. A földművelésügyi minisztérium létenyészeti főosztálya kimutatásban közli az ország területén 1912-ben működő állami mének számát és fajtáit. A kimutatás szerint jelenleg 3460 állami fedező méné van és pedig, angol telivér 261, angol fajta 1616, arab telivér 48, arab fajta 316, nonius 674, gidran 209, lipiczai 194, nőri és rokonfajta 142. Ezekből a ménékből fedeztetési állomásokon van 3028, méntartó vállalkozóknál 142, a négy méntelep területén bérben 226, a törzs- és bérmenek száma 64. Az egyes vármegyék tekintve legtöbb állami méné van Jásznagykunszolgok megyében 210, és legkevesebb Fogaras megyében, ahol mindössze 3 állami méné van egy fedező állomáson elhelyezve.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1912. november 1-től 1913. október 31-ig terjedőleg Fehértemplom, Pancsova, Nagyikinda, Lugos, Arad, Kiszentmiklós, Nagyvárad és Debreczen katonai átvévi állomásokon nagyobb mennyiségű rozs, zab, széna, szalma és tüzelőanyag szükséges. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a temesvári cs. és kir. VII. hadtest hadbizottsága.

Pompás képgyűjteményt állított össze a Dr. Gaspari & Co., Markranstädt, Leipzig melletti gépgyár különböző épületekről, melyek betoni falitöglékből és ürtömbökből épültek és cementeserepekkel lettek fedve. Nagyban támogatta a céget ezen törekvésében az egész világon elterjedt és széleskörű vevőközönsége. A fényképek klisémásolatai tetszetős külsejű broszúrába vannak fűzve és fényes bizonyosságát nyújtják annak, hogy a cementárak mint építőanyagok a világ számos országában igen nagy elterjedtségnek és közkedveltségnek örvendenek. De bizonyítják egyúttal azt is, hogy a dr. Gaspary-féle gépek és formák tért hódítottak maguknak az egész világon. A gyűjtemény impozáns külsejű épületei közül itt csak felemlítjük a német gyarmatkerületi hivatalépületet Dualában (Afrikai Kamerun), mely a magyar származású Schmidt-cég cementgyárából kikerülő ürtömbökből épült. Nevezetes továbbá egy tekintélyes templom épülete Oroszországban, mely dr. Gaspary-féle cementtöglékből épült. Egész utcá-sorok házai, telepek, városrészek keletkeztek, melyek dr. Gaspary-féle cementtöglékből és ürtömbökből épültek. Érdekes pl. egy terjedel-

mes papirgyár gyárépülete Sziléziában, melynek felépítésére szükséges homokanyagot a közeli Odera folyóból emelték ki és portlandcementtel megkeverve, 1 1/2 millió falitöglát készítettek belőle. Ez némi fogalmat nyújt a gyárépület terjedelmére vonatkozólag. Salaktöglékből készült épületek fényképmásolatait is találjuk a gyűjteményben. Erre vonatkozólag megemlítjük a württembergi mechanikus szövőgyárat, melynek 700 m³ ily salaktöglá használtatott. Aki a cementárak értékesítését, avagy azok előállítását illetően tájékozódni óhajt, annak figyelmébe ajánljuk a fentebb említett céget, mely a „Modern építőanyagok” című broszúrájával és egyébként is készséggel szolgál mindennemű felvilágosítással.

Olvassóink szives figyelmébe ajánljuk az *Első magyar pamut-, teveször- és balatahajlósziroggyár* lapunk 1772. oldalán közölt hirdetését.

Lapunk mai számához csatolva van *Helle O.* pozsonyi cég prospektusa, melyet olvasóink szives figyelmébe ajánlunk.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Pátria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” minden füzetét hazánk legkiválóbb szakírói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes füzet.

A vállalat öt évre terjed és 60 füzetből fog állni. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1-12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve.

Az első évfolyamban megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta: Cserhádi Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta: Kovácsy Béla. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés. 36 ábrával. Irta: Hreblyay Emil. Adóügyi tanácsadó. Az új adótvény alapján irta: Hollady Nándor. A jó pinczegazda. Irta: Pettenkoffer Sándor. A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István. Milyen gyógynövényeket természetesen a kisgazda? Irta: Péter Béla dr.

Az 1910. évi második évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Az igasló tenyésztése. Irta: Kis Mihály. A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely Kálmán. Sertés-tenyésztés. Irta: Dorner Béla. Kapásnövények termesztése. Irta: Rösler Károly. A kisgazda mezőg. gépei. I. és II. füzet. Irta: ifj. Sporzon Pál. Borjúk felnevelése és takarmányozása. Irta: Cselkó István. Baromfiértékesítés. Irta: Winkler János. Állattenyésztési tanácsadó. Irta: Matlaszkovszki Tádé.

Az 1911. évi harmadik évfolyamban a következő füzetek jelentek meg: Méhészet. Irta: Rodiczky Jenő dr. Marha-, juh- és sertés-

hizlalás. Irta: Cselkó István. A gazda minifüzete. Irta: Seyfried Károly dr. Első segélynyújtás az állatok megbetegedésénél. Irta: Lukács Aladár. A kisgazda kecsketenyésztése. Irta: Rodiczky Jenő dr. Kisgazdaságok berendezése. Irta: Matlaszkovszki Tádé. Az erdő. Irta: Földes János. Kisgazdaságok szállítás. Irta: Matlaszkovszki Tádé.

Alábbi megrendelési lap kivágva, a „Pátria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott előfizetek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelenő „Köztelek Olcsó Könyvtár” következő évfolyamaira:

Az I. 1909. évfolyam 12 füzetére 5 koronával	
A II. 1910. „	12 „ 5 „
A III. 1911. „	12 „ 5 „
A IV. 1912. „	12 „ 5 „
Az V. 1913. „	12 „ 5 „

Összesen _____ koronával, mely összeget egyidejűleg postacsekkenyvel küldöm.

Olvasható aláírás: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

(A nem kívántak törölendők.)

NYILTTÉR.

E covatban foglalkozt a szerkesztőség felelődséget nem vállal.

Patkány- és egérintőbacillus.

„Rattus” (macol egér, hirtudó és ürögköl) fertőző betegséget kiküszöböl és teljesen kiküszöböl. Más állatok avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen küld a „Rattus” Bakteriológiai Laboratorium vezérigazgatója Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 3-án veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál

Magyar
Általános Hitelbank

Árucsztály-Gyapjárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

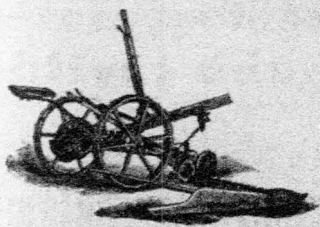
„Johnston” fűkaszaló-, szénagyűjtő- és forgatógépek a legtökéletesebb, legtartósabb és legszolidabb gyártmányok.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál:

Bächer Rudolf—Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond,**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Figyolmeztetés!

Hivatkozva június 1-én a „Köztelek“-ben megjelent

kalászemelő

mellékletemre, kérem a szükséges kalász-emelőket, melyeknek segítségével

ledőlt vetéseket játszva lehet aratni,

már most megrendelni, miután az utolsó pillanatban beérkező megrendeléseket már nem volnék képes azonnal elintézni.

TANCZER JÓZSEF

BUDAPEST, V., ALKOTMANY-U. 27. Telefon 28-32. Sürgönczim: Cultivator.

Kimutatás a ragadó állapotbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1912 június 19.

A betegség neve	Fertőzve volt		Állapot			
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	241	256	238	248	242	262
Veszétség	211	227	210	227	244	251
Takonykór	48	57	42	50	47	63
Szaj- és körömfájás	20	75	18	51	2508	17324
Juhhimlő	21	29	23	34	36	51
Ivarsz. noly. kiütés	50	121	56	139	52	126
Rühkór	229	379	249	425	253	534
Bivalyvéss	13	17	12	17	5	5
Sertésorbáncs	608	1872	478	1320	314	815
Sertésvéss	1453	5506	1256	4596	666	1816

Ausztriában 1912. év június 12-én fertőzve volt: veszétséggel 25 k. 26 u., takonykórral 6 k. 11 u., rag-szaj- és körömfájással 120 k. 297 u., sertésvésszel 133 k. 467 u.

Németországban 1912. év május 31-én fertőzve volt: takonykórral 15 k. 17 u., rag. szaj- és körömfájással 739 k. 2038 u., sertésvésszel 677 k. 859 u., rag-tüdőlobbal — k. — u.

KERESKEDELEM. TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsderől. 1912 június 21.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Elkelt 20,000 q buza 10 fillérrel magasabb árban. Rozsban az üzlet szilárd maradt és Budapest paritásában 21'60—21'80 koronát fizettek.

Árpában nem volt üzlet. Névleg 21'50 koronát jegyeztek.

Zabban az üzlet változatlan. Budapest paritásában 21'20—21'40 koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet kissé ellanyhult. Budapest paritásában 17'90—18— koronát fizettek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 4000 mm. 81 k. 24'90 K., 500 mm. 81 k. 24'90 K., 1600 mm. 81 k. 24'90 K., 500 mm. 81 k. 24'90 K., 100 mm. 81 k. 24'80 K., 1000 mm. 81 k. 24'85 K., 200 mm. 81 k. 24'70 K., 1000 mm. 81 k. 24'50 K. felsőtízsa, 1300 mm. 80'5 k. 24'75 K., 3000 mm. 79 k. 24'75 K., 100 mm. 80'5 k. 24'60 K., 200 mm. 80'5 k. 24'50 K., 500 mm. 80 k. 24'75 K., 200 mm. 80 k. 24'50 K., 300 mm. 80 k. 22'80 K. tavaszi buza, 200 mm. 75 k. 22'60 K.

Fejérmegyei: 1000 mm. 80 k. 24'70 K., 140 mm. 77'5 k. 24— K., 1400 mm. 77'3 k. 23'70 K.

Pestvidéki: 200 mm. 80'5 k. 24'50 K., 200 mm. 80 k. 24'50 K., 200 mm. 80'5 k. 24'50 K., 100 mm. 79'5 k. 24'50 K., 1600 mm. 80 k. 24'50 K., 300 mm. 80 k. 24'25 K. üszkös.

Felsőmagyarországi: 150 mm. 80'5 k. 24'30 K. Raktár: 1500 mm. 78 k. 23'20 K., 1700 mm. 76'4 k. 23'45 K.

Rozs: 100 mm. 21'70 K. ppar., 175 mm. 21'70 K. ppar., 100 mm. 21'70 K. ppar., 100 mm. 21'60 K. ppar.

T-árpa: 100 mm. 21'20 K. ppar. Zab: 100 mm. 21'60 K. kpfl., 100 ram. 21'90 K. kpfl., 100 mm. 22— K. kpfl.

Buza. Tiszavidéki: 1200 mm. 81 k. 24'90 K., 500 mm. 81 k. 24'90 K., 4000 mm. 81'5 k. 24'90 K., 500 mm. 81 k. 24'75 K. felsőtízsa.

Pestvidéki: 750 mm. 81'5 k. 24'70 K., 1000 mm. 80 k. 24'70 K.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1912 októberre	23 08 K.
Buza 1913 áprilisra	23 60 "
Rozs 1912 októberre	19 24 "
Zab 1912 októberre	18 56 "
Tengeri 1912 júliusra	17 80 "
Tengeri 1912 augusztusra	17 94 "
Tengeri 1913 májusra	14 92 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

Liverpool, 1912 június 18.

Piacunk az elmúlt hét alatt folytonos, de csekély jelentőségű árhullámzások dacára legnagyobb részben szilárd irányzatot mutatott, de az árak alig emelkedtek. A legszilárdabb volt az ausztráliai buza, melyért Franciaország ismét nagy keresletet tanúsított és e héten is ugyiszólván ez volt az egyedüli okozója a szilárd irányzatnak. Ennek dacára, hogy a francia képviselőház a beviteli vám redukálására, illetőleg annak időleges felfüggesztésére vonatkozólag eléje terjesztett javaslatokat elvetette és csupán az ürlési forgalom határidejét terjesztette ki egy hónappal, valamint felhatalmazta a kormányt, hogy ha ezen időszak elteltével a megfelelő mennyiségű lisztet azonnal exportálni nem lehet, akkor azt szabadraktárba helyeztetheti, nemcsak importezégek, hanem malmok is folytatták vásárlásaikat és különösen ami az utóbbiakat illeti, látszik, hogy tényleg reális üzletről van szó. Ausztráliai szállítványokért 42 shillinget fizettek, holott itt 41 shilling a legmagasabb ár. Szóval erős a verseny a francziák részéről, olyannyira, hogy képesek voltak többhajórakományt az angol partoktól Franciaországba elvonnai. Ez a nagymérvű vásárlás az angol kereskedőket is nagyobb vásárlásra késztette és ezért a piacz meglehetősen aktív volt a hét folyamán. Az ezáltal okozott szilárd irányzatot ellensúlyozták a nagy elhajásások és a lanyhább amerikai piacok.

A vetések állásában sehol se fordult elő jelentékeny változás. Megemlítésre érdemes az oroszországi vetések általános jó helyzete és azok a hírek, melyek a kanadai vetések kitünő állásáról szólnak. Ez utóbbiakat természetesen csak fenntartással kell fogadnunk, mert ezek a „kitünő“ hírek minden nyár elején ismétlődnek, de mire a termés letakarítására kerül a sor, egészen másképpen áll rendszerint a helyzet. Abban nem kételkedünk ugyan, hogy a vetések jelenlegi

állása kitünő, de oly szélsőséges éghajlat mellett, mint a kanadai, nem lehet teljes biztonsággal venni mindent.

Ami a piacz alakulását a közel jövőben illeti, azt hisszük, hogy az irányzat szilárd marad mindaddig, míg Franciaország vásárol, aztán pedig már a természéskilátások, vagyis inkább a természéseredmények lesznek a piacz mérvadó tényezői.

Mai jegyzéseink részszállítványokra cif. Liverpool q-ként:

3. sz. Észak-Manitobai május-júniusra	20'53 K.	20'39 K.
Dél-Ausztráliai május-júniusra	21'63 "	21'36 "
75 kilogrammos Barusso május-júniusra	19'64 "	19'64 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1912. jun. hó 21-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozott a szokott községekbe 185 szekér réti széna, 6 szekér muhar, 4 szekér zsupszalma, 25 szekér alomszalma, szekér takarmányzalma, — szekér tengeriszár, 13 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbükköny), 200 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. 880—1140, réti széna II. r. 600—820, réti széna csomagolásra 500—540, muhar 1100—1240, zsupszalma 420—520, alomszalma 280—360, takarmányzalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány 700—1400, zabosbükköny —, lőhere —, luczerna 760—900, köles —, sarju —, szalma-szecska 480—540. Összes kocsiszám 235 Összes súly 282,00 kg.

Nyerscukor.

Aussigból ————— 28 95 K.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten is tartózkodó irányzat uralkodott és a szeszárak nagyobb kínálat folytán olcsóbb árban zárulnak.

Elkelt finomított szesz adóva nagyban 218—218'50 K.-ig, adózatlanul 79—79'50 K.-ig míg ellenben másodkézből olcsóbb árban voltak ajánlatok.

Denaturált szesz élénkebb kínálat mellett 64—64'50 K.-ig volt ajánlva bordóval együtt kötésre, míg ellenben tartányáru és vidéki hordóáru olcsóbb árban kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelési állomás folyó és új termelési időnyre élénken volt ajánlva és több tétel 2—2'50 K. jegyzésen alól és fix árban zárulva is lett.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 73—74 K. Budapesti jegyzés nagyban

Kontingens nyersszesz	73 — 74 —
Finomított szesz adóva	218 — 219 —
" adózatlan	79 — 80 —
Élesztőszesz adóva	217 50 — 218 —
Nyersszesz adóva	216 — 217 —
Denaturált szesz	64 50 — 65 —

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

Zsiradékok. Az üzlet a lefolyt héten nem mutat változást sem az irányzatban, sem az árak alakulásában. Az érdeklődés szalonna iránt, összefüggésben a mezei munkálatok szükségletével, valamivel élénkebb volt.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsirakományok vételénél, nehéz minőségű	133—134 K.
Könnyebb minőségű	120—127 "
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	137—138 "
I. r. pestvárosi disznósír, nagy hordókban	151—152 "

100 kg.-ként minden levonás nélkül.

HEUCKE A. gőzekegyár.

Vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Budapest, V., Katona József-utca 26. Telefon: 106—08.

Osszes vevőink véleménye:

Legnagyobb munkaképesség!
Legkisebb szénfogyasztás!
Legkevesebb javítás!

Nem szorul hangzatos reklámra

Liszt, 6r
(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek“ részére.)

A fővárosi kilogrammonkénti árak:

Szám. 0
Ár K.: 33'60

Rozslisztár

Szám: 0

Ár K.: 30'40

A többi ár

voltak Budapesti

lénél 100 kg.

Finom buza

Goromba buza

Finom buza

Goromba buza

Rozskorpa

Árpáda és

Majomkonkoly

Budapesti gyár

Kinéssem melis

Lacta melissza

Szárított mos

Szárított répas

gyár

Malátacsira

Szárplé 48—50

ab cukorgy

A budapesti

vásárra 260 da

betinél; a kis

mutatkozott, a

ségek 3—4 ko

csütörtökön m

sertés.

Az irá

733 drb sertés

hajtása 214 da

amellyel igen

husfogyasztás

A múlt hétfői

K.-val, a gyors

nehézebb biká

minőségek 2—

hétfőn, 100 kg

e heti bécsi s

sertéséből s

olcsóbban kelle

Buza

Rozs

Zab

Tengeri

Árpa

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzesei 100 kilogrammonként Budapesten, előgysuly tisztasulyként, szákoskul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.: 33'60	33'—	32'40	32'—	31'60	31'20	30'80	29'60	
		7 1/2	7 3/4	8				
		27'60	24'—	20'—				

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	I	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K.: 30'40	29'80	29'—	28'20	26'80	25'80	24'40	

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom buzakorpa azonnali szállításra	18'—	16'10
Goromba buzakorpa azonnali szállításra	16'—	16'10
Finom buzakorpa szept.-decz. száll.	12'—	12'05
Goromba buzakorpa szept.-decz. száll.	12'30	12'40
Rozskorpa	15'80	15'90
Árpadara és árpadarceze	16'50	17'—
Malomkonkoly	15'80	15'90
Budapesti gyári repcepogácsa	18'50	17'—
Kinosem melasse ab Selyp	13'50	13'50
Lacta melassit ab Selyp	14'—	14'50
Száritott moslék zsák nélkül ab Budapest	18'—	18'50
Száritott répaszelet zsák nélkül ab cukor-gyár	16'—	16'50
Malátacsira	16'—	16'—
Szárplé 48—50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	12'—	12'50

Allatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiacra a csütörtöki, június 20-iki vásárra 260 darabbal kevesebb volt a felhajtás a mult-heténél; a kisebb felhajtás miatt élénkebb vételkedv mutatkozott, a prima árú 2 koronával, egyéb minőségek 3—4 koronával drágultak métermázsánként. A csütörtöki megártott sertésvásár felhajtása 1992 drb-sértés. Az irányzat lanyha; eladatlanul visszamaradt 733 drb sertés. Az e heti bécsi szarvasmarhás vásár felhajtása 214 darabbal kevesebb a mult-heténél, mindamellett igen lanyha az irányzat, mert a városi marhahusfogyasztás csökkenése miatt gyengébb a vételkedv. A mult hétfői árakkal szemben a prima jószág 1—2 K.-val, a gyengébb fajta 2—3 K.-val olcsóbbodott. A nehezebb bikákért a mult-heti árakat fizették, egyéb minőségek 2—3 K.-val alább jegyeznek, mint a mult hétfőn, 100 kg.-kénti elősúlyban, levonás nélkül. Az e heti bécsi sertésvásár felhajtása 15,266 drb, magyar sertésekből a prima hizott árú 2—3 fillérrel kg.-ként olcsóbban kellett adni, mert a zsir- és szalonnázület-

ben igen lanyha az irányzat. Lengyel hussertések a kisebb felhajtás következtében élénkebb irányzattal 2—4 fillérrel drágultak kg.-kénti elősúlyban.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 június 20

Főlhajtott:

Jobb minőségű hátszó	16 drb	241—	400
Könnyű kocsiló (jukker)	24	550—	790
Nehéz (hintós)	8	—	1600
Igás kocsiló (nyugati vér)	72	210—	440
„ „ könnyű	60	150—	280
Fuvaroslovak	85	240—	300
Parasztlovak	210	90—	210
Alárendelt minőség	541	29—	134
Összesen	1016 drb		

Eladatlan maradt — 479 drb
Irányzat: élénk. Székesfehérváros levágásra vásárolt 116 drb 84—134 K.-ig.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 június 17.

Főlhajtott:

Magyarországból	530 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— drb juh	— drb kecske
Összesen	530 drb juh	— drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh	— drb kecske

Árak

(kilogrammonként elősúlyban, korona értékben).

Hizott ürü	— drb	66—74 fill.	— párként
Feljavított juhek	—	—	— kor.
Kiverő juhek (anya)	—	56—64	—
Kisorsolt éves kosok	—	—	—

Irányzat: élénk, az árak változatlanok maradtak.

Budapesti szarvasmarhás vásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 június 18

Árak:

Főlhözött:	(kilogrammonként elősúlyban fillérekben)
	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból 615 borju	743 db 114—124 100—112
„ rugott „	3 „ 80—80
„ növ. „	— „ —
Ausziából 615 borju	90 „ 100—124

Árak:

Magyarországból 615 bárány	— drb	20—21
„ lesszurt	—	—
„ gödölye	—	—
Ausziából	—	—
Galicziából rugott borju	—	—
Ausziából 615 borju	—	—
Összesen	—	836 drb

Eladatlan maradt 86 drb 615 borju, — drb rugott borju, — drb 615 bárány, — drb lesszurt bárány.
Irányzat: élénk, az árak 4 fillérrel emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti vágómarhás vásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 június 20.

Főlhajtás összege:

Uj felhajtás	1790 drb
Mult vásárról visszamaradt	—
Összesen	1790 drb
Eladatlan vágóhidra	—

Minőség szerint:

Előrendű hizott	294 drb
Másodrendű	1331
Alárendelt minőség	83
Növendékmарha	26
Bivaly	56
Összesen	1790 drb

Származási hely szerint:

Magyar eredeti	1062 drb
Magyar tarka	698
Magyar bivaly	—
Horvátors. marhák	30
Besszini marhák	—
Összesen	1790 drb

Nem szerint:

Bika	200 drb
Ökör	1093
Tehén	497
Növendék-bivaly	—
Összesen	1790 drb

Árak

(100 kg.-ként elősúlyban minden levonás nélküli fillérekben)

1912 június 20.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	90—102	74—80	64—72
Tarka hizott ökör	98—108	84—96	64—80
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	84—98	70—82	60—72
Bika	92—100	82—92	72—80
Növendékmарha	—	70—89	—
Bivaly	—	60—78	—

Irányzat: élénk, az árak I. rendűeknél 2 koronával, más minőségűeknél 3—4 koronával emelkedtek métermázsánként.

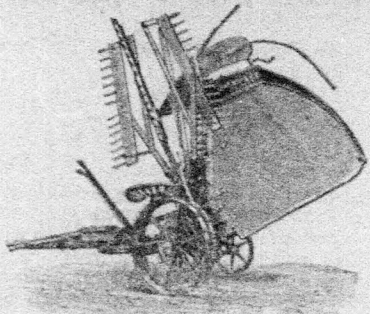
Nemzetközi gabonapiacok 1912 június 15-től 1912 június 21-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	21	24'20**	22'12*	25'80	24'60	28'86	31'14	21'90	—	17'51	19'27	Julius	—	20'57	27'30	29'28	20'80	19'74
	14	23'80**	21'94*	25'40	24'70	28'56	31'38	21'98	—	17'31	18'67	Aug.	23'04 ³	19'96 ³	24'46 ¹	27'70	21'02	—
Rozs	21	21'90	—	23'70	24'80	22'44	22'24	—	—	—	15'05	Julius	—	—	23'06	19'62	—	—
	14	21'50	—	23'10	24'60	24'44	22'24	—	—	—	14'61	Aug.	19'24 ³	—	20'76 ¹	18'68	—	—
Zab	21	22'60	—	23'10	23'—	26'21	—	—	—	—	—	Julius	—	—	22'42	—	—	—
	14	22'60	—	23'10	22'90	26'21	—	—	—	—	—	Aug.	18'46 ³	—	19'84 ¹	—	—	—
Tengeri	21	17'90	17'31	19'—	20'40	20'91	—	—	14'40	10'28	—	Julius	17'70	14'—	—	—	—	—
	14	17'70	17'30	18'90	20'40	20'91	—	—	14'76	10'17	—	Aug.	17'84	13'14 ¹	—	—	—	14'40 ^{1a}
Árpa	21	21'10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Julius	—	—	—	—	—	—
	14	21'10	—	—	—	27'09	—	—	—	—	—	Aug.	17'54	13'14 ¹	—	—	—	—

Jegyzet: *) Red winter II. 1) Szept.
**) 70 kg. tiszavidéki. 2) Okt.
3a) Jun.

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGER különleges gyár
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabona-aratógép „Handy“

Szénaforgatók & Lógereblyék.

Uj fűkaszáló „Darling“

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcsepítőgépek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 2000 HP-ig.

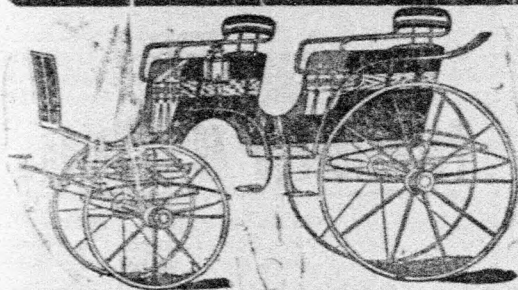
Az Ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) az idei champion és első díjjal kitüntetett telivér simmenthali tenyészetéből elsőrendű, jól tejelő anyáktól származó

telivér simmenthali bikák

Állandóan kaphatók. Ugyanott elfogadjatnak előjegyzések július hónapban szállítható választott telivér göndörszörű orbáncz ellen oltos Linkoln kan és emese malacokra: Idősebb telivér Linkoln kanok ét kockák már most szállíthatók; ugyszintén westfalai X Linkoln keresztetések is

Patkányok

de egerek elpusztítására bevált helyes kiváló „Bonyz Virus“ alkalmazása vesző, melyet a párisi „Pasteur Intézetben“ találtak fel. Más állatokra és emberre ártalmatlan. 1 tubus K 2.50.

Kocsiarucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.

Kocsiarucsarnok szövetséget a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-uti raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. Árjegyzékét kívánatra bérmentve küld. 1404

Száritott élesztő mint hizlalószer

sertések, borjak és szárnyasok hizlalására.

Az ismert hizlalási kísérletek a berlini orvosi akadémián és a bécsi csász. és kir. mezőgazdasági kísérleti állomáson, a száritott élesztőnek drámai táplálékot és körülbelül 10% emésztőképességet kimutatta.

Az élesztőek porfőszármazása ösztörire nagyobb, mint a magvas voestőryeké, ugyanint a tengeri, árpák, vb. és ennek következtében az állat súlygyarapodása szintén ösztörire akkorá gyors.

5 kg. tengeri 1 kg. súlygyarapodást eredményez 6 - élesztő 5 -

Sok sertés- és szárnyashalálól köszönötnyilvánításokkal rendelkezünk. Kérem mellékletekkel nem jár.

A csász. és kir. földművelésügyi miniszterium 1912. április 11-én kelt 14209. számú meghívására folytán a bécsi csász. és kir. kísérleti állomásra megvizsgáltott, hogy a gyár felett állandó ellenőrzést gyakoroljon és a száritott élesztő a csász. és kir. állomás díjazásával ellátva lesz készülődvé.

Rendelésekert pontosan eszközöl!

Adler Rudolf élesztőgyár, Wien 2/3.

„Kulatár“
 szobrász- és építőművészek által tervezett kősz művészi síremlékek állandó kiállítására.
 Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.
 Iroda BLUM LAJOS sírkőraktárában. Telefon 9-7

Nagyobb mennyiségű teljesen új, de régebbi modellű kéveket aratógép szállítászerkezettel és rudhordótaligával komplett darabonként 600 korona nettó árban eladó. Ajánlatok „600“ jelige alatt kéretnek a kiadóhivatalba.

Főtiszti bizalmi állást keres a mezőgazdaság minden ágában jártas, 51 éves, róm. kath., kiscsaládu, hűsége, szakértelme és megbízhatóságáról legjobb bizonyítványokkal bíró okleveles gazdatiszt, ki egy dunántúli uradalomban 12 év óta viselt főtiszti állásától a birtok bérbeadása miatt válik el. Szíves megkeresések Szűts János jószágfelügyelő, Szombathelyre kéretnek.

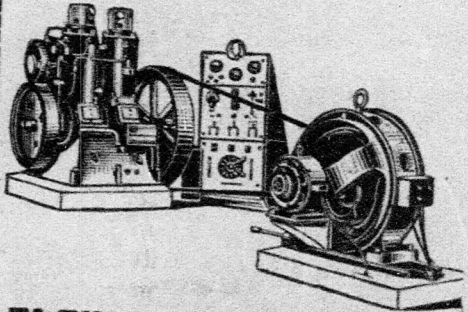
HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.
 Akinek homokja van, kérje saját érdekében:
 F. 3. Formák és szerződések csömösöit beton-árak előállításához.
 F. A. 1. Kézi üzemre berendezett beton-árak előállításához.
 G. 4. Kézi üzemre berendezett cement-cserépgyártás.
 B. B. Az Bregea építőkövek (betonblokkok) gyártása.
 C. 3. 1. A cement- és mozaiklapok gyártása című árjegyzékünket és prospektusainkat; kérje anyagának díjazás megvizsgálását; mérnököink látogatói és tekintse meg üzemünk mintabalepünkön összes cementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK
 mérnök
 cementipari gépek gyártása.
 Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

A világ legjobb gőzekéje!
 Utólérhetetlen munkaképesség! Kevés tüzelőanyag és vízfogyasztás!
 Kiváló, elsőrendű angol anyagból szerkesztve! Felülmulhatatlan tartósság! Ezek jellemzik az 52 év tapasztalatai alapján Charles BURRELL et Sons Limited Thetford, Norfolk Anglia által függőleges kötélorsóval gyártott gőzekéit.
 Költségvetéssel, szakszerű felvilágosítással szolgál Magyarország és a Balkánállamok vezérképviselőite:
A „NEMZETI PÉNZVÁLTÓ R.-T.“ parcellázó osztálya
 BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haas-palota.)
 Mindennemű kiváló csiraképességű eredeti quedlinburgi répamagvak. Parcellázásra alkalmas birtokokat veszünk.
Gőzekemiveléseket arra alkalmas területeken, úgy szántást, rigolirozást és mindenféle talajmivelést is elvállalunk.

BIBORHEREMAGOT
 vásárol és mintázott ajánlatokat kér **Hernfeld Adolf** magnagykereskedő **Wien, 2/1.**

Villamos világítás
saját teleppel
nyersolajmotor-üzemre
gazdaságok, kastélyok stb. részére.
Szivattyutelepek. 478
Olesó árak. Gyors szállítás.
Legolesőbb üzem.

ELEKTRA villamos és erőtelepek építő r.-l.
Budapest, VI., Gyár-utca 11. R.

Sok bort

szüretelhet, ha
idejében

permetez

a valódi javított

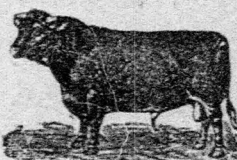
brixeni **KRISTÁLY AZURIN**-nal
mely legmegbízhatóbb védőszer. Kapható mindenütt.

Képviselek kerestetnek.
Csomagonként 1 liter vízhez 80 fillér.

MOLNÁR M. és TÁRSAI

Budapest, VI. ker., Révai-u. 14/1.

Rézkénpor permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva,
gépolaj, gépszij stb. legolesőbban. 5559

Zuchtvieh-Etablissement
Bárá Winnersperg Egon,
Laxenburg bei Wien.

Szállítok legjobb minőségű
tenyésztés- és haszonállatot,
ugyszintén lovakat, juhokat,
kecskéket és mindenféle
fajú sertést. Szakértő mindenféle angol faj: **Shor-**
thorn, Linkolnshire, Hereford, Sussex, stb.,
ugyszintén az összes altípi fajok (**Ostfrics, Weser,**
Wiltster stb.) bevitelében. Kiviteles és behozatala az
összes belföldi alpesi fajnak (**simmenthall, svájci,**
montafoni pinzgau stb.). Számtalan elismerőlevéllel
rendelkezem. Szállítottam Ausztria, Magyarország, ugy-
szintén a külföld legnagyobb uradalmainak. 5018

Finom és goromba
buzakorpát, malom-
konkolyt, buzaocsut

franko bármely állomásra egész évi
kötésre is a legjutányosabban szállít

MANDL ZSIGMOND MAKÓ.

A jövő építőanyaga!!

Bárki homokját jól értékesítheti, ha
czementipari berendezéseimen

czementcserepet, czementtéglat, czementesövet,
üvegestömböt, színes folyosólapokat stb. gyárt.
Aszbeszt-palagyarak berendezése. ::

A kontinens legnagyobb czementipari gépgyárának
vezérképviselete. Legrégibb vállalat a szakmában:

KRISHABER GYULA

czementipari és agyagáru-gyára-
kat berendező műszaki vállalat 5609

Budapest, V., Lipót-körut 5.

Látogatás, anyagvizsgálat díjtalan.
Czement napi áron nagybani eladása.

ELADÓ!

100 drb 2 éves elsőrendű
erdélyi ökörborju

Levélbeli vagy sürgönyi felhívásra
kocsim áll rendelkezésre Aranyosgyáras
állomáson. Levél- és sürgönyczim:

DANCSILLA TESTVÉREK

MEZÓNAGYCSÁN. 5906

Herkules idomvasablak

Ujdonság! Ujdonság!

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

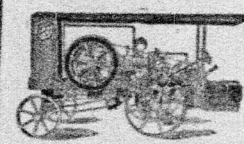
Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Herkules idomvasablak

Kérjen árjegyzéket.

Elsőrendű gyártmány! Kevés égőanyagfogyasztás!

Teljes jótállás!

Hedvező
részletfizetés!!

Mérnök látoga-
tás díjtalan!

Szállítunk: benzín-, nyersolajmotor és gőz-
oséplőszerelvényeket, magánjáró motorokat,
mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket,
mérlegeket, malom-, szeszgyár- és téglá-
gyárberendezéseket, elvállaljuk ezek tervezé-
sét és felépítését legolesőbb árak mellett.

Központi Gépforgalmi Vállalat

Kerschbaum és Társai

Budapest, VIII., József-körut 43. sz.

Raktár IX., Soroksári-ut 51. szám.

Kérje előnyárjegyzékünket. 546

Eladó vagy kiadó
birtok

1342 hold, melyből 72 hold **kitünő rét**,
a többi **kitünő szántó** föld, 56 hold **dohány-**
termeléssel, sok szép épületekkel. A vasuti
állomástól fél órányira, köutal összekötve,
vagy a most épülő vasuttol 5 percnyire
lesz. Czim a kiadóhivatalban. Ügynök
nem díjaztatik. 5892

Fertőtlenítse

a ló-, szarvasmarha-,
sertés- és tyúkistállót,
ugyszintén a tehénészet üzemi esz-
közöket, sajtgyárat és szesziföldöt

Formaldehyd 40% Union-nal.

Alkalmazása Kényel-
mes és gyors, hatása
erős és biztos. 5000
Használati utasítások,
próbák és árlapok bár-
kinek rendelkezésére
állanak. 5000000

Union Aktiengesellschaft für chemische Industrie
WIEN, VI., GETREIDEMARKT 7. 5641a

ÖKÖRPATKÓK

czélszerűek, tar-
tósak és olcsók.

„HANN“ jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi
patkóink minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas

igás ökör részére.

Szabad. lópatkók

igás- és hátsólovak részére, első
díjjal kitüntetve és szakemberektől
legjobban ajánlva.

Pata- és csülökszegek,

csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

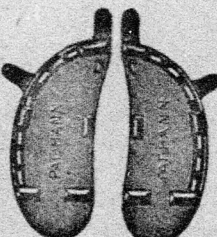
M. HANN'S SÖHNE

RAINFELD

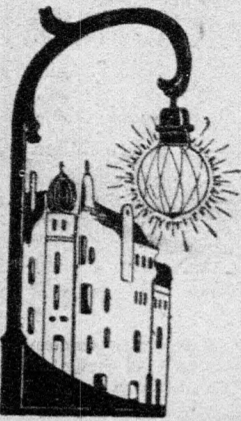
a/d. GÖLSEN N. O.

Aszokhordók minden méretben czéggelzéssel, vagy a nélkül szállí-
tásra és raktári hordók, lyukfuro és becsavaró készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánycsarnok

üzeme egy motorral végezhető. ::

Olcso üzem! Olcso ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NÍRNEVŰ ÓRAÜZLET.

Alapítva 1877

Prusweller János

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

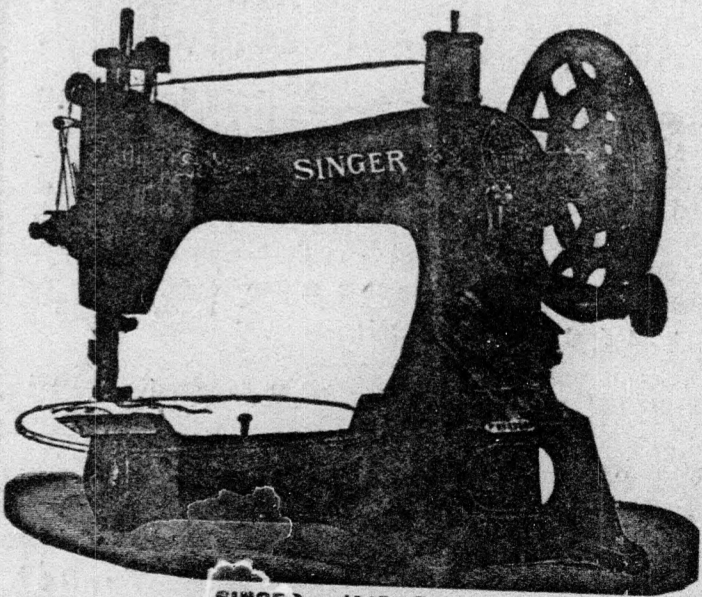
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

SINGER

varrógépek varrás, tömés, foltozás és beszegéshez, ...

a szákgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER zsáktömő gép.

Elektromotórok és erőüzem-berendezések a legújabb és legtükéletesebb szerkezetben

SINGER CÖ. varrógép-részvénytársaság

Főüzlet: Budapest, IV. ker., Semmelweis-utca 14. szám.

FIÓKOK MINDENÜTT!

FIÓKOK MINDENÜTT!

GŐZ mozdonyok
lokomobilok
gépek

GŐZ kazánok
motorok

VÉTELE, ELADÁSA, BÉRLETE.

Sínek, kocsik, váltók, fordítókorongok, keskeny- és rendes nyomtávu vasutak számára (különösenhasználatra is). Keskeny-nyomtávu vasúti anyagok és közlőmű (transzmisszió) alkatrészek gyártása. 5189

Schlesinger Alajos Gépgyára
Budapest, V., Váci-ut 30-32. szám.

Eladó birtok

3 órányira Budapesttől 1000 hold prima gazdaság, nagyon jó épületekkel, szép urilakkal, parkkal, élő és holt felszereléssel, terméssel 800.000 koronáért.

Beyer Károly Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

5218

Telefon 12-85.

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

500 drb elsőrendű magyarfajú erdélyi jármos ökröt,
700 drb 1-2-3 éves " " ökrborjut,
10.000 drb különféle súlyú és koru süldőt,

ezenkívül elfogadunk mindenféle tenyész- és haszonállatok, valamint gazdasági termékek adás-vételére szóló megbízást úgyidegen, mint saját számlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 619. Kolozsvár, Deák-Ferencz-utca II. Sürgönyozim: Közvetítés. 6562

Napszámosjegyzékek.

Zsebben hordozható alak, 100 lapos terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 1.60
Zsebben hordozható, 2 heti beosztással, darabja	K 2.-
15 x 20 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 3.-
15 x 20 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja	K 4.20
19 x 26 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonkint	K 3.20
19 x 26 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonkint	K 4.80
Napszámosjegyzékek, 8-ad alakban, ivenkint	K .03
Napszámosjegyzékek, 0-ás alakban, ivenkint	K .05
Napszámosjegyzék, 6-os alak, 50 ives terjedelemben	K 5.30
Napszámosjegyzék, 6-os alak 100 ives terjedelemben	K 6.70
Napszámosjegyzékek, rendes ivenagságban	K .13

Kaphatók a „Pátria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

„ULTRAREFORM“

háztartási BEFŐTTES ÜVEGEK törv. véd.

Gyümölcs, gyümölcslé, gyümölcsszórp, főzelék, gomba, hús, leves, tej, stb. befőzésére és készletartására.

Felülmulja az összes e téren létező rendszert.

IDEÁLIS ZÁR. KIVÁLÓ MINŐSÉG. OLCSÓ ÁR.

Szakácskönyv kívánatra ingyen és bérmentve. — Kapható minden konyhaberendezési üzletben vagy

STÖLZLE C. FIAI ÜVEGGYÁRAK R.-T.-nél

Budapest, VI., Király-utca 50.

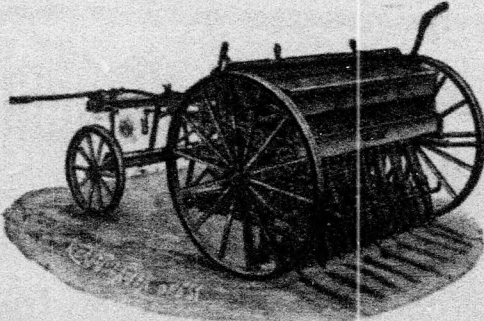
Lezárt üveg.

Nyitott üveg.

5902

SZAB. „REKORD II” műtrágyavetőszerkezettel kombinált sorvetőgép.
Sorba vet — sorba trágyáz!
 A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmánya.

A sorbatrágyázás nagy
 termésthöbbletet ered-
 :: ményez. ::

A sorbatrágyázás által
 kb. 50% műtrágya meg-
 takarítás érhető el. ::

SZAB. „REKORD II” a létező legtökéletesebb sorvetőgép, a leg-
 ideálisabb műtrágyaszóró, az egyedüli kifogástalanul működő kombinált vetőgép. ::
 A szab. „REKORD II” az egyedüli kombinált
 vetőgép, amelylyel a sorba való vetés és a sorba való
 trágyázás egyidejűleg kifogástalanul végezhető.

Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál:

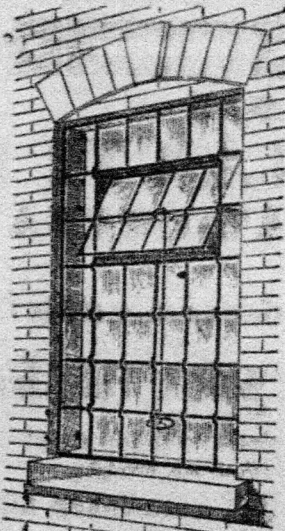
A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
BUDAPEST.

LEPTER JÁNOS vasszerkezetek és lakatosdruk gyára
 Budapest, 8., Asztalos Sándor-ut. 16.

Alapított 1885. Sürgőnyezim LEPTER, Budapest, Pókerdő. Telefon 55-22

A JELENKOR LEGTÖKÉLE-
 TESEBB ÉS LEGOLCSÓBB **IDOMVASABLAKA.**

Ujdonság!

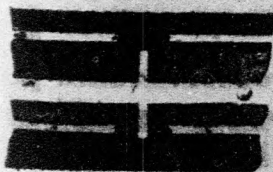
Ujdonság!

KÖPPLINGER
 szabadalmazott
IDOMVASABLAK.

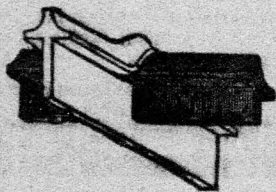
**14 MÜVELT AL-
 LAMBAN SZA-
 BADALMAZVA**

700

Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági mellék-
 épületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas
 Régi rendszer. Köpplinger rendszer.

Megkeresésekre
 költségvetéssel
 készítenek szol-
 gálatokat.

A védekezési időszak beköszöntésével felhívjuk
 a t. gazdaközönség szíves figyelmét az
eredeti dr. Aschenbrandt-féle
bordói porra és rézkénporra,

mely védekezési anyagok a szőlő peronoszpórája és
 lisztharmata ellen évtizedes tapasztalatok szerint leg-
 jobban beváltak.

Szíveskedjék a szükségletet mielőbb
 megrendelni.

Kötelességünknek tartjuk a t. gazdaközönséget
 figyelmeztetni, hogy hasonló néven értéktelen után-
 zatok jönnek újabban forgalomba. Csakis oly Aschen-
 brandt-féle porokat tessék elfogadni, melyek a
 Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezetének bélye-
 gével vannak ellátva.

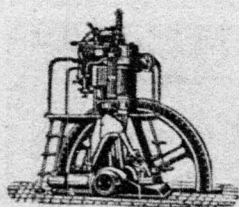
ÁRAK:

50 kilogrammos zsákokban kg.-ként **64 fill., 45 fillér,**
 10 és 5 kg.-os zsákokban kg.-ként **68 fill., 49 fillér.**
 2 kilogrammos dobozokban **69 fill., 50 fillér.**

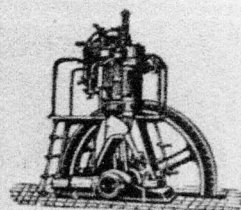
Megrendeléseket elfogad és részletes ismertetést küld a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

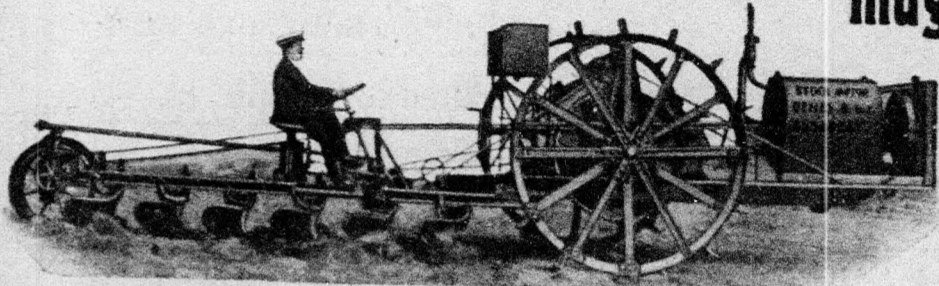

LANGEN ÉS WOLF **EREDETI**
BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÜT 59. OTTO MOTOROK

A legutóbbi budapesti gépkiallításán motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

Az egyedüli olcsón és jól dolgozó

magánjáró benzinszántógép-

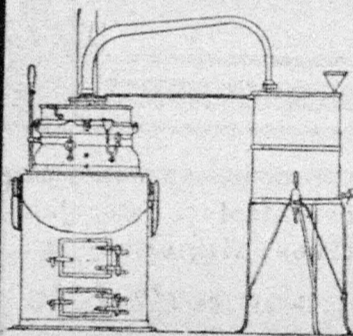
ről kérjen szakleirást, rentabilitás számítását és árajánlatot

DÉNES B. BETÉTI TÁRSASÁGTÓL

Budapest, V/16., Lipót-körut 15. sz.

A géppel naponként **15-20** holdat 10-14" mélységre felszánthat, minek bebizonyítására hajlandók vagyunk a gépet **próbára** leküldeni, ha komoly vételszándéka van.

Pálinkafőző-üstök.

Szeszgyári berendezések.
 Borszűrőgépek és hordógözőlők stb.

Jutányos árak! 5833
 Kedvező fizetési feltételek!!

Magyar Rézműarugyár
 részvénytársaság
 Ujpest, Gyár-u. 15. f.

Hajtó nyers-
 Kenő-
 Henger-

OLAJ

„Diesel” és bármely más rendszerű motor, gőzgép és mindenféle más gépekhez,

atározott és atómentes

BENZIN

motorok és automobilmek

részére, valamint forrasztási, oldási stb. célokra.

Szükségletét legjutányosabban szállítja a

HAZAI KŐOLAJIPAR R.-T.

Budapest, X., Gyömrői-ut 142. Telefon 50-84.

Saját érdekében Kérjen ajánlatot!

ELSŐ MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

Juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

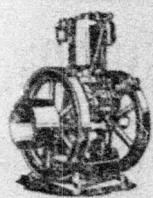
Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű zsíros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legméréskeltebb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képes bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk. **AZ IGAZGATÓSÁG**

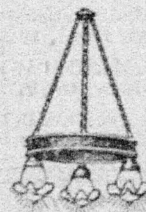
Negyvennegyedik üzemév!

Különösen az idei gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **GYÁRI MOSATÁSA.**

SIGNER F. ÉS R. MÉRNÖKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT

Budapest, V., Perczel Mór-utca 1. szám (Szabadság-tér sarkán).
Telefon: 63—01. Sürgőnyezim: „Konnektor“. Alapítva 1903-ban.

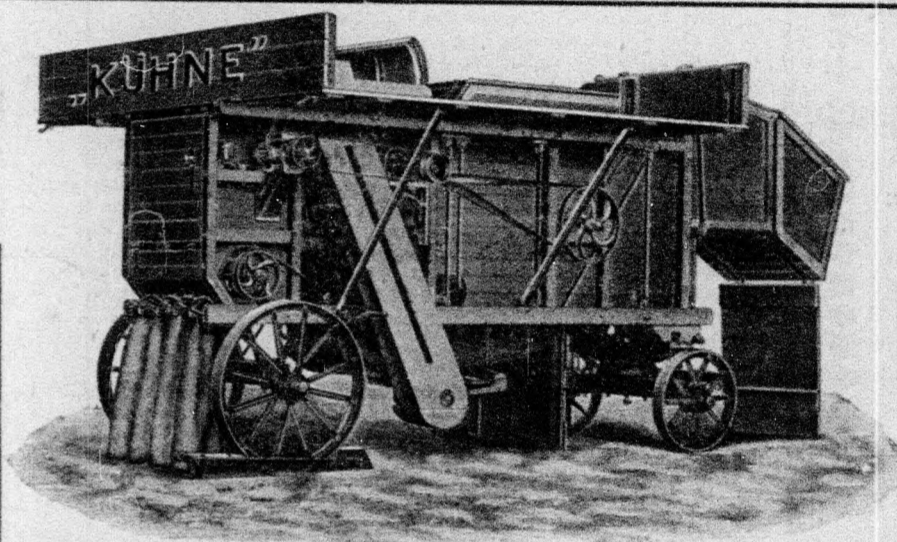

Specialitások: Villanyvilágítási, erőátviteli és szivattyutelepek gazdaságok és kastélyok számára, „Bavaria“ és „Reformátor“ motorok benzip-, szivógáz- és nyersolajüzemre.

Néhány referenzia:

Turonyi Biedermann Ottó, Mezőgőz, Szentmiklóson, Bükkfán, Endrőczün és Kárászán 5 berendezés.
Gr. Tisza István, Geszten, Gyantén, Sarkad-Keresztúron és Varsányhelyen 4 berend.
Lovag dr. FlochReyherberg Alfréd, Gődön és Szüdrákoson 4 berendezés.
Váci püspöki uradalom, Magyaroson és Cselőten 3 berendezés.
Csáki Géist Gyula, Csákon 2 berendezés.
Kállay Béni, Nógrádberczel.
Gróf Almásy Dénes, Sarkad.
Bleuer Jenő, Ibrány.

Dr. visontai Kovács László, Vámoagyórk.
Zuokermann Arnold, Nyíriöv.
Gróf Dessewffy Miklós, Venosellő.
Bezerédi Bezerédj Andor, Ménfő.
Gróf Bréda Viktor, Lökűsháza.
Ibrányi Mihály, Galgagyórk.
Gróf Keglevich István, Ipolykürt.
Bajcsai Beliczay Tibor, Fiter-pusztá.
Ifj. gróf Csáky Gyula, Szendrő.
Segesváry Odón, Domony.
Kakucsi Liebner József, Inároskúcs.
Baró Behus László, Lusaipiccola.
Nadányi Miklós, Feketegyőrös.

Verőléczes és szeges rendszerű cséplőgépeket motorhajtásra
:: motoros és járgányos ::
cséplőkészleteket
„OSBORNE“ aratógépeket
elsőrendű kivitelben szállit

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-társ. Mosonban

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak:

Temesvár, Debreczen.

Ne késsünk a tarlóhántással! ■■■ Alkalmazzunk „OSBORNE“ tárcsaboronákat!

HOFHERR-SCHRANTZ ÉS CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T.

Budapest, VI., Váci-körút 57.

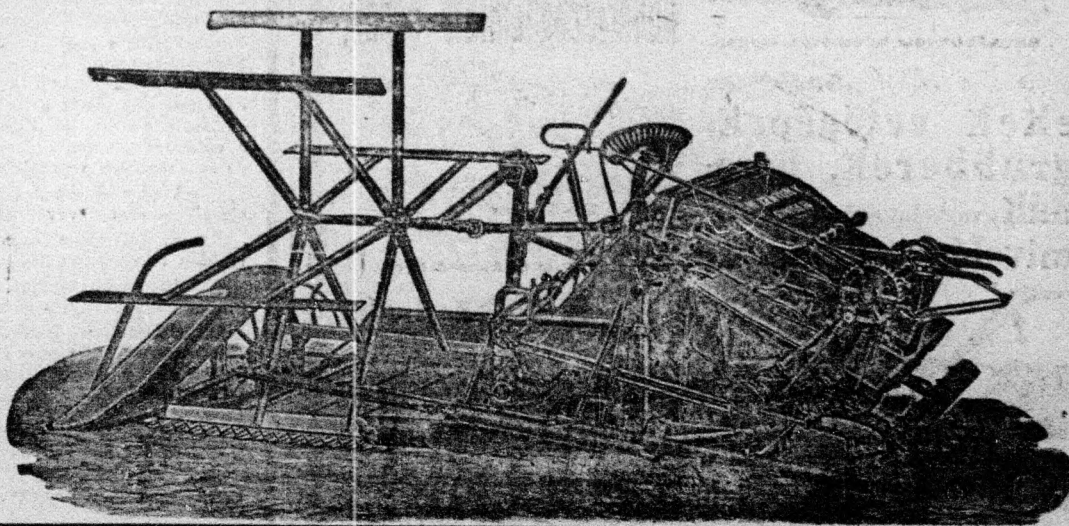
A „WOOD“ kéveköto-aratógép auto-rudhordóval

rendkívül tartós, könnyen kezelhető és minden más kéveköto-gépnél könnyebben vontatható; megbízható, tiszta munkát végez, kétségtelenül a

legjobb kéveköto.

A „Wood“-féle marokrakó aratógépek, fűkaszálók

szintén elismert, legkitünőbb gyártmányok, melyek kizárólag fenti cégénél kaphatók. Részletes leírással és árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

Hizóállatkiállítás Wien, 1906. I. díj: az állami aranyérem.
 Hizóállatkiállítás Wien, 1908. I. díj: kiállítási aranyérem.
 Tenyészállatkiállítás Prága, 1909. I. díj: A cseh királyság gazd. tanácsának díszoklevele.

A Koseladás

a leneschitzi eredeti hampshire törzsjuhászatban megkezdődött. Van szerencsénk a t. gazdaközönséget erre meghívni. **Schwarzenberg herceg uradalmi igazgató-sága Postelberg, vasutállomás Postelberg, Csehország.**

5843

Eladó uri birtok!

Krassó-Szörény megyében, fővonalától 5 km. egytagban 3000 kat. hold, 1800 kat. hold prima szántó, 700 kat. hold vágható szép erdő és legelő. Vadtenyésztésre igen alkalmas. Gazdasági épületekkel, újszeszgyárral, malommal, villanyvilágítással és telefonnal felszerelve, 19 szobás új szép kastélyval és parkkal. Ügynökök kizárva! Czim a kiadóhivatalban. 5897

PROPPER SAMU

mezőgazdasági
gépészletében

Budapest, V., Váci-útról 52.

nagy választékban és előnyös áron
Kaphatók lényeges javításokkal ellátott

DEERING-féle eredeti amerikai

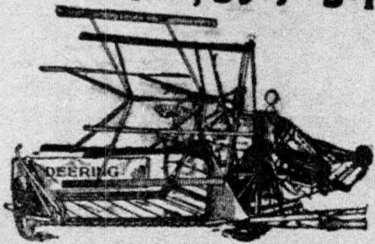
aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszalógépek.

tárcsásboronák,

amerikai

WEEDER

kukoriczagyomláló-gépek,

„DEERING”-féle kévekesaratógép.

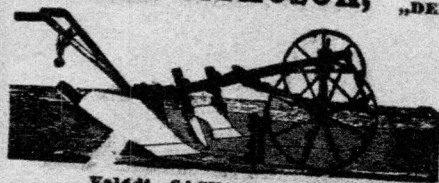
továbbá a valódi „Sack”-féle
ekék, vetőgépek,
grubberek, boronák,
valamint kitűnő szőlő-
mivelési eszközök,

„DEERING”-féle fűkaszalógép.

„APOLLO”

meszelő- és per-
metezőgépek,

Valódi „SACK”-féle kaszáló.

szalmakötélfonógépek

és mindentféle egyéb legelőrendű
gépek és eszközök.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, miképen a **Csanád megyei Mezőkovácsháza Község** közvetlen közelében levő **Bélamajor** nevű gazdaságot a folyó évben felosztván, annak alább felsorolt gazdasági felszereléseit a folyó évi június hó 28-án délelőtt 10 órakor kezdődő önkéntes árverésen el fogom adni, amely árverésre a n. é. gazdaközönséget és az érdeklődőket ezennel meghívom.

Ezen árverésen a következők fognak eladni:

1. Egy garnitúra 2 géprendszerű Fr. Dehne Halberstadt gyártmányu gőzszántógép, melynek tartozékai:
 - a) 2 drb 20 névleges löerejű Compound rendszerű gőzmozdony, melyek tűzszekrényei vörösrézből vannak készítve és úgy a hozzá felhasznált anyagok kitűnősége, mint pedig elmés szerkezete és kiváló szép munkája, valamint óriási munkaképessége folytán a legkitűnőbb 2 géprendszerű gőzszántógép.
 - Mint elmés szerkezete egyik kiválóságát említem meg, hogy a kötéldob meghajtása két függélyes tengelyre szerelt két fogaskerékpárral kötélsobassággal történik, s így könnyű szántással az ekék roppant gyors, nehéz munkánál pedig lassan, de biztos huzatása válik lehetőségessé a gőzgépek megerősítése és anélkül, hogy azok fordulatszámát akár egyik, akár másik esetben változtatni kellene.
 - b) 2 drb vasból készült vízfordó lajt;
 - c) 1 drb vízvivattyú;
 - d) 1 drb 6 személyre berendezett, tűzhelyvel, ágyakkal, szekrényekkel padok, asztalok, stb.-vel téli lakhatásra is berendezett fűthető hatalmas lakókocsi.
 - e) 1 drb barázdás mélyítő eke,
 - f) 1 drb 6 barázdás sekélyszántó eke,
 - g) végül szerszámok és tartalék alkatrészek.

A teljes szántógarnitúrát minden tartozékaival együtt 1910. évi május hónapban vettem a Fr. Dehne Halberstadt gőzkegyárból, mely gyár a gőzmozdonyokat 1903. évben készítette, de azokat szántásra nem használta, hanem szántási versenyeken és gépkiallításokon való részvételre, illetve bemutatásra tartotta s miután nálam sem volt sok munkájuk, azok ma is elképzelhető legjobb karban vannak és olyanok, mint a teljesen újak.

2. 1 drb Hofherr és Schrantz gyártmányu 12 névleges löerejű féltabil gőzgép.
3. 2 drb Olaiton—Shuttleworth-féle cséplőgép.
4. 1 drb Schlick-féle 300 mm.-es vízvivattyú, melynek vízszállító-képessége óránként körülbelül 5000 hektoliter és üzembentartásához egy 10 névleges löerejű gőzgép vagy annak megfelelő más motorikus erő szükséges. E szivattyú nagyobb földterületek öntözésére használatos.
5. 4 drb Cormick-féle és 1 drb Jonston-féle aratógép.
6. 1 drb „Senior” tengeriültetőgép.
7. 1 drb Ásványi-féle tengeriszárítógép.
8. 1 drb Rekord-drill 20 soros vetőgép.
9. 1 drb Shuttleworth-féle 17 soros vetőgép.
10. 1 drb Vestfália műtrágyaszóró (még használatlan).
11. 1 drb tengerimorzsoló géphajtásra.
12. 1 drb Shuttleworth-gyártmányu Laas-féle nagy kapálógép.
13. 1 drb marhamérleg.
14. 1 drb teljes takarmánykamraberendezés, amely egy 5—7 löerős Bolinder nyersolajmotorból, több takarmányelőkészítőgépből áll. (A motor 1911. év őszén lett beszerelve).
15. Több szecskavágó, róparágók, triőrök, gyűrűs és simahengerek, tizedes mérlegok, stb. kisebb gépek, használt szekerok, kocsiok, stbik.
16. 1 drb Köhler-féle gummierekes csukott hintó és több más hintóféle.
17. 1 drb 16—20 löerős 4 álló hengeres, 6 ülésos Laurin—Clement-gyártmányu automobil, leereszthető tetővel.
18. Körülbelül 10 mázsa dohányzsinór.
19. Körülbelül 90900 drb dohánykuka.
20. 12—15 drb 1911. évben Schweizből importált 3 éves tohén.
21. 12 drb 1911. évben Schweizből hasban importált, most 6—7 hónapos úszó és bika.
22. 5 drb Schweizből importált előhasu úszó.
23. 4 drb prima járműcső.
24. Teljes vajkészítőberendezés, amely tejelező, 2 drb holsteini vajkőpülő, 1 vajgyuró, 1 tejhütőgépből, fejési mérleg és tejeskannából áll.
25. Első Magyar Gazdasági Gépgyári gyártmányu egy drb 5 vasu szántóka, egygéprendszerű gőzekék általi vontatásához.
26. Gazdasági kocsiigáram felesleges készletéből 60—70 megvasalattan gazdasági igáskocsi és igászekér.

Vevők a megígért vételárat annak elfogadása után 1000 kor.-ig azonnal készpénzben kötelesek befizetni, az 1000 koronán felüli vételknél a megígért vételár 10%-a azonnal, a hátralékos vételár pedig 8 napon belül lefizetendő és a megvett ingók a teljes vételár befizetése ellenében ugyanazon idő alatt elszállítandók. — Az 1000 koronán felüli vételknél, ha a vevő 8 nap alatt a vételárat teljesen összegében ki nem fizeti, elveszti a teljesített fizetéseket és az árverésen vett ingóságok tulajdonjoga reám vissza száll.

Az így elvesztett befizetések kötbér jellegével bírnak. — Késedelmek elszállítás esetén vevő rakbért fizet.

Az árverésen megvett ingóságok azonnal átveendőek, azok áthelyezésére minden felelősség nélkül 8 napig férő helyet engedek.

Az árverés napján annak megkezdése előtt minden tárgynak kiküldési ára megállapított, s ezen áron alul történt ígéret reám néve nem kötelező.

Bélamajor gazdaságnak a Mezőhegyes-Kétegyházi vonalon „Bélamajor” néven külön vasuti állomása van, amely vasuti állomás az árverés helyétől csapán néhány lépésnyire van, s így minden kocsiól való gondoskodás felesleges.

Bélamajor, 1912 június hó.

U. p.: Mezőkovácsháza, (Csanád megye).

5900

Ortutay Gyula
földbirtokos.

Néhány száz koronával többet vesz be, ha a trágyalének nagyobb figyelmet szentel!
Trágyalészivattyúk, trágyaléosztók és trágyaléhordók.

ugyszintén minden faju szivattyukat, vízvezetőket a legkiválóbb szerkezettel készít

ANT. KUNZ
 cs. és kir. udvari szállító
M. Weisskirchen (Morvaország).
 Prospektusok ingyen és bérmentve. Ausztria-Magyarország legnagyobb vízvezeték és szivattyúk speciális gyára.
 5350

Eladó mangalicza tenyészkánok.

70 db elsőrendű 13 hónapos mangalicza kan eladó **Stein Testvérek csobajai gazdaságában.** Ugyanitt 80 db 13 hónapos **tenyészkocza is kapható.** Vasutállomás: **Tarozal.** Posta: **Csobaj** (Szabolcs megye). 5513

Eladó birtok.

Szolnok várostól 16 kilométer távolságra, közt mellett fekvő 408 magyar hold, tulnyomórészen szántó földből álló igen szép földbirtok eladó, esetleg haszonbérbe is kivehető. Van rajta elegendő gazdasági épülettel, uri lakházzal, kerttel ellátott tanya, mely közvetlen a község mellett fekszik. Közlekedési felvilágosítás **Szalay János** tőzárképzőtársa igazgatójánál **Szolnokon** szereshető. 5861

Valódi angol Tip-Top-jegű manilla

kévekötfonalat

lőhálót, valamint minden nemű gazdasági kötéláru, zsák és ponyvákat

ajánl **Bleier és Weisz** cég.
 Budapest, VII. Ker., Károly-Körút 7. szám.
 Sürgőnyezim: „Kötélgyárak Budapest”. 5901 Telefonszám: 18-67.

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.

Mezőgazdák: alapítsatok burgonyaszárító-berendezést és gyártsatok burgonyapelyhet!

A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hizlalo takarmány.

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül 400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, árajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál

Schein Gyula
 magánmérnök
 Budapest, IX. ker.
 Lónyay-utca 25.

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!

Őszi trágyázás! Óvakodjunk a külföldi Thomassalak utánzattól!

A valódi THOMASSALAK
 Ióhere védjegyű

a legjobb és legolcsóbb, minden növényes alkalmazható, foszforsavas műtrágya, melynek tisztaságáért, beltartalmáért és porfinomságáért mindenkor garantálunk

Magyarországon 30 év óta Minden zsák ezen védjeggyel van ellátva

van legjobban bevezetve! Árajánlatok, szakiratok és mindennemű egyéb felvilágosítással készséggel szolgálunk!

László Marcell Budapest, VI., Eötvös-u. 28.
 a Csehország Thomassalak magyarországi kizárólagos értékesítője.
 Vétel előtt kérjen árajánlatot! Eredeti stamptól káltsók és káinli legolcsóbb napi árban!

FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlatot szolgálunk!

Sovány és hizott SERTÉSEKET

a legjutányosabb áron értékesít és beszerez

Zadák József
 sorfőbizományi irodája, Budapest, Népszínház-utca 17. szám.
 Minden felvilágosítással készséggel szolgálunk. Elsőrendű szalonával szolgálhatok.
 5887

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak **jármos ökrök, tinók, tehenek, bivalyok, lovak, juhok, sertések, minden tenyész- és haszonállatok beszerzésére** és azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból, kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. Czim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt. 6719 Telefon 311. Interurbán.

Kéretik a czimet össze nem tévesztetni a mostanában létesült „Erdélyi Kereskedelmi Áruforgalmi Közvetítő Részvénytársasággal”!

Eladó Fowler gőzeke beszerzése folytán feleslegessé vált egy 1910 október 11-én beszerzett **MacLaren-féle** legnagyobb gyártmányu **gőzeke** 14-es berendezéssel, illetve áll két 4-es és egy 6-os ekéből teljes felszereléssel. Megtekinthető és bővebbet **Lamm B. és Fialnál Fűrészd, Tolna megye.** Posta vasut és távirdaállomás. 5894

2438/1912 **Esterházy hercegi hitbizomány. Pályázati hirdetmény.**

Főméltósága herceg Esterházy Miklós ur hitbizományi uradalmának központi számvevőségénél Kismartonban **két számgyakornoki állás** üresedett meg.

A betöltendő számgyakornoki állások javadalmazása egyenként: évi 1400 korona alapfizetés, 100 korona működési pótlék, 12 úrm. tűzifa és egy burorozott szobából álló lakás.

Pályázóktól feltétlen magyar gazdasági főiskolai végzettség, valamint a magyar és német nyelvnek szóban és írásban való teljes bírása, továbbá nőilen állapot megkívánatik.

Kik nagyobb uradalomban számviteli teendőkből már némi gyakorlatot szereztek s katonai szolgálaton már tul vannak, előnyben részesülnek.

Pályázni óhajtok bizonyítványmácsolatokkal s kellő referenciákkal (melyek vissza nem küldetnek) felszerelt sajátkezüleg irt folyamodványokat a hercegi központi igazgatóságához Kismartonba 1912. július hó 1-ig nyújták be, mert később beérkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Kismarton, 1912. évi június hó 12-én.
 5902 **szentgericzei Nagy Albert** kormányzó.

... Mérnöki és műszaki iroda ...

Czeplédy Endre

okleveles mérnök, hites földmérő,
kir. törvénytörvényes hites szakértő

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 51.

Telefon
132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű **felmérési, birtokrendezési, parcellázási, tagosítási arányosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat, öntözési, ut- és vasutervezéseket, valamint méraókszakértői teendőket és véleményezéseket.**

1125

KERESTETIK

a Pöstyén—Trencsén-i vonalon **300—500 holdas bérlet.** Pest közelében, víz mellett 500 holdig terjedő bérlet, megfelelő épületekkel. Dunántúl több bérlet 1000 holdtól felfelé, prima megbízók részére. Ajánlatokat kér:

rőjtőki BAUER ANTAL

földbirtokközvetítő irodája

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

Telefon: 166—66.

Ami megfizetendő bizalom, amely eddigi közvetítési minőségemben a nagyérdemű gazdaközönség részéről osztályrészemül juttatott, arra indítottak, hogy jövőben fenntartva közvetítési szolgálataimat; egyszersmind saját legelőmön állandóan járműveket, tényleg és borjukat bizonyos mennyiségben készleten tartanak és így nemcsak közvetítés, hanem bizományi megbízás, csakugy fixeladással is szolgálatra lehessenek a tisztelt gazdaközönségnek. Amidőn ezen szives tudomásul vételét kérem, ajánlom magam a nagyérdemű vevőközönség jóakarátába, kérem teljes fizetéssel azután is hozzám fordulni, ígérem, hogy minden tekintetben megelégedésükre leszek.

Kolozsvár, Fellegrvári-ut 106. szám.

Teljes tisztelettel:

Bedőházi Pál.

5042

Gazdaságok vizellátása

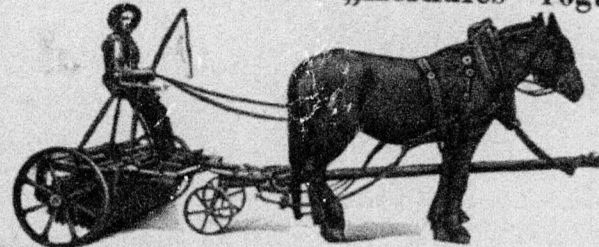
motoros szivattyúval! A motor **takarmánykamra-üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz** stb. is használható! **Egyszerű kezelés!** Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
102-24

Ki való újonság a föld belterjes műveléséhez !! a szabadalmazott „Herkules“ rögapritó.

A m. kir. Magyaróvári Gazdasági Akadémia ezen **rögapritót** az eddig létező leg-tökéletesebb és leghasználatosabb földmégművelő gépek jelentősé ki, amely elősegíti a belterjes gazdálkodást és nagyban elő-mozdítja a föld-termőképessé-

gének kihasználását. A „Herkules“ rögapritó gép használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, a minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kel-kezik. A „Herkules“ rögapritó egy fogatos állat után, mint gőzke után való alkal-mazásra tökéletes nagyságban készült. Ezen gép használhatóságáért teljes szavatosságot vállalunk és amennyiben csőljának meg nem felelne, úgy azt készséggel visszavesszük. A „Her-kuless“ rögapritó ismertetésével díjazatlanul szolgál a magyarországi egyedülnél

1498

Takács Oszkár gép-nagykereskedő cég

Budapest, VI., Nagymező-u. 49. Raktártelep VI., Aréna-u. 112

Eladó birtok

Gömör megyében, 1000 holdas, belőle 850 szántó, dohánytermelési engedéllyel, 9 szobás urilakkal, sík terület, teljes kitért felszereléssel. Ára 570.000 korona; tényleg van rajta 415.000 korona, 1. helyű kölcsön, 100.000 koronát a tulajdonos vételárhátralék ezimén rajta hagy, így a vételhez 50.000 korona kell. (b)

Bővebb felvilágosítást ad:

HIVATALOS ÓRAK: d. u. 3—6-ig.

TELEFON 67—28.

STRAUSZ ADOLF

Ingatlanforgalmi és jelzálogközvetítő irodája.
BUDAPEST, VII., ARÉNA-UT 17. SZ

Miután Hollandiából zárlat miatt állatot nem lehet kivinni, ajánlunk Németországból,

ahol nem szükséges a m. kir. miniszterium behozatali engedélye, és pedig

elsőrendű: Ostfriesi, Oldenburgi, Clelandi (Alsórajnavidék) és Wilstermarsch

szarvatmarhákat mindenféle fajtában és pedig **hasas teheneket, hasas üszöket**, ugyszinte **hágóképes bikákat** Magyarország bármely vasuti állomására fuvar- és vámmentesen a vasuti kocsiból való kiszállítás után kilőszámra adatik el.

Ez év őszén a következő szállításokat eszközöltük:

gróf Serényi uradalma, Vác-Duka, már őtődizben. **Ujhelyi Imre** a magyaróvári gazdasági iskola igazgatója, a gazdasági iskola uradalma részére. **Dr. Barna Balázs** a magyaróvári gazdasági iskola tanára. **Somogyi Dezso** ur mintagazdasága részére. **Rónafő, u. p. Magyaróvár.** **Báró Hatvány** mintagazdasága, Hatvány (igazgató Minarek). **Lamm B. és Fial** mintagazdasága, Felsőnyék, u. p. Fürged, másodizben. Magyarország körülbelül 600 legelő uradalmanak és nagybirtokosának.

D. STOPPELMANN & H. VAN ZAND, WINSCHOTEN-ből (Hollandia).

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

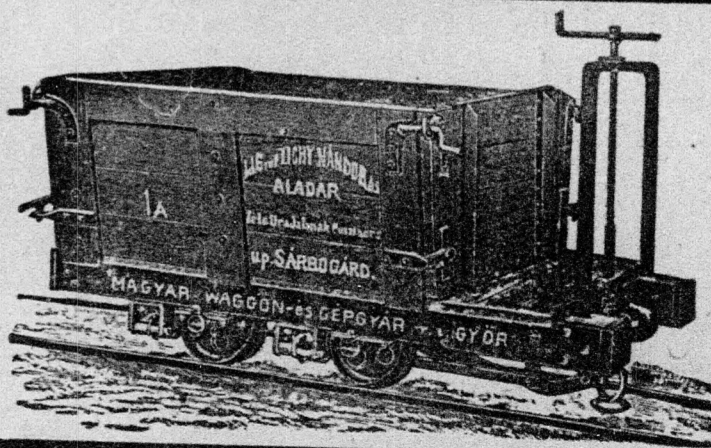
Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.**

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON-ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály

Budapest, V., Váci-körut 32.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes kiépítését és hozzátartozó anyagok szállítását

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 115-80.
115-81.

Fa- és házigomba ellen

egyetlen biztos szer a : **SERPULIT.**

SERPULIT R.-T. BUDAPEST, VII., Telefon: 81-50.
Damjanich-utca 12. Prospektus és használati utasítás ingyen és bérmentve.

A brüsszeli kiállításos **GRAND PRIX**

BRONS-MOTOR

Németországban 10.000 Márka első díj

A Diesel-motor legtokéletesebb ujtása.

A leggyorsabb szerkezet motor.

A legelősebb izamó motor.

Minden pillanatban üzemre kész. Nincsen gyújtó készüléke. Nincsen légszivattyúja.

A leggyorsabb és legtokéletesebb magas nyomású nyersolajmotor. A lövedőtől kezdve minden nagyságban.

LAURIN és KLEMENT R.-T. BRONS-motorgyárának vezérközpontja
CSILLA SÁNDOR Budapest, V., Országház-tér 4. sz.
*Zembla az Andrássy-szoborral.] TELEFON 178-39

Robur Nyersolajmotor

számtalan előnyével fogva világ legjobb üzemgépe 2-300 lóerőig

Hegyzható, olcsó üzem! Ujdonság!

Malomüzemre, iparvállalatoknak, mindennemű gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatnak.

Kedvező részletfizetés. Teljes jótállás.

Külön osztály leggyorsabb, legjobb benzín-motortelepítésre készletéről.

Képes díjazásjegyzéket bérmentve küld.

LANDLER ÖDÖN MOTORTELEPE, BUDAPEST VI., LOVAG-UTCA 2. SZ

szárazított

CZUKORRÉPA-SZELETET

szállítanak legelősebb-ban

Steiner és Wallesz

Bécs, I. Schottenring 22.

A Heller-féle **"KING"** gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az esetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban.

A "King" kiváló gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép sokoldalú használata miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. "King" támlavezetéssel könnyű kezelni, mint 20 ember munkáját és mindenféle állványozást és elmozdítást felszerelhető. Ezen gép egy nap alatt kifertőtleníti.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúval azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felzereléssel és gyümölcsfák permeterezésére alkalmas két- vagy háromágú aszóval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I.
Kérjenek leírást. 1045 Képviselek keresztetnek.

GLATZ ÉS TÁRSA

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FÉMÁRUGYÁR R.-T.

BUDAPEST, I. KER., CSURGÓI-UT 15. SZ.

Berendez városi és gazdasági tejtételeket, tejcsermokokat és tejszövetkezeteket. Gyárt: sütőipari cikkeket. Vállal: ónozást, olmozást és e szakba vágó javítást. Tervez: költséggel és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál.

A száj- és körömfájás elhárítására

Stephan's TIX

nélkülözhetetlen!

Bevált medellék minden árban. Kérje az I. számú prospektust

KRASA RUDOLF-tól
Wien, VII., Kirchengasse 29/177.

KÖZTELEK OLCSÓ KÖNYVTÁRA

SZERKESZTI: BUDAY BARNA.
Kiadja: AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖNYVKIADÓ-VÁLLALATA.

Az istállótrágyáról. Irta: Cséhi Sándor	1.-50
A szarvasmarha tenyésztése. Irta: Kovács Béla	1.-
A gabonafélék termesztése. Irta: Grabner Emil	1.-50
Baromfitenyésztés. Irta: Hrabay Emil	1.-
Adóügyi tanácsadó. Irta: Hollady Sándor	1.-50
A jó pinceszőlés. Irta: Pettenkofer Sándor	1.-
A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cséhi István	1.-
Milyen gyógynövényeket termesztessen a kisgazda? Irta: dr. Péter Béla	1.-50
Az igáslo tenyésztése. Irta: Kis Mihály	1.-
A műtrágyák helyes alkalmazása. Irta: Kerpely	1.-50
Sertéstenyésztés. Irta: Dörner Béla	1.-50
A kisgazda mezőgazdasági gépei. 2. füzet. Irta: H. Spornsz Pál	2.-
Kapásnövények termesztése. Irta: Rosler K.	1.-50
Fejőstehenek takarmányozása és borjúfelnevelése. Irta: Cséhi István	1.-50
Baromfi hizlalás és értékesítés. Irta: Winkler J.	1.-50
Állattenyésztési tanácsadó. Irta: Matlaskovszky	1.-50
A méhészet vezérfonalai. Irta: dr. Rodiczky Jenő	1.-50
Marha-, juh- és sertés hizlalás. Irta: Cséhi István	1.-50
A gazdasági mint üzemeltetés. Irta: Seyfried Károly	1.-50
Első segélynyújtás az állatok megbetegedésekor. Irta: Lukács Aladár	1.-
A kisgazda kecsketenyésztése. Irta: dr. Rodiczky	1.-50
Kisgazdaságok berendezése. Irta: Matlaskovszky	1.-
Az orvosi, annak művelése, hasznai, védelme és rendezése. Irta: Földes János	1.-
Kisgazdaságok számvitele. Irta: Matlaskovszky	1.-
Szőlőművelés. Irta: Fend Károly	1.-

Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szak-könyvtárából, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Őszi trágyázás?

Valódi Stern-Márke védjegyű

THOMASSALAK
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak zsákban van ólomzár van

ha ilyen és eredeti rajta.

Minden zsák jelzéssel

tartalomvan ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól

5724

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken Berlin, v. caérképvtelője
Budapest, VI., Andrássy-ut 49. szám.

Szőlőt permetezzünk

küpenyekben. Méhészek, gazdászok, mezei munkások mindenféle munkaruhát, porköpenyt kaphatnak.

Gutmann J. és Társa
Budapest, VII/7., Rákóczi-ut 16.
Arjegyzék és minták ingyen és bérmentve.

5577

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka útca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRSEM ARJEGYZÉKET TELEFON: 87-22.

Istálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

SÜRGÖNY. CZIM. WALSER CSANGÓUTCA BUDAPEST

TELEFON: BUDAPEST 95-50

WALSER FERENCZ
Czégutalajdonosok: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, Gyöngyösi

TÜZOLTÁSI SZEREK és SZIVATTYÚK GYÁRA
HARANG- és FÉMÖNTÖDE
BUDAPEST, VI. CSANGÓUTCA 6 B.

VILLAMOS MEGÁLLÓ:
VÁCZIÚT A RÉGI VÁM KÖZELÉBEN.

Szálas takarmánynövények termesztése.

Szilassy Zoltán és Grabner Emil a házaspár és egyedül álló műveinek beszerzése minden gazdáknak fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Pátria” r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Öllői-ut 25. szám.

Kiváló szakerő

a gazdasági Kettős Könyvvitelben, energikus és reprezentáló, középkorú, róm. kath. uri ember, megfelelő állást keres nagyobb uradalomnál. Elvállalja uradalmak vagy gazdaságok könyvelésének felkeltetését, felügyeletét és mérleg elkészítését; esetleg ily gazdasági számadások saját lakásán való vezetését is. Szives megkeresések „Kiváló szakerő 49” (34918) sz. a. Schwarz József hirdetői irodájához, Budapest, VI., Andrássy-ut 7. kéretnek.

5910

Gazdasági nyomtatványok

legelőnyösebben beszerezhetők a „Pátria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Öllői-ut 25. sz. (Köztelek.) Arjegyzéket kívánságra készséggel küldünk.

„Mindennemű” GAZDASÁGI GÉPEK,

szivógáz, benzín és nyersolajmotorok a legolcsóbb áron, kifizetéssel, kifizető gyártmányok, villamos berendezések, takarmányszívók, torvajezek és költségvetések ingyen!

Szivattyutelepek gazdaságokban.

PEHARTZ ISTVÁN
magánmérnök, műszaki iroda, Bpest, Podmaniczky-utca 75. Telefon 148-71.

5162

MALOM BERENDEZÉSEK

LEGMODERNEBB KIVITELBEN

GYÁRT

BUDAPESTI GÉP MALOM és AUTOMOBILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
VI. VÁCZI-ÚT 141
ARJEGYZÉKET INGYENKÜLD.

Megvételre keresek **hizóürüket** német-országi export célra június, július esetleg augusztus havi átvételre. Sürgős ajánlatot kérek.

Faragó Miksa
szarvasmarha- és juh hizományos Budapest, VII., Ovodás-utca 44. sz. Telefon 78-85. Interurban. Együttal tiszteltetéssel értesítem a m. t. földbirtokos és bérlő urakat, hogy hizómarhakereslet hiányában is legjobban értékesíthetik hizómarháikat odahaza általam, mivel állandó érdeklődés van nálam hizómarhák beszerzésére iránt bel- és külföldi fogyasztók részéről. A bevásárlásokat állandóan eszközölöm azonnali és későbbi átvételi határidőre a legmagasabb árak mellett. Hízalási ügyletek kötése eszközöltetik. Értékesíték és beszerzek mindenféle tenyész- és haszonszarvasmarhát. Ügyletekre a legmagasabb összegű pénzzel nyújtatik.

5758

Czementfedőcserepgyártógépek,
Betonürtömbgyártógépek,
Czementfalazótéglagyártógépek,

Fornák: csatornázási, alagsorövek, betonoszlopok, stb. gyártására.

Kötörök. Hengerművek.
Betonkeverőgépek.
Czementlapsajtológok.

Dr. Gaspary & Co., gépgyára,
Markranstädt, Leipzig mellett.
Kerjük gyárunkat meglátogatni.
263. számú arjegyzék ingyen.

LUDWIG HINTERSCHWEIGER, ADOLF BLEICHERT & CO.

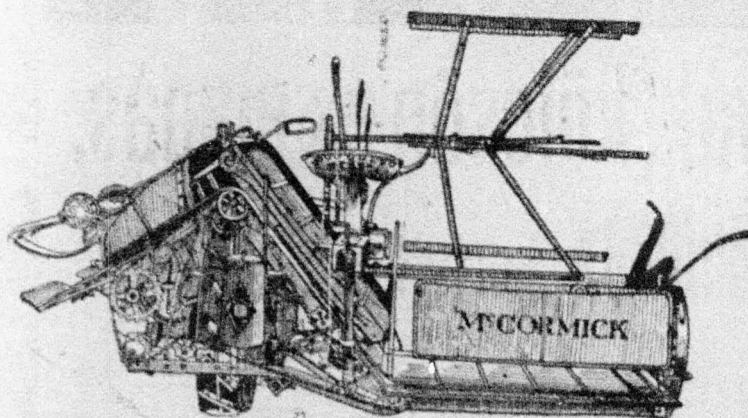
G. m. b. H., Lichtenegg No. 15., bei Wels O.-Ob.

Téglagyártó-gépek

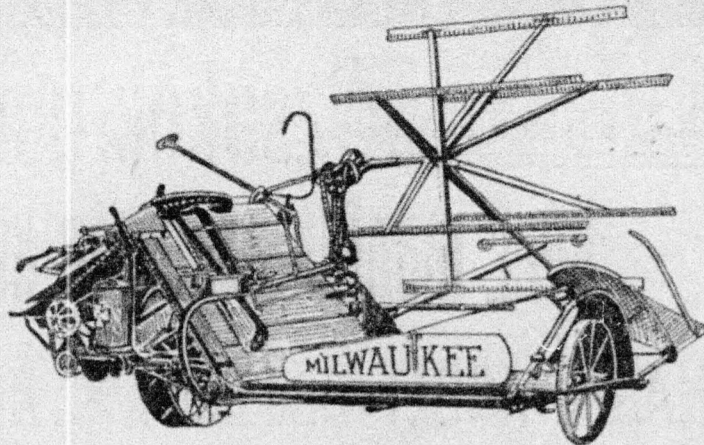
szállítómű és transzmissziós berendezések a legmodernebb építkezések különleges gyára.

Képviselő Magyarország és Erdély részére:
Magyar Károly
Budapest, IX. ker., Mester-utca 4.

5387

„McCormick“
Kéveköti az **„aratógépek királya“**
nemesak Magyarország, de az egész világ legelterjedtebb gépe. Erős szerkezetéről, könnyű vontatásáról, valamint tartóságáról gazdaközönségünk már rég meggyőződött, mivel ezek hazánk minden nagyobb gazdaságában már évek óta működésben vannak.

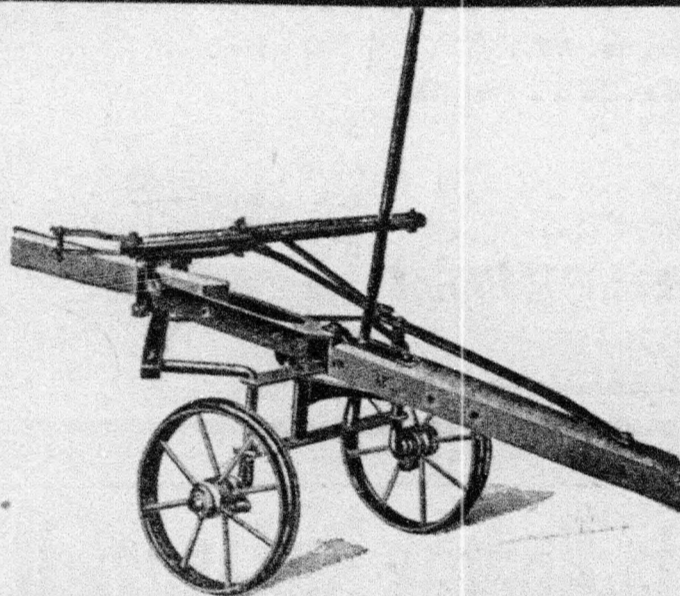

„Milwaukee“ Kéveköti egyszerű szerkezete és könnyű vontatása következtében rövid idő alatt Magyarországon nagyon megkedveltetett. A legmostohább körülmények között, hosszú és összekuszált gabonában is könnyűséggel dolgozik.

Mind a négy fajta arató-
géphez ezen kiváló, leg-
ujabb kétkerekű

auto-rudhordó- készülék

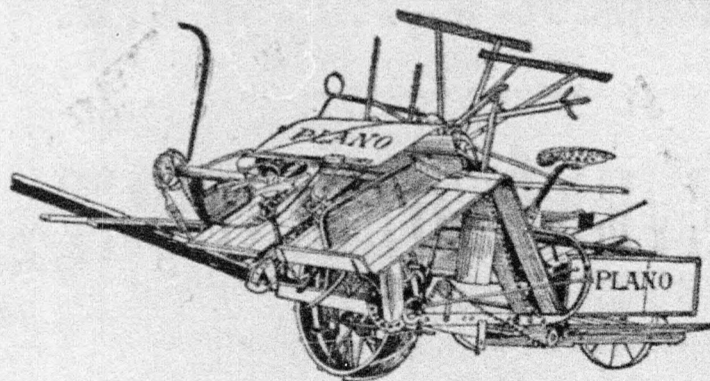
szállítjuk, mely a mozgó
rudra van erősítve és
a lovakkal egyidőben a
vonóirányban automa-
tikusan fordul. A gép-
maga csak azután kö-

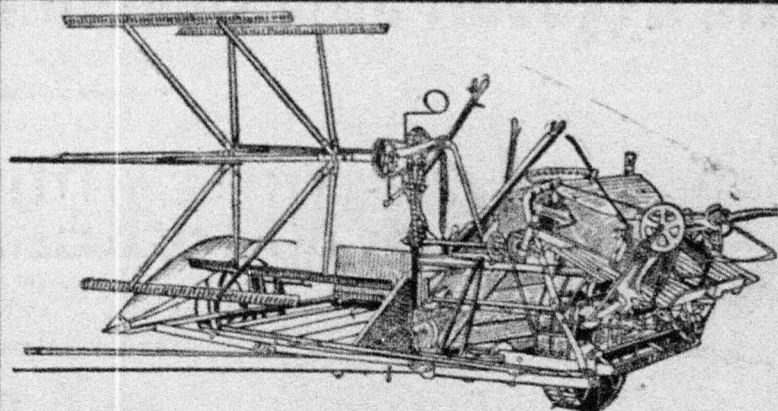
veti ezen irányt, úgy
hogy az

auto-rudhordó- készülék

használatánál óriási elő-
nyünk van a fordulá-
nál más szerkezetű rud-
hordókkal szemben.
Óvakodjunk utánzatok-
tól és igyekezzünk az
eredeti auto-rudhordót
beszerezni.

„Plano“ Kéveköti a legkiválóbb anyagból készülnek és úgy vannak szerkesztve, hogy a hosszú és rövid gabonát egyformán jól learatják. Könnyű kezelésük és szilárd szerkezetük a legelső gépek közé emelik.

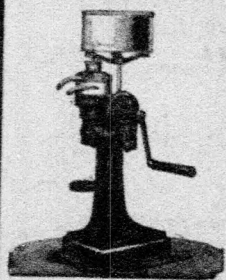
„Champion“ Kéveköti az egész világon be vannak vezetve. Hengeres és golyós csapágyaik kiválóak. Elevátorjaik a gabona minőségéhez alkalmazkodnak, úgy hogy a leghosszabb és legösszekuszáltabb gabonát akadálytalanul a kötőszerkezethez továbbítják.

Kérjen katalógust és ajánlatot kéveköti, fű-
kaszálókra, szénagyűjtőkre és szénaforgatókra, az

International Harvester Company of America
cégtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 98. szám.

Új és egyszer használt zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás,
kézi, manilla aratógép kévekötözők kartellen kívül.

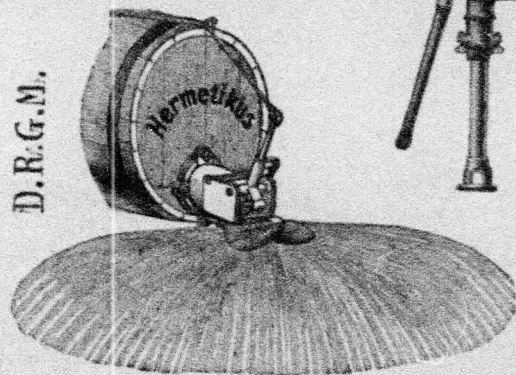
NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Távíratcím NAGELA.
☎ Telefon 35—92. ☎

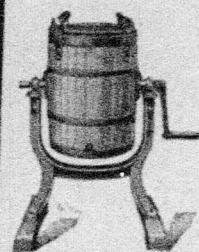
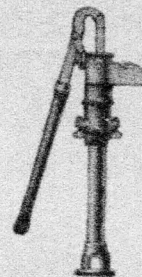
„Apollo“
tejfejlőző- és tej-
tisztítógépek. ☎

Apolló-Werk C. Allendorf,
G. m. b. H.,
Gössnitz 37. S. A.

Vezérképviselő:
MOLNÁR és PINTÉR
cégnél,
Budapest, V., Akadémia-u. 8.

D. R. G. M.
5877

„Viktoria“
vajhordók és
vajgépek. ☎

Az Egyesült Juta-Gyárak Budapest, V., Aulich-u. 8.

***** ajánlja a törvényileg védett *****

Eagle JUTA-GÉPKÉVEKÖTŐZSINEGÉT

Törvényesen védve.

EAGLE

Rendelések idejkorán kéretnek.

Az ezekkel való munka nagyon czélszerű, mert a jutafonál

elasztikus

voltánál fogva az aratógép finomabb részelt
kiméli és a gyorsabb fűzést lehetővé teszi, mi

erő- és időmegtakarítást

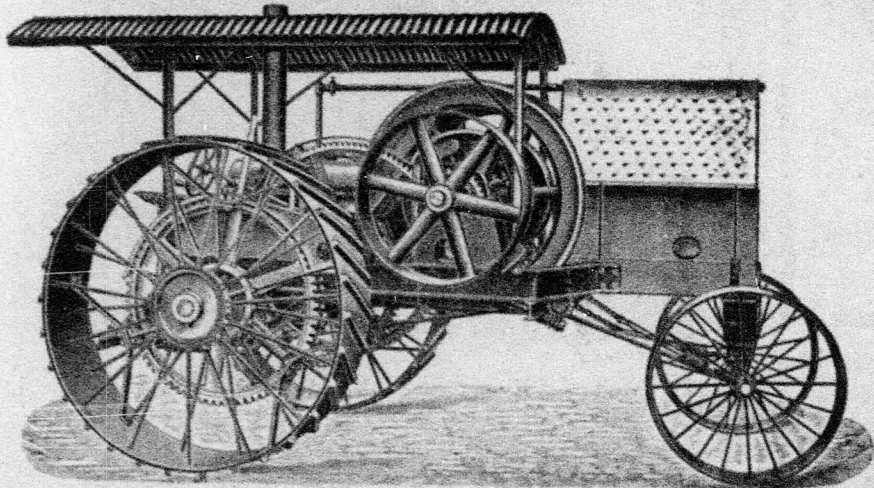
jelent. Az „Eagle“ gépkévekötőzsineg már annival is
olcsóbb, mert a felhasznált anyag az uradalmakban min-
den más czélra is alkalmazható.

Az „EAGLE“ juta-gépkévekötőzsineg kapható az Egyesült Juta-Gyáraknál,
Budapest, V., Aulich-u. 8. sz., valamint bizományi lerakataiban és pedig:

Berger Testvérek, Budapest, V., Aulich-utca 6. Elsinger
M. J. és Fiai, Budapest, V., Báthory-u. 6. Fischer J., Buda-
pest, V., Nádor-utca 31—33. Klinger Henrik, Budapest, V.,
Szabadság-tér 11. Kohn & Stein, Budapest, V., Szechenyi-
utca 16. Taussig Sámuel és Fiai, Budapest, V., Kálvária-u. 22.
Pollak Sámuel, Szeged. Hatschek Mór és Fia, Győr.

„REKORD“ benzintraktor

Világhírű amerikai gyártmány!

Szánt, csépel, vontat!

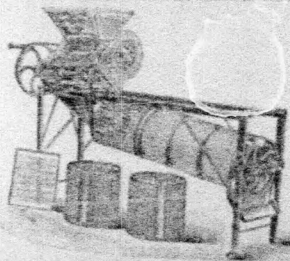
25—40 lóerő nagyságban szánt 4-vasu ekével.

60—70 lóerő nagyságban szánt 10-vasu ekével.

Középbirtokok részére az egyedül megfelelő szántógép! 5659

Kezelése egyszerű, benzin- és hűtővízfogyasztása csekély!

Ajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk. ... FEHÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság BUDAPEST, VÁCZI-UT 80.

STAHEL ÉS LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTOGYÁR
BUDAPEST, VI., ANGYAL-
FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.

AJÁNLJUK: Trieurjelöket, marott vagy sajtolt hengerlemezekkel, minden gabona tisztítására. : 5 kg. nyaratermés beküldése mellett különleges trieurt készítnék.

Tőrekresták és mindenféle gözöplőgép-szíták, zink-, vas- vagy acél-lemezből. Trieur-javítások mindenkor azonnal és legolcsóbb árak mellett eszközöltenek.

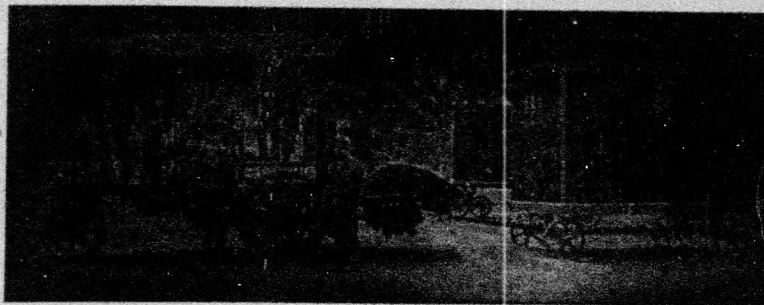
KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

Köznevelési iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép

bizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-aláozás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30—50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméshozamok is).
8. Őrítésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában teljességgel talajművelőgép.

Referenciák: Gr. Széchenyi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllös, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Máár Zoltán Alattyán, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Érendred, Zathureczky Károly, Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi főapátság Kismegyér, Buttykay László Mikola, Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, gr. Serényi Béla Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban.
Német-, Orosz- és Franciaország, Románia, Egyiptom, Kanada, Argentína és Chile részben gyártási engedély adva Heinrich Lanz cégnek, Mannheim.

Permetezés helyett porozás!

A szőlő peronoszpórája ellen kitűnő sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül a

BR. FECHTIG-FELE

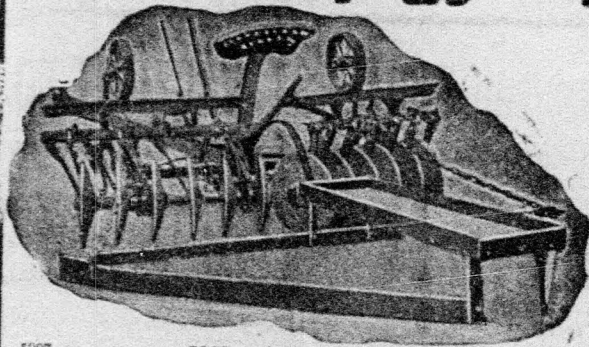
„PULVAZURÓ”

segélyével. Az előző évi eredményekről szőlő beszámolófüzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldetik!

A „Pulvazuró” ára nagyban 60 fillér, 50 kg.-on alul 62 fillér kg.-ként. Egyedüli beszerzési forrás a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Nékiülősheten minden tárcásboronák után való szabadalmazott
„GREGOR”-féle **talajjegyvető,**

mely a tárcák után maradó bakhátat és barázdát eltünteti.

A talajjegyvető a tárcák után akasztva, azokkal egyidejűleg dolgozik és emellett a vontatáshoz semmi fogatlaportást nem igényel.

Ára 32 korona.

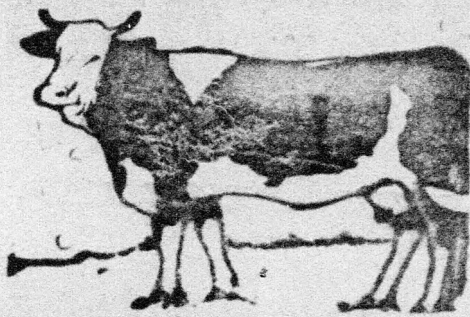
Ismeretők és referenciák készséggel küldetnek.

Rendelésnél tárcsa szélessége előírandó.

Lehetőleg szék most körüli szék előjegyzéseket!

Kizárólagos előírás

5007 2962. számú szabadalom.
WILHEIM VILMOS ÉS FIA cég, LENGYELTÓTI (Somogy megye).

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kisgazdáknak, gazdaságoknak és uradalmaknak. **A tarka faj üszök és tehének** jelenlegi értékét a tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

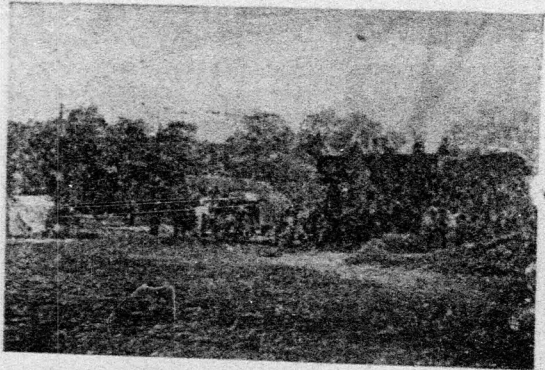
Neuschloss Testvérek

Irodai telefon **16. szám.** nagybérő cég **Szatmár.** Gazdasági telefon **155. sz.**

Telefonszám: 72-46.

Sürgőnyezim: Alternó.

GANZ-FÉLE VILLAMOSSÁGI R.-T.
BUDAPEST, II., LÖVŐHÁZ-U. 39.
VÁROSI ÜZLET: IV., KORONAHERCZEG-U. 5.

Elektromosan hajtott cséplőgépbereendezések.
Ipartelepek és gazdaságok teljes
berendezése elektromos erőátvitelre.

Központi telepek, helységi közti telepek, erőátviteli
berendezések. Dinamók, motorok, villamosvilágítási
berendezések, villamos ivlámpák és izzólámpák.

GANZ ÉS TÁRSA—DANUBIUS

gép-, waggon- és hajó-
gyár részvénytársaság
Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. szám.

Lovak keheisége azonnal gyógyítható „Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

Több ezer elismerőlevél.

Ára üvegenként K 7-15.

25% engedmény állatorvosoknak.

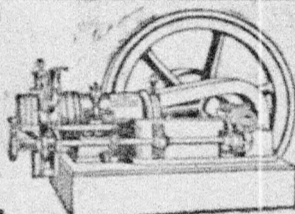
Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.

905

Szivógáz-
Nyersolaj-
Diesel-
Benzin-

MOTOROK

és lokomobilok szakkörökben is elismert legjobb gyártmány.

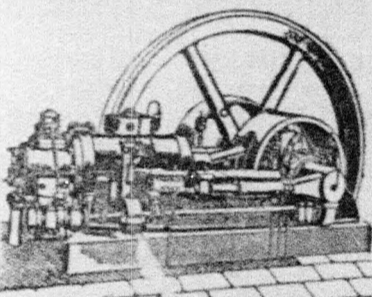

DREZDAI MOTORGYÁR RÉS.ZV.-TÁRS.

Németország legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Vezérképviselő:

GELLÉRT IGNÁCZ és TÁRSA mérnöki iroda:
Budapest, V., Koháry-utca 4. (Alkotmány-u. sarkán.)

Trauzl & Co. Bécs, IV 2.

Magyarországi vezérképviselő **FARKAS BÉLA** okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 8.

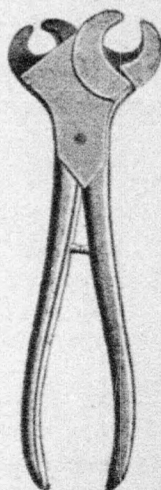
Négyütemű egyenymű nyersolajmotorok, fekvő elrendezésűek, Diesel-rendszer szerint működő motorok, nehezen gyűlö, olósó elajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb legegyszerűbb, leglétehetőbb szerkezete. Periaztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. **Üzemköltség óránként és tényleges löerőnként 1-1,5 fillér.**

Lokomobil és féltábil gőslével és kezelővel legreálisanabban Jalsovienky most megjelent, 880 ábrával díszített könyve foglalja. Minden gazdának a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy érzékeny kárt ne szenvedjen s így csak ajánlatuk a könyv beszerzését. Ára 10 korona, mely ártért bérmentve szállítja a „Patria” könyvkereskedése, Budapest, IX., Köstelek.

H. HAUPTNER

világhírű berlini műszergyáros gyártmányai.
Az 1910. évi buenos-airesi világkiállításon „Grand Prix”-vel kitüntetve.
Az 1910. évi brüsszeli világkiállításon versenyen kívüli jury-tag.

A hizást elősegíti az orrgyűrű alkalmazása. Orrgyűrűk sertéseknek a turás megakadályozására.

- 6938. sz. **Orrgyűrű**, háromszegletű, sertéseknek a turás megakadályozására 100 drb K 1.40
- 6939. sz. **Fogó** az előbbeni orrgyűrűk behuzására K 1.—
- 6941. sz. **Orrgyűrű**, kerek, két különböző nagyságban 100 drb K 3.50
- 6942. sz. **Fogó** a fentebbi orrgyűrű mindkét nagyságához alkalmas K 2.75

Kaphatók a magyarországi vezérképviselő

GEITTNER ÉS RAUSCH cégénél,
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8 K.

Cséplési mázsakönyv
Cséplési mázsakönyv
Cséplési értesítő

200 lapos füzet, minden második lap kitéphető, puha barna borítékkal, drbjá K 1.50
50 lapos füzet, középen perforálva, kemény kötésben, darabja K 1.20

100 lapos füzet, puha kötésben, darabja . . . K —.90

Beszerezhetők a „Patria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

„RAPID“ kézi műtrágyaszóró készülék

A „RAPID“ műtrágyaszóró-készüléket

Fischl V. gazd. intéző ur alapos, szakzerű kísérletezés után találta fel. A kézzel való szórással szemben a „RAPID“-nak előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg; a használatban levő nagy gépekkel szemben a „RAPID“-előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s az, hogy a „RAPID“-dal egy ember naponként 7-8 holdat vetélésében haladva, kényelmesen beszórhat. További előnye a „RAPID“-nak, hogy az esőtől felátatott talajon is lehet vele dolgozni, míg a nagy szórógépekkel nem lehet közvetlenül az eső után a talajra menni. A „RAPID“ beállítható szórókanálával az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható. Ár Budapesten darabonként **48—korona.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál és mindennemű műtrágyákat, szuperfoszfátot, chilisalétromot, 40%-os káliutrágyasót stb. a legolcsóbb napi árákon ajánl.

WEISZ JAKAB a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet és a szabadkai műtrágyagyár képviselője.

Budapest, II., Rózsadomb, Urge-utca 12. Telefon 42—78.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám

Ajánlja:

„GRÁNÁT“ jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: tizedes-, százados-, marha- és szekérhi mérlegeit

Arjegyék és részletes költségvetés ingyen és bérmentve

Egészséges, bőtejelő, eredeti jeverlandi és keletfrieslandi fajtehének, valamint bikák

szállítására ajánlkozik

W. KÖSTER tenyésztő, a Budapesti Közp. Tejszarnok Szöv. szállítója, a jeverlandi tenyésztők egyesületének közvetítője TYEDMERSWARFEN, u. p. Tettens (Jeverland) Oldenburg nagyhercegség.

5 drb tehene ki van állítva a budapesti állatkertben, a tejszarnok istá lejában.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alakult 1900. Budapest, VIII., Baross-utca 10. Alakult 1900

Biztosítási alap: Alapítványok a kormány hozzájárulásával 2,488.780 K. — f
Tartalékok 2,819.596 „ 25 „
Összesen 5,308.376 K. 25 f

1901. évi fölösleg	90.349 K — f	1907. „ „	41.877 „ 32 f
1902. „ „	59.782 „ 26 „	1908. „ „	81.088 „ 78 „
1903. „ „	109.331 „ 73 „	1909. „ „	106.589 „ 64 „
1904. „ „	72.438 „ 23 „	1910. „ „	120.164 „ 38 „
1905. „ „	61.730 „ 60 „	1911. „ „	148.378 „ 16 „
1906. évi felesleg	39.243 K 65 „		

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint. Az üzletteredményben a biztosított tagok díjanyagban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelethez egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfelelthez közzétett határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909. és 1910. évi üzletfelelthez pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen mála biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetségünknek fognak biztosítani, 12 százalékos díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2,819.596-25 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandó közvetlenül, vagy a képviselő közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye

A „GONDVISELÉS“ ORSZÁGOS KÖZPONTI SEGÉLYZŐ TÁRSULAT

úján 100 kor.-tól 1000 kor.-ig terjedő temetői segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 kor.-ig terjedő, leányzárásitái (önállóítás) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kezeiben minden körülményben 5. álló helyesoportok szervezhetők jólékonyszerű munkákkal. Tájékoztatót kézzel vagy bűd bárkinél is a társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-u. 20.

„UNIO“ Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest—GALGÓCZ.

Hozzáérteli alapítók: 1,000.000 korona. — Telefon: Galgócz 67.

Elfogad: be- 50/0 kamatozás mellett, tőzsdéi megbízásokat a budapesti és tőzsdéi netto 50/0 kifizetői tőzsdékre; lebonyolít a bankeszközökbe vágó minden ügyet. Elad és vesz: lakarmányzárakat, gabonaszemeket, vetőmagokat, finomított és nyers zsírt, műtrágyát, korpát, olajat, kőszénét, kereskedelmi növényeket. Értékpapírokat szelvényeket és külföldi pénzemeket. Hitelt nyújt folyószámlában értékpapírokra, árakra és egyéb fedezet mellett. Mezőgazdasági gépeket elad. Biztosítási ajánlatokat elfogad élet, halál, tűz, jég, belbőrs és üvegbiztosításokra. Kereskedelmi és ipari vállalatokat támogat részt vesz parcellázási műveletek keresztülvételében. Autóközlekedési vállalat, állandó járatok Póstyén-, Trencsén-Teplicz-fürdőben 1912. évi május 1-étől. Luxus autók bérlethetők 1912. évi május hó 1-étől 6 órára és napokra legolcsóbb díjazással mellett.

AKRUSTIN

szagtalan - nem gyúlékony

VEDŐMÁZOLAT GŐKAZÁNOK BELFELÜLETEIRE. MEGAKADÁLYOZZA A KAZÁNKO MEGKEMÉNYEDESET.

„Én minden kazán tulajdonos ki kázalet felmelné az üzemköltségeket csökkenteni akarja alkalmazzon AKRUSTINT“

Vidék Akrustin csapás erevet. csatlakozásokban kapható. A szelvényeket és minden részleteket kérésre küldjük. A gyártás a székelyi

AKRUSTIN

LUZ EDE és TÁRSA, BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4.

BENZINMOTOROK és LOKOMOBILOK

mezőgazdasági és ipari célokra

WARCHALOWSKI J. motorgyár magyarországi árszja

Budapest, VI., Váci-körút 37. szám. Gyár: Wien, III., Paulusgasse 3.

Elsőrendű szolid kivitel. Legrégibb speciális motorgyár 3000 motorunk üzemből. Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés ingyen. Magasnyomású nyersolajmotorok.

Fehér csillagtürt (lupinus albus) vetőmag

kitűnő utóvetemény a kalászosok után zöldtrágyázás céljaira. Addig, amíg a készlet tart kapható kiváló minőségű 1911. évi termésből 18 koronás 100 kilogrammonkénti árbán, helyi Hatvan. Kérdezőkérdezők, ugyancsak zsák- és pénzküldemények a hatvani czukorgyár címére Hatvan intézendők.

Gazdasági szekereket,

vizhordó és moslékhordó szekereket, polyvás és szecsokakarmanly szekereket, mindennemű teherszállító szekereket, továbbá föld- és répahordó taligát, szekérekereket, valamint minden a szakba vágó teherjárművet legjobb kivitelben pontosan, vasalva, vagy vasalatlanul szállít.

Steiner Armin

vaskereskedő, Galgócz, Nyitra megye.

Sovány és hizott sertéseket

legmagasabb napi árákon értékesít:

Wolf Aladár, Győr.

Eladás

Urada lmi
kovácsműhelyekben nélkülözhetetlen szereszművek, u. m. lábhajtású kovácspörtyők és sínfelhúzógépek állandó raktáron vannak:

KEMÉNY MANÓ
Bpest, V., Rudolf-rakpart 8.
1123

DORNER BÉLA
új könyvei:

Kaszáló- és legelőjavítás
Füve ... K 1.90
Váconkötésben K 11.90

Rekeskedelmi tárgyak
gyártása, története és használata. 2. kiadás.
Ára füve ... K 5.-

Kapható a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX. ker. Üllői-ut 25.

Peronospora elleni védekezés

„TURUL PERMETT”

nevé kértimény. Ennek semmiféle a növényre káros anyag nem tartalmazott, ellenben összeszűrtől forva szőlőpermetezésre, hernyó- és rovarirtásra is igen jók találtak. Az anyag könnyen és tökéletesen oldódik, úgy hogy a kétké hátrányai ezzel elkerülhetők. A permetezőgépek gummicsovjét és fémrészeit nem támadja meg.

Munkázavarok tehát nem fordulnak elő és a gép is kímélve marad.

Megrendelhető a

„Turul permitt művek”
cégnél

BUDAPEST,
Röck Szilárd-u. 34.
5848

A pinceszegedesség mellett a kincsek értékesítésével Szilárd Gyula gyakorlati könyve foglalkozik, melyet minden szőlőgazdának beazzerésre ajánlunk. 1 kor. 50 fillér előzetes megküldése mellett bérmentve szállítjuk. Patria könyvkereskedés IX., Üllői-ut. 25.

Csépléshez

ajánlunk legfinomabb minőségű cséplőgép-, gőzmozgony, valamint járgány kenőolajokat és zsirokat bécsi raktárunkból.

Arjegyék ingyen.

Barthel Mihály és Társa, Bécs X/1.

Minden kétséget kizáróan a szerkeszti tökéletesség és gazdaságosság legmagasabb fokán álló benzínlokomoblok, cséplőkészletek, fekvőleges benzín- és nyereszelmotörök, Diesel-motörök szivógáttelepek, továbbá a hírnemes szab.

„Kinosem”
vetőgépek, erőhajtású motorok, löherfejlesztőgépek és minden egyéb gazdasági gépek legolcsóbb bevásárlási forrása:

Szücs Ödön
mezőgazdasági és 1. arj gépkereskedelmi váll. latánál,
Budapest,
VI., Nagymező-utca, 66. sz.
Arjegyékkel, prospektusokkal és költs. előirányzatokkal kívánja a legyen azokról. 1478

TEJ-
szállító kánnak
szeparátorok
húzó készülékek
Kopulók stb.
KLEINER-FLEISCHMANN
Vas-és fémáru gyárából
MODLING BECS mellett
Arjegyék ingyen

EREDE TI

V. Vermorel-féle
„Eclair” Permetező,
„Torpille” Kénporszóró,
„Excelsior” Szénkéngőző

Brand-féle
Répápermetező,
Bolhafogó. 5629

Vezérképviselőt:

KANN ÉS HELLER
Budapest, V., Váci-körút 62.

Vesz — elad
szénát, szalmát,
mindenféle takarmányokat
valamint
vetőmagvakat,
terményeket,
terményhulladékokat

GUTFREUND ES HERSKOVICS
takarmánygyártók és terménybizom. nyosok.
Budapest, V., Ügynök-u. 17.
Telefon 170-76.
Saját raktár. Lipótvárosi teherpályaudvar, Dejárt a Boder-utazából. Telefon 156-34. 1467

KÖNNYŰ HAJTÁSÚ SZIVATTYÚINK

BŐ VÍZET
ADNAK,
IGEN TARTÓSAK

GYÖZŐ BÉLA és TÁSA
BUDAPEST V. BARÓ ACZÉL-U.3
KERJEN ARJEGYZEKET

A Tőrei Tóth József kecskeméti földbirtokos által feltalált

Kochillin
szőlőmoly- és gyümölcsferegirtóanyag

a szőlőmolyt feltétlenül elpusztítja. Az anyag szállárd állapotban kerül forgalomba s egy kg. anyag 25 liter vízben feloldva a kövönsgősön használt permetezővel a szőlő virágzása idején egyszer permetezendő. **Hatása elmaradhatatlan.** Ára kg.-ként 4 korona, s egy kg. 400 □-l szőlőbe elegendő. Magrendelhető az ár előleges beküldése vagy utánvételt mellett a **Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsferegirtóanyaggyár** közp. irodájában, Budapest, VI., Eötvös-u. 14.

Részletes használati utasítás minden csomagban!

VESZÜNK ÉS ELADUNK

szénát, szalmát,
luczernát, löherét és zabosbükkyönt bármily mennyiségben. Préselőink felprésozóhoz adjuk.

Lengyel
Aladár és Sándor
takarmánygyártók
Budapest, VIII., Erdélyi-u. 1.
Telefon 139-27. 5911

Vétel

Keresetetik megértelre egy használt és jókárban levő szalmazároló (telvén) 8 löheres cséplőhöz. Ajánlatok Basca Simon Pusztaparknál, u. p. Fűszegvármű, Hétkés m. 2054

Földbirtokot,
fővárosi házat, telket veszek és földbirtokosokat finanszírozok. **LÉVAI G.,** Budapest, VII. ker., Lövvölde-ter 2/a II. em. 17. ajtó.

Lenmagot
minden vidéki állomáson mindenkor a legmagasabb napiárban vásárol és mintázott ajánlatokra rögtön válaszol

Krausz Hugó
terménykiviteléi házat
Budapest, V., Falk-Miksa-u. 15.
(előbbi Nador-utca 51.) 5895

szénát és szalmát
minden mennyiségben; szállítom préseibe és fuvamentesen minden vasúti állomásra

Böhm Arnold
takarmánygyártók
Budapest, VI. ker., Hegedű-Sándor-utca 23. szám.
Telefon 141-80. 50

Bérlet

Keresek 500-1000 holdig levő bérletet Kékvölgytől déjazok. Steiner Félix Hímszombhat. 7063

Nógrád megyében 650 holdas, dombos fekvésű termékeny birtok 10 kilométerre a vasutól, dis legelővel, bőséges szállárd gazdasági épületekkel, 6 szobás rti lak., gyümölcsösökkel f. évi október hó 1-től bérbead. Hedinger Ignác Lósonca. 2047

Kwizda Ferencz János
az osztrák-magyar csás. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szállítására, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett.
Képes arjegyeket ingyen és bérmentve.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por
Étkezési szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-por
csakú azaz védjegyvel való!

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza
Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Földbirtok bérbeadási hirdetmény.

A nagyváradi lat. szert. papnevelő intézet fugyivásárhelyi birtokának f. évi október 1-től kezdődő 12 évi haszonbérbeadás tárgyában ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A birtok területe 429 kat. hold. A birtok vasutállomás és országút mellett Nagyvárad várostól 9 kilométer távol-ságra fekszik.

Zárt írásbeli ajánlatok, melyekhez a megajánlandó évi haszonbér 10%-a bánompénzül készpénzben vagy óvadék-képes értékpapirokban esatolandó, f. évi június hó 6-ik napjának déli 12 órájáig a nagyváradi lat. szert. páspökség jószágkormányzóságához (Nagyvárad, Rákóczi-ut 33. sz.) beküldendők vagy benyujtandók, ahol a részletes feltételekre felvilágosítás szereshető.

Nagyvárad, 1912 június 19.

Gellért László s. k. kir. tanácsos, jószágkormányzó.

Ócskavasat
és fémeket az ország minden részében a legmagasabb napi árak mellett

vásárolok

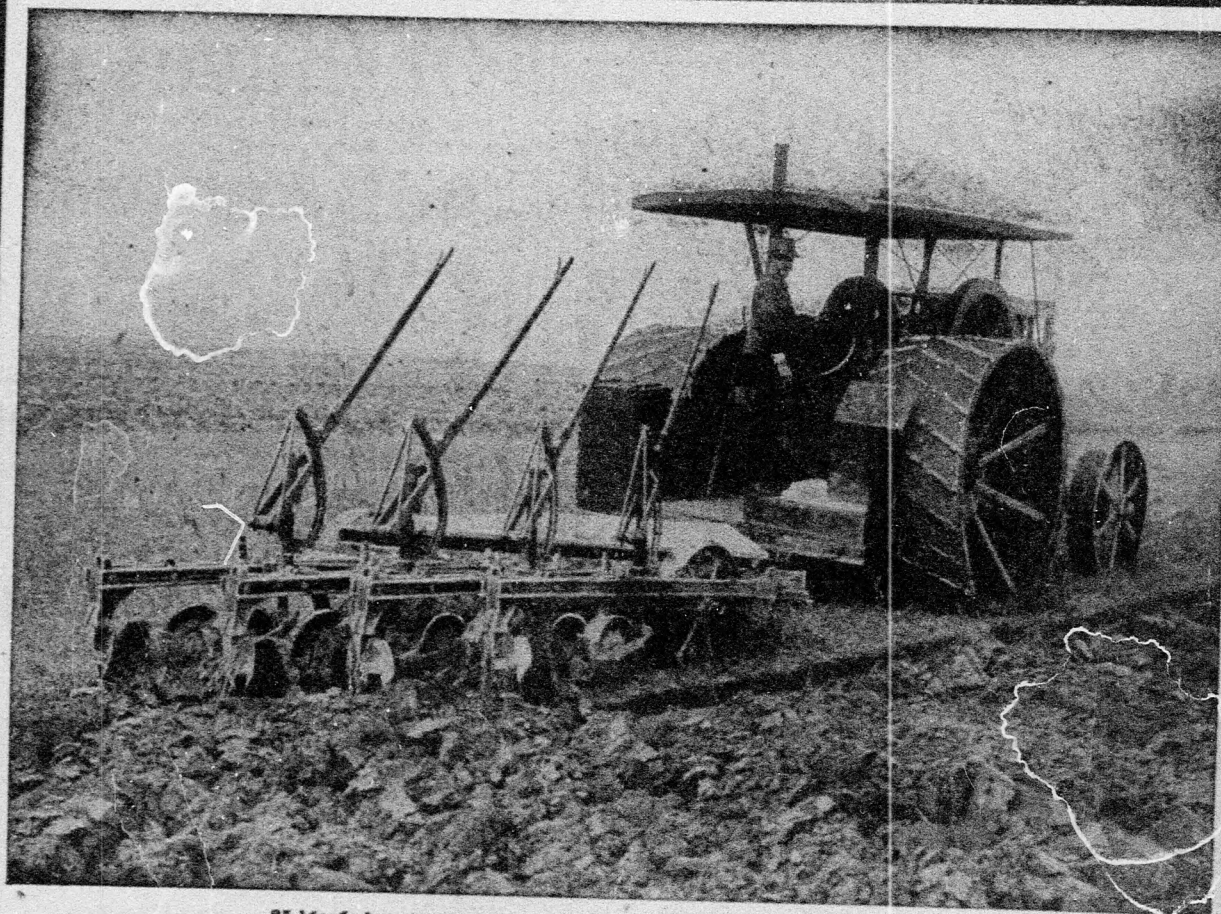
ABELES EMIL
Budapest, V., Váci-ut 14.
Telefon 24-41. Sürgönyozim: Barsel, Budapest. 5158

!!! Most jelent meg!!!

AZ ORSZAGOS GAZDASAGI MUNKÁS- ÉS CSELÉDPÉNZTÁRRÓL SZOLÓ TÖRVÉNYEK
(1900 : XVI., 1902 : XIV. ÉS 1912 : VIII. T.-CZ.) ÉS VÉGREHAJTASI RENDELETEK

Ára 3 kor.

Kapható a „PÁTRIA” r.-t. gazd. könyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

25 lóerős benzínmagánjáró 4 vasú ekével nehéz magyar talajban.

A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
Biztos üzem! Szén- és vízfűtőrendszer feleslegessé vált.

Referenciákkal és ajánlattal szívesen szolgál!

† National Harvester Company of America, Budapest, V., Váci-ut 98.

Az I. H. C. amerikai BENZIN- MAGÁNJÁRÓ

(Tractor)

a legolcsóbb szántógép,

mely 20, 25 és 45 tény-
leges lóerőben készül.
20 HP tractor 3—4 vasú
25 HP tractor 4—5 vasú
45 HP tractor 7—8 vasú

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két
év óta működik Magyar-
országon és mindenhol
kitűnően bevált. :: Benzin-
magánjárónk a legalkal-
masabb gép szántásra,
cséplésre és nehéz terhek
:: :: vontatására. :: ::

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

☛ 850 első díj ☛ Mult évi eladás 110.000 darab.

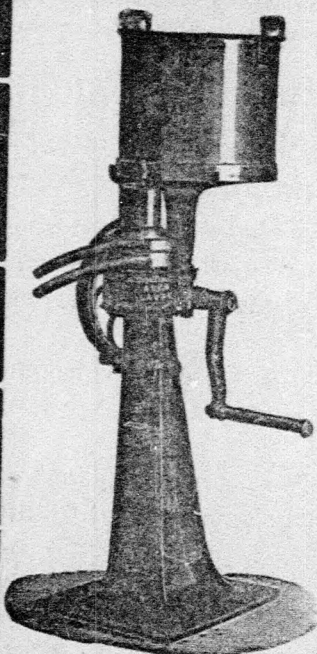
Több mint 60.000 idegen fölözögép lett eddig
„ALFA LAVALRA“ beoszerélve.

☛ Az „ALFA“ Separatorok, tejjgazdasági eszközök és gépek,
valamint a világhírű „ASTRA“ gépek biztosítják egyedül a
tejjgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét. ☛

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V 56.

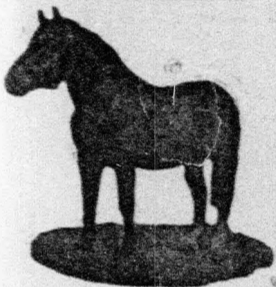

5221/III

Ha a tehenek nem akarnak űzekedni,

vagy elvetélnék, ha a hüvely nyálkártya gyulladós, nyálkás genyvel, vagy csomókkal belepott, úgy annak leginkább a ferőtő hüvelyburut az oka. Ilyenkor hívjuk mielőbb az állatorvost, ki „Bissulin“-nal gyors gyógyulást hoz. Gyors kezelés az egész állatállomány elvészését megakadályozza. Óvakodjunk az utánzatoktól. Valódi „Bissulin“-nál a név a csomagolópapíron van. Brosurát betegségképpel ingyen küld H. Trommsdorf vegyészeti gyár, Aachen. Összetétel: 0,25% sozodol—higany és zsír

Allatok

Vöröstarka tinó és üsző

teljes prim, 1-3, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olesó áron. Későbbi ugyasintén jármos és beállítási ökrök szállására vállal.

Kitünő

friss fejőstehenek

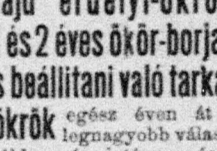
először jelentés után nálam mindenkor megtekinthetők kötelezettség nélkül. Verő tésése szerint választhat. 4736

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)

Általános elismert legelsőrendű jármos magyar-fajú erdélyi-ökröt, 1 és 2 éves ökr-borjak s beállítani való tarka-ökrök egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók: 5834

PAPP TESTVÉREKNÉL SZAMOSUJVÁR. (Szolnok-Doboka m.)

Vegyesek

Birtokosok, akik nagyobb mennyiségű

MÁKOT

termelnek ez éven, közőjük czimüket a

„HANGYA” SZÖVETKEZET értékesítő osztályával

Budapest, IX. kerület, Boráros-tér 6. szám. 6324

Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Veszprémben követelt földbirtokot és bérletet, fizetlebonyolítást kívánatra az intézet teljesíti. 1867

Wilczek Rezső

mindennemű festékek, lakkok, kenőzsír, ecsetárúk valamint gazdasági s szőlészeti cikkek nagykereskedése

Budapest,

V. Vécsey-utca 4. sz. (Nádor-utca 31.)

Telefon 122-36. 1504

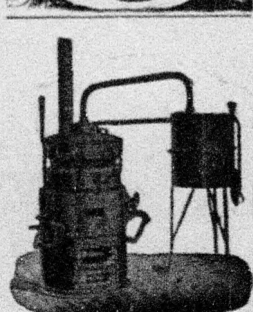
TÖRÖLT GÉPRÉSZEK, kazánrepedések, Korroziók

hegesztést autógép után műhelyünkben vagy helyszínen leaszorítás nélkül, speciálisan hegesztőnkkel, szakszertlen végzünk.

Lakos és Székely mérnökök. 5690

Gyár és vállalat autógép-hegesztő és vágó berendezésekre. Budapest, VI., Lehel-utca 10.

PALMA
A VALÓDI
KAPCSOK
CZIPŰSÁROK

Szeszgyár, pálinkafőző-készülék berendezési vállalat

1 éves készületeket, mind javításokat igen jutányos ár mellett készit. Mosástótkben, pálinkafőzőtőtkben és krumpilfőző-készületekben nagy raktár. Arányi Adolf reziműrugyára Újpest, Lőrincz-ut 7. Telefon 7500. 6324

Birtokfelügyeletet, birtokozást elvállalok. Gazdasági tapasztalataim: 31 éven át egyik legjobb majorátusi uradalomban szereztem. Gyurkovich József nyugalmazott gazdálalt. Veszprém. 1866

„Minimax”

a legjobb és legmegbízhatóbb kézi ököplőkészületek, melynek kastélyokban, iszállókban, malomokban nem szabad hiányoznia. Isten kecskéikkel mindenki bíránt tud és vele a tését még keltekezésében el lehet fojtani. Felvilágosítást ad a

Magyar Minimax Részvénytársaság, Budapest, VII., Kertész-utca 43. 559

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Büsendofer, Schweighofer, Kern-Wird kiváló mesterek gyártmányú 400 korostól feljebb. Píamínér 320 K-tól, új sön-gora vagy píamínér 500 K-tól feljebb minden árbán. Zongora, cimbalomhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón készítoetnek. BEMÉNYELI HÁLYT a Magyar Kir. Kereskedelmi szállításra. BUDAPEST, VI., Király-u. 58 sz. 1120

Ház 2 lakással, Páceli nagyon jó helyen 100-31 telekkel eladó. Bővebbet a tulajdonos Stoff András Budapest, Üllő-ut 23. sz. II. em. 11.

10-12 lóerős motorcsöplőkészületek, részlete is eladó. Landler Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1792/b

Vadászpuskák nagy alkalmi. Finom Drilling, 16-os és 12-es, új Browling, távcsöves Schönerer Ejectoros finom special Krupp Hammer. Legújabb golyós és csőtes Winchester, Hammer-Drilling, angol Kírner és Springer páros garnitúrák, mind kipróbált, jó leggyverek, olcsóbban, mint bárhol: Radó fegyvertésztésben, IV. Egyetem-tér 5. Sportterületi fegyvercsöplőkészületek és primás társóvókról is ingyen. Jó puska és fényképezőgépet vevők és beszerzők. Telefon. 1557

Szekely juhturó. Hatalag készített, legfinomabb havast esékely juh-turót küldök postán bérmentve ötkilós csomagban 10 koronáért. Megrendelhet postánálvanyon. Cím: Id. Péterfi Dávidné, Nagyajsa (Háromszék m.).

Eladó Torontál megyében 250 kat. hold, elsőrendű bányai talaj, minden növénytermesztésre alkalmas. Bővebb felvilágosításra szolgál Puska Mihály Ferdinándfalva. 2007

Gőzcsöplőkészületek nagy-ságban magánjárók használt gyárilag javított állapotban teljesen jóállással, valamint új szalmakaszalozók vetőgépeket kedvező részletfizetésre szállit Salfried Hugó, Budapest, Forgách-utca 14. 1018

4.00 mm. legfinomabb ideji műszaki anyagszerűs eladó a részletei uradalom intézőségénél, Reznek, vasútállomás Rédlős, Zala m. 2051

Uj készi kéveköször madzag a gazdaság felosztásra folytan olcsón eladó. Érdeklődők forduljanak Lászlóffy Gyula intéző Törökheze, Torontál m. 2048

Csőplőgépek, 42", 48" és 54" dobozolás-sággal, vadonatúj állapotban, azonnali szállításra, igen előnyös árbán, kedvező részletfizetés mellett eladásra ajánlatnak Szécs Ödön özég által Budapest, VI., Nagymező-utca 66. 2049

Eladó csőplőgépek. 1 éves Hofherr és Sohrants gyártmányú 1100 % dobozolás-sággal, továbbá egy-éves Hofherr és Sohrants gyártmányú 720 % dobozolás-sággal, végül egy kútkőszárban lévő Clayton és Shuttleworth gyártmányú, 3 lóerős gőzlokomobil. Szilágyi és Diskant motorgépgyára és malomépítészete Miskolca. 2050

Kastély- és villatulajdonosok!!

Szabadalmazott biológus ürülék-szennyvíztisztító-telepek vállalata.

Előnyei: A tisztított szennyvíz higiénikusan tiszta, szintelen, szagtalan, bárhová elvezethető. Telepet kiüríteni, tisztítani nem kell. Vegyszerre nincs szükség. Hűz nincs. Terv és költségvetés díjtalan.

Prister György Budapest, VI., Izabella-u. 71.

6-os Gőzlokomobil Nihilson 6 éves, kitünő állapotban olcsón részlete is eladó, Landler Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1792

Lokomobilok, benzínmotorok, csőplőgépek, javított és használt állapotban, kedvező részletfizetésre kaphatók. Fehér Miklós gépgyár részvénytársaság, Budapest, Váci-ut 80. Kívánatra rakárkimutatást küldünk és kérjük a venni szándékozók személyes látogatását. Csereüzleteket Államgépgyári új gépek vétele esetén költünk. 1812

8 lóerős stabil motor lakar-mány kamrába részlete is eladó, Landler Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1792/c

Nincs több reuma, orvosi, kolera és más ragályos fertőzés, szert van „ROKOLIN”. Borolinszörke, Borolinsó és Borolin szappan. A Dr. Borovszky-féle BOROLIN-nak az ára kimerítő használat után 50 fillér, a Borolinszörkének 40 fillér, a Borolinsónak az ára 3 kor., a Borolin háztartásnak darabonként 80 fillér és a pipere-szappannak 80 fillér. Kapható minden gyógyszerertárbán és drogeriában. Képpontú fóráktár: Budapest, II. ker., Margit-rakpart 45. szám. 758

Gőzeke, a mindenütt bevált, 2 m. hosszú, 14 éves, jókarban, teljesen felaszorva, eladó. Szilves megkeresések Messer Rudolf hirdetését írójába Budapest, VI., Andrássy-ut 2. sz., „Gőzeke” alatt kéretnek. 2084

Birtok eladó vagy bérbeadó Nógrád megyében októ-ber, vagy azonnala. Birtok 800 m. hold szántó, 15 hold rét és 10 hold erdőből. Prima földek kitünő építéssel és szép uriak kerttel. Állomás helyben. Cím: Schwaizer Gábor Nógrád megyében. 2081

Czegléd közelében Állomás mellett kitünő helyen 80 holdas szép homoki birtok, whenesetre, söltőgőzkeztetésre, söltőtelepítésre, baromfi-tenyésztésre, méhésztésre igen alkalmas, jó építéssel, természetesen eladó 10.000 koronával azonnal átvehető. Tulajdonos: Olgyai Molnár Pál Gyón, pályaudvar. 2083

Eladó birtok. 500 hold, felszerelési, természetesen, szép urialakkal 260.000 korona. Budapest 513 óra. Gianone, Budapest Angyalföld, Szent-lászlóu. 76. Csak komoly vásárlókkal tárgyalok. 2082

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható 5276 Stádel gépgyárban, Győrütt

Szalonna és Szireladás!

Ajánljuk saját vágásunkból termelt elsőrendű forrázott, táblás és pörkölt szalonnát, valamint garantált tiszta első minőségű sertészsírt a legalacsonyabb napi árak mellett, kicsinyben és nagyban. Szives megrendeléseket kér:

Magyar Huskiviteli Részvénytársaság, Szabadka.

Telefon 12 Sörgönyestem Huskivitel, Szabadka. 2022

Préselt buzaszalmát és zabszalmát

szállit elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla ZOMBOR (Bácska).

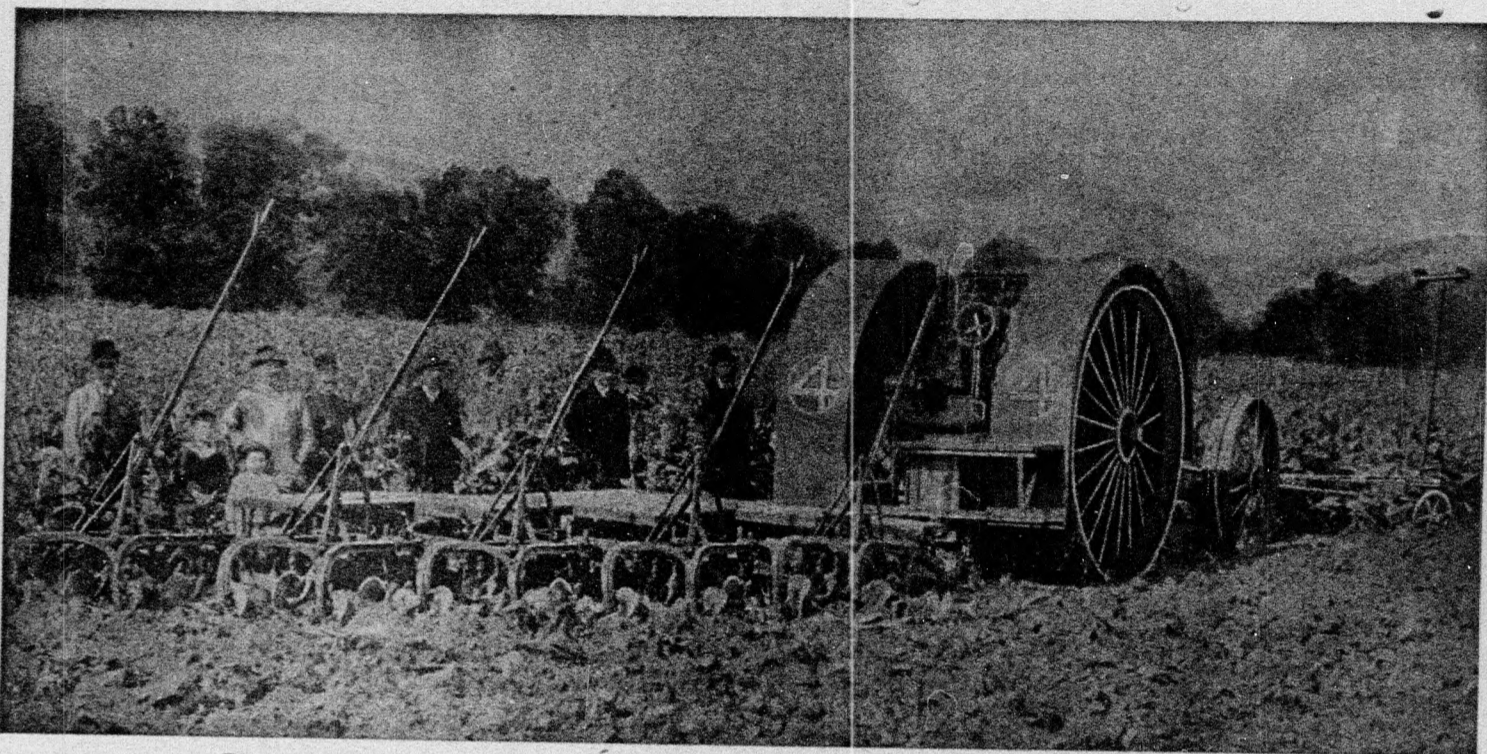
ZISKA JOZSEF utóda ROSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros.

iroda és raktárnyílóg: Budapest, VI., Éstős-utca 47. Alapítástól 1872. Telefon 4-12. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona minőségű, tisztes és száraz, valamint gazdasági seker, hid és marhamérlegét. A budapesti, fiumei és győri gabonátésék szállítója, ugyasintén számtalan nagy gémalom és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve.

Használt mérlegek becsereletnek és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadhatók és pontosan eszközöztetnek. Kívánatra uradalomba is küldök szortét. 650

A „KIS HIRDETÉSEK” folytatása az 1767. oldalon van.

The „Big Four“ Tractor

„Big Four“ szántógép munkában Diószeghy Zoltán gazdaságában Sajókazán, Borsod megye.

a Winnipeg-i Nemzetközi Szántógép-Versenyek Győztese THE „BIG FOUR“ TRACTOR

nemcsak Amerika, hanem az egész világ legjobb szántógépe.

Mint az 1910. évi verseny győztese, az 1911. évi versenyben is

30 versenyző géppel szemben ismét az első díjjal lett kitüntetve.

Ezernél több „Big Four“ Tractor van használatban, amelyek évente több millió holdat szántanak és így napról-napra bizonyítják más gépekkel szembeni óriási fölényüket.

Az 50—60 tényleges lóerejű négyhengeres benzíntractort a világhírű és nálunk is legjobbnak bizonyult „John Deere“ szabadalmazott 10 vasu ekével párosítottuk és ezen szántókészlettel a lehető legnehezebb talaj és terepviszonyok között is fényes eredményeket értünk el.

A „Big Four“ Tractor 2,4 méter magas járókereivel még szántott, puha talajon sem csinál kárt.

A „Big Four“ Tractor szabadalmazott automatikus kormánykészüléke a gépkezelőt a fűrésztő kormányzástól csaknem teljesen felmenti és amellet a gépet oly pontosan vezeti, hogy vakbarázda képződése teljesen ki van zárva.

A „Big-Four“ — „John-Deere“ szántókészletnél

üzemzavar nincsen!

A „Big Four“ Tractor naponként csak kb. 20 liter hűtővizet fogyaszt!

Olvassa el: Diószeghy Zoltánnak az 1911. évi „Köztelek“ decz. 9. számában megjelent közleményét.

Olvassa el: Thallmayer Viktor tanárnak az 1911. évi „Deutsche Landwirtschaftliche Presse“ 87-ik számában megjelent bírálatát.

Olvassa el: ifj. Sporzon Pál g. akad. tanárnak az „OMGE“ 1912. évi január 20. közgyűlésen tartott előadásának kivonatát a „Köztelek“ 1912. január 24. számában.

Tekintse meg szántógépünket üzemben és csak azután határozza el magát valamely Tractor beszerzésére.

Az összes „Big Four“ Tractor és „John-Deere“-eke alkatrészeket állandóan raktáron tartjuk!!!!

Az eladott szántókészletek amerikai Tractor-szerelők által szereltetnek és helyeztetnek üzembe.

Műszaki és egyéb felvilágosításokkal szívesen szolgálunk. Teljes szántókészleteket a legkedvezőbb fizetési módokat mellett szállítunk.

A kisbéri m. kir. állami méneshirtok „Big Four“, „John-Deere“ szántókészletekkel szánt, érdeklődők ott megtekinthetik.

Rözponti Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság

Telefon: 86—97.

Budapest, V., Váci-körút 26.

Sürgőnyczim: Centralls.

Olcsó gazdaságos bérszántás

Nem kell
szénfuvarozás!

Nem kell
vízfuvarozás!

Nem kell szénről
gondoskodni!

Nincsenek terhes
feltételek!

A „BIG FOUR“

benzinmotoros magánjáróval párosított „John Deere“ 10 vasu ekekészlettel.

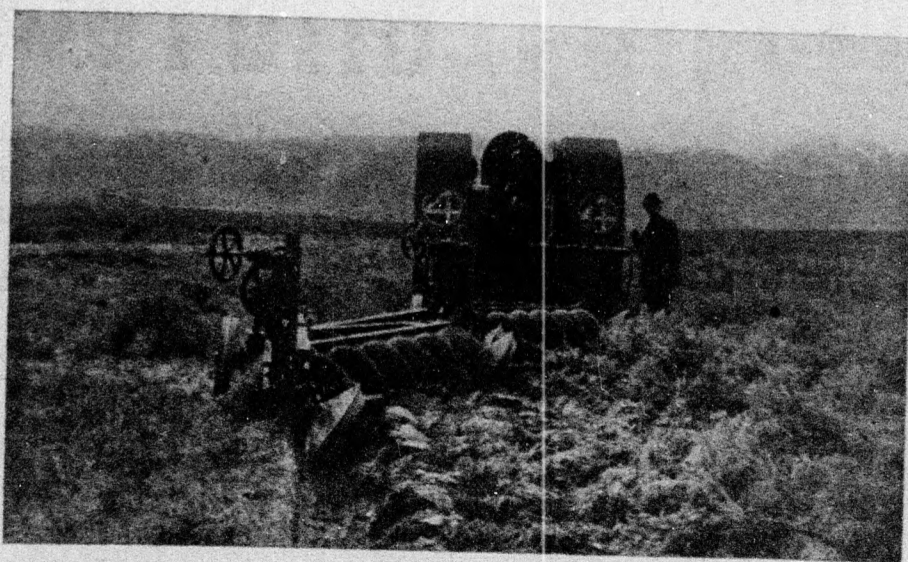
Minden mélységű szántást altalajlazítással (grubberolással) vagy anélkül, kombinálva hengereléssel, fogasolással, tarlóhántást kettős tárcsáboronákkal, vető- és aratógépek vontatását (tűzveszély nincs!) s a gazdaságban előforduló bármilyen tehervontatást stb. végezzük bérben jutányosan és kedvező feltételek mellett.

Bérszántásunk a leggazdaságosabb és legolcsóbb, mert a szántató gazda a fizetendő bérszántási díjakon kívül más szolgáltatásra kötelezve nincs s így a gőzekebérszán-

tásoknál meddő munkát végző emberi és állati munkaerőt megtakarítja, más hasznosabb gazdasági munkára felhasználhatja.

A szántógép üzeméhez szükséges mindennemű anyagot a vállalat adja. Szakképzett gépészeiről s annak ellátásáról is a vállalat gondoskodik.

Nincs gőzüzem és így a folytonos szén- és vízszükséglet, továbbá az állandó szén- és vízfúvarozás bérszántásunknál teljesen elesik.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgálunk!

Országos Bérszántó Vállalat Részvénytársaság
Budapest, V. ker., Váci-körút 26. szám.

Minden gép meghajtására használható.

Minden hossz- és szélességben azonnal a megrendelés vétele után kapható.

☞ Tartósabb, jobb és olcsóbb mint a bőrszija. ☜

Minden hossz- és szélességben azonnal a megrendelés vétele után kapható.

ELSŐ MAGYAR PAMUT-, TEVESZŐR- ÉS BALATA-HAJTÓSZIJGYÁR
Levy James **Pozsonyban**

TÁVBESZÉLŐ: 261.

***** Levélcím: *****
 LEVY JAMES POZSONY.

Magyar postatakarékpénztár 4237.
 Osztrák postatakarékpénztár 859544.

Legnagyobb
 kitüntetések: Budapest 1896. Pozsony 1899. Pozsony 1902.

TÁVBESZÉLŐ: 261.

Sürgőny cím: HAJTÓSZIJGYÁR
 ***** LEVY, POZSONY. *****

Legnagyobb fontossággal a mezőgazdaságra nézve!!

Eredeti LEVY
 JAMES -féle

VÉGNÉLKÜLI

törv. védjegy-
 gyel ellátott

LOROMBIL-TEXTIL-FŐSZIJAK.

Ezek megfelelő telítésük következtében **vizáthatatlanok** és azért **ellentállnak** az időjárás káros befolyásának, télen át való raktározásuk által nem lesznek **törékenyek** és **sokkal olcsóbbak** a legolcsóbb bőrhajtószijnál. Keresett méretekben folyton raktáron.

E hajtószijak. különös kezelésére szükség nincs.

Árak: darabonként netto.

Lóerő	Hossz m.	Széles mm.	Koronákban	Lóerő	Hossz m.	Széles mm.	Koronákban
6	19	120	92.—	10	22	140	131.50
6	24	120	115.—	10	24	140	141.—
6	28	120	124.50	10	26	140	151.50
6	28	120	133.50	10	28	140	161.50
8	19	130	99.50	10	22	150	132.50
8	22	130	115.—	10	24	150	144.—
8	24	130	125.—	10	26	150	155.50
8	26	130	135.—	10	28	150	167.—
8	28	130	145.—	12	28	160	178.50

bérmentve csomagolás, bérmentve minden belföldi állomáshoz szállítva.

Ezen szijak minden hossz és szélességben azonnal a megrendelés vétele után kaphatók.

Minden gép meghajtására használható.

Kivánatra szívesen szolgálunk árakkal.

Kivánatra szívesen szolgálunk árakkal.

Tejjes jótállás mellett.

Legzélészerűbb és legtartósabb motorok meghajtására.

Legzélészerűbb és legtartósabb motorok meghajtására.

Tejjes jótállás mellett.

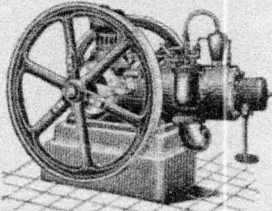
Kivánatra szívesen szolgálunk árakkal.

NYERSOLAJ MOTOR „Climax” lokomobil

3-70 lóerőig.

Legolcsóbb, legbiztosabb műszerű. Versenyképes árak. Elsőrangú minőség. Több 100 uradalmi referenciata.

Kérjen ajánlatot.

Telefonszám 71-01.

Sürgönyezim: „CLIMAX”

Képviselők kerestetnek!

BACHRICH és TARSA

BETÉTI TARSASAG

motorgyári fióktelep

Budapest, VI., Váci-körút 59 3.

Allást keresők

Komáromi m. kir. földmiv. iskolát augusztus hónapban 1905-és részben katonakötelezettségének elvégzését követően végzi. A végzett növendékek egyszerű, szorgalmas, komoly jelleműek, kik nagyobb vagy kisebb birtokra gazdáknak, munkafelügyelőnek stb. a legmegelőbb ajánlatok. Szives megkeresések a Komáromi m. kir. földmiv. iskola igazgatóságára címezve kérem.

Iróki segédiskolai Allást kereső, június 10-iki belépésű, 2 évi gyakorlati birt. földmiv. iskolát kitűnő és négy középiskolát sikeresen végzett, református, 23 éves női tanít. ember. Cím: Varga Sándor gazdasági Irók, Aladobozát, u. p. Somogyföld. 2097

Földmiv. iskolát 3-les sikerrel végzett, 57 éves, isz. kiscsaládú, jó hábi és szíves egyen ellenőri bizalmat, állást keres. Övédek: 4000. Szives megkereséseket Budapest, Fehérvári-ut 16/b alá kér. Hasfelügyelő: „Megbízható” aiti. 2094

Segédiskolai vagy hasonló Allást kereső, 5 gimnáziumot és földmiv. iskolát végzett, 27 éves, rom. kath., nős, kiscsaládú, egyen, 6 éve sajátján gazdálkodik. Megkeresést fiktósa megjelölésével kér Szeged S. Szent, Klárgörög u. 1832

10 évi gyakorlati, ebből 7 évig 1000 holdas birt. gazdaság szabadon rendelkezéjé volt, 3 évig pedig nagyvárosban volt alkalmazva. Ezzel hasonló állást keres minél előbb belépésre földmiv. iskolát is jó sikerral végzett egyen. Szives megkeresés zárt levélben kérem. Cím: a kiadóhivatalban. 2098

Szergyárvezető szakmában végzett, vizsgázott gépkezelő, mérlegképes könyvelő, a mezőgazdaság minden ágában járatos. Állást keres. Szives ajánlatokat kér: Alt Dávid Pusztaszentes Mihály, Vas m. 2089

Körállatorvos ideiglenesen képviselő tisztelettel által egyhangúlag megválasztva több okleveles állatorvossal szemben, uradalmi állatorvos és segédiskolai vagy egyéb gazdasági felügyelői teendők végzésére ajánlik. Kitűnő szolgálati bizonyítványt kívánatra beküldi, havi 50 kor. fizetés és ellátás mellett hajlandó uradalmi állást foglalt. Horányosy József erdőgazdálkodó n. p. Állatorvos, Somogy m. 2096

Gépészkezdő nagyobb uradalomba állást keres. 31 éves. Gőzgépezés, lóvasítás, kovácsmunkát szakmában járatos. Több éves jó bizonyítványokkal rendelkezik. Szives ajánlatok S. L. címre, Pálvörösvár, Nik-u. 115. szám iratandók. 2095

Alábbi uradalomban következők kerülnek eladásra: Egy pár győzelem, 185 cm. magas, amerikai (pedigree) egy pár 163 cm. magas angol felpár kocsiló. Egy 168 cm. magas angol telivér, sárga karcos, teljesen belovagolt, erős csontalkatú hátsó (pedigree). Husz darab fehér járműökör, páronként 1300 kg. Ötven darab 1 1/2 éves. erős csontozatú, szőke mangalicák, tenyésztésre kiválóan alkalmas koca és hat darab 1 1/2 éves, háglóképes mangalicák tenyésztésre. Megkeresések Zalalövő uradalom, Zalalövő címre iratandók. 2095

Allatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket legjobban értékesít és beszeres **BAUER B. GYULA** sertésbizományos Bpest, VIII., Bezerédi-u. 10. TELEFON 70-41. Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Hushány kizárva, hol a nyulat tenyésztéssel. Prospektusokat illusztrálva, árlappal és rövid ismertetéssel 30 fillér levélblyegért (magyar le) küld **Henn Adolf, Wien, X., Favoritenstrasse 135/IV. 1904**

Yorkshirei tenyészlovakok szapor és választott malacok eladó, a Szászországi gazdaságban Szászhalombatta Fejér m. Árúk 2-2.50 K. kilóként. 1783

Tyuk Larka és malacok gátló, hessen évi szaporított tenyészt, legjobban Prágában I. és II. díjjal kitüntetett haszonállatok, páronként 10 korona, eladandó 30 koronától feljebb **Henn Adolf, Wien, X., Favoritenstrasse 135/IV. 1904**

Nagy kutyák, keresztotróli, kereszotróli, 1 1/2 évesek, egy him, egy nőstény, mindkettő egészséges, őrségi nagyok, nagyon hűségesek, olcsón eladó. Rosenbaum Ervin Nyírtet, Szabolcs m. 2006

Eladó egy pár egál eredeti, importált orosz ménló, báronyfeke, 175 cm. 6 évesek, kocsiban teljesen megbízhatók. Bővebbet Gyenes és Vajda műpálinka kúria Budapest, Keoskó-u. 10. 2003

Telivér yorkshirei tenyészlovakok szapor és választott malacok eladó, a Szászországi gazdaságban Szászhalombatta Fejér m. Árúk 2-2.50 K. kilóként. 1783

Eladó tenyészlovakok szapor és választott malacok eladó, a Szászországi gazdaságban Szászhalombatta Fejér m. Árúk 2-2.50 K. kilóként. 1783

Gondorszörű Hincolshire tenyészlovakok szapor és választott malacok eladó, a Szászországi gazdaságban Szászhalombatta Fejér m. Árúk 2-2.50 K. kilóként. 1783

Alábbi uradalomban következők kerülnek eladásra: Egy pár győzelem, 185 cm. magas, amerikai (pedigree) egy pár 163 cm. magas angol felpár kocsiló. Egy 168 cm. magas angol telivér, sárga karcos, teljesen belovagolt, erős csontalkatú hátsó (pedigree). Husz darab fehér járműökör, páronként 1300 kg. Ötven darab 1 1/2 éves. erős csontozatú, szőke mangalicák, tenyésztésre kiválóan alkalmas koca és hat darab 1 1/2 éves, háglóképes mangalicák tenyésztésre. Megkeresések Zalalövő uradalom, Zalalövő címre iratandók. 2095

14 drb mástéves nagytestű, szarvatan telivér rombollett tenyészlovak eladó **Lövész Nándor** Cserhátsurány Négrád m. 1965

Eladó precse koca és mangalicák. Eladó: 7 drb két éves és 3 drb 1 éves felv. precse tenyészlovak, Pollizer Géza nagykorpi díres tenyészeti vállalkozó telivér precse koca ivadéka; továbbá 40 drb éves mangalicák tenyészlovak, orbáncz ellen beoltva, Rédy Gyulánál, Dunamocs, Esztergom m. 2044

Eladó bikák, ózv. báró Jánosné felsőhidvegi gazdaságában 4 drb Schmolitz 3 éves szimentálti bíka eladó. Bővebbet a felsőhidvegi gazdasági intézőségénél, posta költés, Tolna megye. 2044

Kiadó október 1-től 300 drb vagy 600 drb Allé rombollett anyabirkanyaj, 3 évi feles tőrés. Cím: Finta Péter Borsosújfalu, Arad m. 2043

Felbugott mangalicák 60 éves korban, mint átvásolt és igen szapor faj. Távirat, posta, vasúttal Somogy m. Szeged, Nodony István. 2080

Egy ritka szép példány szimentálti állomány eladó díjat nyert, 1855-1860 között, 4 éves tőhen, napl. 18-20 liter tejelőképességgel, 1500 koronáért azonnal eladó. Leohocky városi hivatalban. Nagyvárad. 2079

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű fajjelegű vöröstarka ökör és üszőborjakat ugyanintén legprimább lekötni való és **járomsökreit** legjutányosabb áron ajánlanak **Klein Testvérek** kereskedők **Czellődomők.** Megrendelések egység szerint bármikor is elfogadjatnak. 958

Előrendű tiszta erdélyi magyar fajta 1-2-3 éves ökörborjak bármely mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók **Nyegrucz és Társa** legelőgazdaságában **Szamosujvárt.** Cím: NYEGRUCZ TÓDOR SZAMOSUJVÁRT. 5761

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű fajjelegű vöröstarka ökör és üszőborjakat ugyanintén legprimább lekötni való és **járomsökreit** legjutányosabb áron ajánlanak **Klein Testvérek** kereskedők **Czellődomők.** Megrendelések egység szerint bármikor is elfogadjatnak. 958

Előrendű tiszta erdélyi magyar fajta 1-2-3 éves ökörborjak bármely mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók **Nyegrucz és Társa** legelőgazdaságában **Szamosujvárt.** Cím: NYEGRUCZ TÓDOR SZAMOSUJVÁRT. 5761

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Előrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő Kispes, Lakás és istálló: Kispes, Kálcsy-utca 5 sz. Levél- és sürgönyezim ugyanitt Telefon Kispes 35. Saját házban 50

Sertések

soványak és hizottak adását-vételét pontosan eszközli **SZIGETI L. GYULA** sertésbizományos. Alapítva 1880. — Bejegyzett cég. **BUDAPEST, VIII., Népszínház-utca 40.** Uradalmaknak gazdaságiban szükségelt szalonát megrendelésre szállítja.

Valódi bonyhádi friss fejos, hasas, tenyész és lefejó teheneket, üszöket, bikákat 1-6-15 évesig, tőneket szállít bármilyen mennyiségben alku szerint, teheneknél levő tejhozamról meggyőződhetik, helyben a legzölidább kiszolgálással, istállóban állatok állandóan kaphatók. 635

Ha valamelyik gazdaságban az alkut valam nem kelteti meg, vagy egyes alkut darabonként elbalt vonni kívánja, felvilágosításra szivesen szolgálnak, a bevásárláshoz embertől óvadalmat, hogy megakadályozzunk a vidék kúria gazdaságai vizsgálatokat.

Hoffmann Dávid pusztaszentesgyörgyi bérli **Bonyhád, Tolna m. gye**

Tenyész-mének. A tenyészmenek között legjobbak a belga ardeni menek. Szives megkeresés **H. C. H. Agence Havas, Brüssel** kérietik. 5888

Elsőrendű magyar fajta erdélyi jármös-ökrök, 2 éves magyar fajta erdélyi ökörborjak minden időben kaphatók nagy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál** Szamosujvárt, Szolnokdoboka megye. 5582

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő BUDAPEST. Irada VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 6

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő BUDAPEST. Irada VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 6

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő BUDAPEST. Irada VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 6

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő BUDAPEST. Irada VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 6

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő BUDAPEST. Irada VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 6

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítók **KLINGER MOR** tenyész- és haszonállat-kereskedő BUDAPEST. Irada VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károly-u. 11. Telefon 93-95. 6

Legelőszertűbb és legértékesebb motorok meghajtására. Teljes jótállás mellett. Kivánatára szivesen szolgálunk árakkal.

VESZ és ELAD mindenfajta gabona, hüvelyes olajmag, szalma, széna és takarmányfélét, valamint határidőzűleteket legjutányosabban intéz el **Fenyő és Palogyai, gabona és terménybizományosok, Budapest, I., Fehérvári-ut 52. Interurban-telefon 145-11.**

A SZEVEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

ajánl aratógépekhez való

Manila kévekötfonalat.

sok száz uradalom által kipurált és ma már a verseny által is a külföldivel egyenragunak elismert teljesen megbízható minőségben, a külföldinél csaknem az egész 12 koronás behozatali vámmal olcsóbban, vagyis

95 kor. árban 100 kg.-ként

bérmentve minden szükségleti vasutállomásra szállítva, készpénzfizetés mellett 2% engedménnyel vagy 4 havi időre.

Felhívjuk továbbá a t. Gazdaközönség figyelmét az egyedül általunk előállított valódi

gazdasági kenderzsákokra,

melyeket gyárunkban előállított tiszta kenderfonalakból házi ipari uton készítünk.

Magyar Gazdak Hitelintézete Részv.-Társ.

Mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon 143-05. Budapest, V., Kálmán-utca 15. Sürgőnyozim: 64-54. „AGRICOLA“.

Alaptőke egy millió korona.

Rendkívül fontos gépujdonságok!

Rőgapritógépek, talajmélő eszközök, ekék, Ganz-gyártmányu benzínmotorok, oszplőkészletek, benzín magánjáró- és vontatógépek, vető- és aratógépek. Malom-, tejgazdasági-, borászati és pinczészeti berendezések. Mosókonyha- és istállóberendezések. Olaj, gépszir, kékkő, raffaháncs, az összes műszaki cikkek. Acetylen kézi- és kocsilámpák. Világítási és gazdasági vízvezetési berendezések.

Sziveskedjék árajánlatot kérni.

Ajánl azonnali szállításra takarmánycikkeket:

Korpát, konkolyt, repeze és napraforgópogácsát, répaszeleteket, száraz moslét, melasset stb. „Kincsem“, valamint „Lacta“ erőtakarmányt (míg készletünk tart) a legjutányosabb áron.

Műtrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát, ohlissalétrom, thomassalak, osontilszt, kainit és kálisó)

Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finanszíroz mezőgazdasági üzemeket, igen előnyös feltételi jelzálogos kölcsönöket engedélyez. **Gazdasági osztályunk** elvállal birtokokat eladás, vétel- és parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Állandóan számos birtok és bérlet van nyilvántartva.)

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hiteltüzeinek rendezését. Kiváratra a helyszíne küldjük szakközlegünket.

Az általunk alapított és helyiségeinkben működő Magyar Érték és Terménybank részv.-társ. elfogad megbízásokat úgy készáru, valamint határidőüzletekre.

Igen előnyös birtokeladások!

18. sz. Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében: Budapest-Nagyvárad fõvonalon, vasut mentén, 950 magyar hold kunsági kötött feketeföldek, amelyből 700 hold szántó, 70 hold rét, a többi legelő és erdő; kényelmes uriak, remek gazdasági legjobb karban levõ épületekkel.

217. sz. Fejér megyében: Budapesttõl 60. vasutállomástól 6 kilométerre. Házi kezelésben álló 750 magyar hold, melyből 50 hold rét kivételével a többi fekete husos kitûnõen termõ szántóföld, 10 holdas belsõséggei és szõlõvel, szép 7 szobás uriak, számos gazdasági épülettel. Fundus instrukció becsárban.

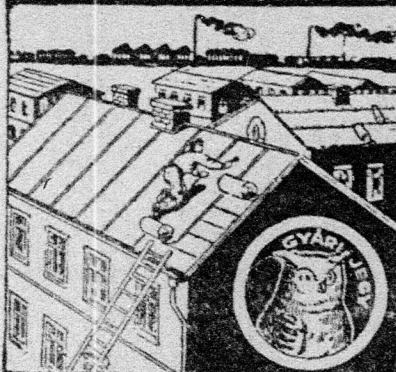
271. sz. Hajdu és Bihar megye határában: Budapest-nagyvárad fõvonalon, gyorsvonat magállóhelytõl 4 kilométernyire 1600 magyar hold, melyből 1200 hold szántó, többi rét, legelő, belsõség és szõlõ. Teljesen sík fekvésû, elsõ osztályu kötött fekete, mely rétegi humusz földek. Remek uriak 6 szobával és összes mellékhelyiségekkel és felettes számban masszív anyagból épült gazdasági épületekkel.

241 B. sz. Zemplén megyében: 2 km. vasúthoz, 1200 magyar holdas síkfekvésû uribirtok, melyből 700 hold szántó, 100 hold rét, 400 hold erdő és legelő, gyönyörû 32 szobás kastélyval ósi park közepén, nagy major számos gazdasági épületekkel, vadászat dus vadállományval, szántók, rétek, jól termõ kötött fekete talajnak. Ara magyar holdanként 790 korona. Elõnyös teher 520.000 korona.

Bõvebb felvilágosításokkal, de csakis közvetlen komoly vevõknek, készséggel szolgál a **Budapesti Közvetítõ és Kereskedelmi Részvénnytársaság, VI., Teréz-Körut 15. sz. Telefon: 161-89.**

KOLLARIT-

BÖRLEMEZ RUGANYOS, VÍHAR-
BIZTOS és IDÓTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-börlemez 5872

kaucsuk-kompozícióval bevont szagtalan fedéllemez.

„Kollarit“-börlemez

mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

„Kollarit“-börlemez

vízmentes és a legnagyobb viharok is ellentáll.

„Kollarit“-börlemez

nem kell mázolni és így fenn tartási költséget nem igényel.

Gyártja

Kollár és Társa, Budapest, Központi Iroda V., Pozsonyi-ut 2/c.

Törzsgyár:

KOHN ÉS FRIED, UJPEST

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GÖZEKÉK páratlanok

munkafeljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomás-szal szembe.

Nedves gabonát is csakis szabadalmazott dob-kosár-betétléczeim alkalmazásánál lehet tökéletesen kicsépelni.

CZIM: **KEMÉNY MANÓ** MŰSZAKI ÜZLET BUDAPEST, VI., RUDOLF-RAKPART 8.

Eladó birtokok!

Fejér megyében: 2500 hold prima gazdaság és erdő, megfelelő épületek, uriak és parkkal, ára 1 1/2 millió korona.

Komárom megyében: 650 hold szántóföld, rét és szőlő, prima épületekkel, nagyon szép belsősséggel, ára 420.000 korona.

Nógrád megyében: 1500 hold igen jó gazdaság, megfelelő épületekkel, emeletes kastélyal parkban, ára 750.000 korona.

Vas megyében: 2500 hold prima gazdaság és erdő, igazi urali kastélyal, parkkal, ára 2 1/2 millió korona.

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

5218

Telefon 12-85.

Üetőmagszükséglete

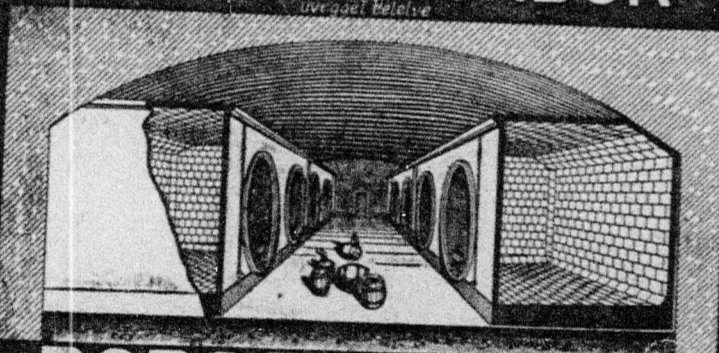
beszerzése előtt kérjen mintázott ajánlatot

Szemere és György

gazdasági magkereskedéséből

Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

CZEMENTHORDOK

BORSARI ÉS TARSA

Vezérigazgató: BUDAPEST, V. Alkotmány-Utca 31.

2,000.000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást

Nemesített mangalicza malaczkok

(Lincolnshirei × mangalicza keresztezés) eladók balatonföldvári gazdaságomban. A malaczkok három hónaposak, orbáncz és vész ellen ojtva vannak s tenyészigazolvánnyal szállíthatnak. Áruk darabonként 200 korona.

Érdeklődőket szívesen lát s felvilágosítással készséggel szolgál:

Márkus Andor dr., Balatonföldvár.

„EAGLE”
törv. védett aratógép-
kévekötő jobb és
olcsóbb a
MANILÁNÁL

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31-33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 30 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid Szőlőkötő-fonalak. A Fischer-féle szőlőkötőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. Tervek ajánlatot kérni.